

o Inleiding – 1

Deel een *Het woord*

- 1 Klanken – letters – woorden – 27
- 2 Het werkwoord (verbum) – 41
- 3 Het substantief (zelfstandig naamwoord) – 137
- 4 Het lidwoord (artikel) – 185
- 5 Het voornaamwoord (pronomen) – 225
- 6 Het adjectief (bijvoeglijk naamwoord) – 379
- 7 Het telwoord (numeraal) – 427
- 8 Het bijwoord (adverbium) – 449
- 9 Het voorzetsel (de prepositie) – 505
- 10 Het voegwoord (de conjunctie) – 539
- 11 Het tussenwerpsel (de interjectie) – 573
- 12 Woordvorming – 585

Appendix: Lijst van aardrijkskundige namen en afleidingen daarvan – 741

Register

Deel twee *De constituent*

- 13 De constituent: algemeen – 785
- 14 De naamwoordelijke constituent – 795
- 15 De adjectivische constituent – 887
- 16 De bijwoordelijke constituent – 905
- 17 De voorzetselconstituent – 915
- 18 De werkwoordelijke (verbale) constituent – 937

Deel drie *De zin*

- 19 De zin: algemeen – 1085
- 20 De zinsdelen – 1115
- 21 Woordvolgorde in de zin – 1221
- 22 Actieve en passieve zinnen – 1401
- 23 Soorten zinnen naar de communicatieve functie – 1423

Deel vier *Algemene verschijnselen*

- 24 De nevenschikking: algemeen – 1439
- 25 Gewone vormen van nevenschikking – 1469
- 26 Bijzondere vormen van nevenschikking – 1527
- 27 De samentrekking – 1557
- 28 Modaliteit – 1607
- 29 Negatie – 1639
- 30 Aspectualiteit – 1661

Geraadpleegde literatuur – 1679

Register

A

à, voorzetsel 513

a- (*an-*), voorvoegsel, adjectief met - 701, 702

• negatie-element 1646

-a, achtervoegsel, vrouwelijke persoonsnaam op - 671

-a, leenwoorden op - (bijv. *collega*), mv. 178

-a, meervoudsuitgang bij leenwoorden (bijv. in *musea*) 178

-aal, achtervoegsel, adjectief op - (zie ook: -iaal, -naal) 721

aan, voorzetsel 513

• bij meewerkend voorwerp 1163, 1164

• vast voorz. 1170, 1171

aan-, in samenstelling, werkwoord met - 610-612

-aan, achtervoegsel, zie: -iaan

aan de ene kant - aan de andere kant 1474

aaneen-, in samenstelling, werkwoord met - 634, 635

aaneenschakelend (m.b.t. nevenschikking) 1473

• contextueel - 1530

• situationeel - 1530

aaneenschakelend voegwoordelijk bijwoord 462

aaneenschakeling (conjunctie) 1473

• additieve - 1530

• commentariërende - 1530

• conditionele - 1529

• gewone - (logische -) 1473

• inleidende - 1530

• intensiverende - 1531

• logische - (gewone -) 1473

• nadrukkelijke - 1474

• ontkennende - 1482

• rangschikkende - 1475

• verdelende - 1474

aan elkaar schrijven

• van samengesteld substantief 682

• van telwoord 447

• van voornaamwoordelijk bijwoord 492

• van werkwoord (bijv. *binnenvaren* of *binnen varen*?) 609, 610

aangaande, voorzetsel 513

aangezien, voegwoord 555

aanhangselvraag 1429

aan het + infinitief 947, 1048-1054

aanloop (van een zin) 1228

aanraden, in passieve zin (bijv. *de automobillisten wordt of worden aangeraden...*) 1408, 1412

-aans, achtervoegsel, zie: -iaans

aanspreking

• gebruik bezittelijk voornaamwoord (*mijn, m'n*) 286

• gebruik lidwoord 203

• in uitroepende zin 1436

• mv. van (*me*)*juffrouw/mevrouw/meneer* in - 180

• plaatsing op zinsniveau 1231

aanstaande (*a.s.*), plaats in tijdsaanduidende constituent 863

aantal (*een -*), congruentie onderwerp-pv bij groepen met - (bijv. *Een aantal mensen is of zijn...?*) 1147-1149

aantijgen, hoofd tijden 87

aan... toe, combinatie van voorzetsels 526

aantonende wijs, zie: indicatief

aanvaardbaar (acceptabel), niet voor iedereen/alle taalgebruikers -, alg. 21

• verschijnselen 78, 79, 130, 266, 285, 331, 350, 394, 494, 507, 519, 523, 527, 532, 538, 551, 556, 559, 572, 678, 687, 691, 711, 725, 729, 926, 1047, 1099, 1104, 1134, 1142, 1148, 1178, 1300, 1349, 1411, 1515, 1547, 1560, 1562, 1563, 1569, 1589

aanvoegende wijs, zie: conjunctief

aan... voorbij, combinatie van voorzetsels 526

aanvulling, zie: werkwoordelijke aanvulling

aanwijzend bijwoord 458

aanwijzend voornaamwoord

(demonstratief pronomen) 301

• aanw. voornw. of lidw.?

(bijv. *die/de mensen die...*) 304, 305

• aanw. voornw. of pers. voornw.?

(bijv. (*Ik zag Arie.*) *Die was...*; *hij had...*)

306, 307

• bij eigennaam in verkleinwoordvorm

(bijv. *dit/dat Jantje* vs. *die Jantje*) 305, 306

• niet-zelfstandig - 301, 302

• plaatsing in de zin 1269, 1270, 1308-1311

• voorz. + aanw. voornw. of voornw.

bijw.? (bijv. *op deze i.p.v. daarop*) 307

- zelfstandig – 301, 302
- aanwijzend voornaamwoordelijk bijwoord 492
- plaatsing in de zin 1270, 1271, 1292, 1293
- aar (-enaar), achtervoegsel (zie ook: -elaar)
- mannelijke persoonsnaam op – 662, 663
- woorden op –, mv. 172, 183
- zaaknaam op – 671
- aard, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 664
- woorden op –, mv. 172, 183
- aardrijkskundige naam (geografische naam)
- bezittelijk voornaamwoord bij *het*-woorden (bijv. *Parijs en zijn boulevards*) 285
- gebruik lidwoord 212, 213
- genus van namen van landen en steden 154
- aarts-, voorvoegsel
- adjectief met – 702
- substantief met – 645, 648
- abel, achtervoegsel, adjectief op – 721
- ABN 16
- absolute constructie
- genitivus absolutus 929
- met tegenwoordig deelwoord 108
- met voltooid deelwoord 109
- absolute genitief (genitivus absolutus) 929
- absolute *met*-constructie 928
- volgorde elementen na *met* 932, 933
- absolute overtreffende trap, zie: onechte overtreffende trap
- absolute vergrotende trap, zie: onechte vergrotende trap
- absoluut adjectief 385
- absoluut telwoord (*alle*) 432
- abstract substantief (abstractum) 140
- accent (klemtoon) (zie ook: groepsaccent, woordaccent, zinsaccent en klemtoon), alg. 32
- bij samengesteld adjectief (type 'substantief + tegenwoordig deelwoord', bijv. *doeltreffend* vs. *doelzoekend*) 729
- bij samengesteld en afgeleid adjectief, alg. 698
- bij samengesteld werkwoord 608
- contrastief –, zie: contrastaccent
- acceptabel, zie: aanvaardbaar

- accusativus-cum-infinitivo-constructie 967
- achten*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1023, 1077
- achten* + adjectivische constituent 1157
- achter*, voorzetsel 514
- vast voorz. 1171
- achter*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 461
- achter*-, in samenstelling, werkwoord met – 612
- achter... aan*, combinatie van voorzetsels 526
- achteraan*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- achteraan*-, in samenstelling, werkwoord met – 631
- achteraf*-, in samenstelling, werkwoord met – 631
- achtergeplaatst adjectief, zie: adjectivische constituent als nabepaling in naamwoordelijke constituent
- achtergeplaatste genitief, zie: nageplaatste genitief
- achtergeplaatst voorzetsel 506
- plaatsing in de zin 1352
- achterklinker 28
- achter... langs*, combinatie van voorzetsels 526
- achterna*-, in samenstelling, werkwoord met – 631
- achter... om*, combinatie van voorzetsels 527
- achterom*-, in samenstelling, werkwoord met – 631
- achterop*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- achterop*-, in samenstelling, werkwoord met – 632
- achterover*-, in samenstelling, werkwoord met – 634
- achter-pv 1226
- achteruit*-, in samenstelling, werkwoord met – 632
- achtervoegsel (suffix) 591
- achterwaartse samentrekking 1560, 1596
- achterzetsel (postpositie), zie: achtergeplaatst voorzetsel
- achtig*, achtervoegsel, adjectief op – 706-711

- *-achtig* naast *-esk* 722
- bij samentrekking 1565
- acroniem 695, 696
- genus 150, 151
- mv. 175
- actief 1402
- actieve zin 1402
- structurele relatie met passieve zin 1404, 1405, 1407
- activiteit 1663, 1668
- additieve aaneenschakeling 1530
- ade*, woorden op -, genus 152
- adjectief (bijvoeglijk naamwoord) (zie ook: adjectivische constituent) 381
- absoluut - 385
- accent bij afgeleid en samengesteld -, alg. 698
- adj. of bijw.? 394, 452, 453
- adj. of deelw.? 387-389
- alleen attributief (bijvoeglijk) bruikbaar - 395-398
- alleen niet-attributief bruikbaar - 398, 399
- attributief (bijvoeglijk) gebruikt - 391, 888
- bijwoordelijk gebruikt - 394
- deverbatief - 388
- gesubstantiveerd - 392, 640, 641
- indirect gebruikt - (metonymisch -) 389
- kwalificerend - 387
- metonymisch gebruikt - (indirect -) 389
- modaal - (oordeelswoord) 385
- objectief - 386
- onderlinge volgorde in naamwoordelijke constituent 837, 838
- onverbogen vorm 400
 - gebruik, hoofdregels 404-408
 - gebruik, speciale regels 408-412
- op *-er* of *-ster*, afgeleid van geografische naam, gebruik 401, 718
- plaats t.o.v. telwoord in naamwoordelijke constituent 832
- plaatsing achter substantief, zie: adjectivische constituent als nabepaling in naamwoordelijke constituent
- predicatief gebruikt - 393
- relatief - 386
- relationeel - 387
- subjectief - 386
- verbogen vorm 400
 - gebruik, hoofdregels 404, 405
 - gebruik, speciale regels 408-412
 - medeklinkerverandering 401-404
- verbuiging van combinaties van adj. 407, 408
- versierend - (epitheton ornans) 390
- zelfstandig gebruikt - 391-393
- zonder trappen van vergelijking 418
- zonder verbogen vorm 400, 401
- adjectief + substantief (type *grootstad*) 691
- adjectivische constituent 888
- als inherent zinsdeel, plaatsing in de zin 1288-1290, 1292, 1350-1352, 1358, 1359
- als nabepaling in naamw. const. 862, 863
- als voorbepaling in naamw. const. 837-840
- attributief (bijvoeglijk) gebruik 888
- beperkend (distinctief) gebruik 838
- bijwoordelijk gebruik, verbogen vorm (bijv. *erg(e) mooie plaatjes*) 895
- complement binnen de - 889
- in de determinator 832, 833
- in de partitieve genitief (bijv. *iets raars*) 863, 864
- kern los van bepaling -, plaatsing op eerste zinsplaats (bijv. *Duurder wordt het misschien een iétsje*) 1295
- niet-attributief gebruik 888
- onderlinge volgorde in naamw. const. 837, 838
- toevoeging binnen de - 889
- adverbiaal/adverbiale, zie: bijwoordelijk(e)
- adverbium, zie: bijwoord
- advies 1632
- ae*, meervoudsuitgang bij leenwoorden 178
- af*, achtergeplaatst voorzetsel 524
- af*, voorzetsel 514
- af*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 460, 461
- af*-, in samenstelling, werkwoord met - 612, 613
- af*, als tweede deel van voornaamwoordelijk bijwoord 492, 493

- affirmatie, zie: (bepaling van) bevestiging
- affix, zie: toevoegsel
- afhankelijke mededeling 546
- afhankelijke vraag 546
- afhankelijke zin (zie ook: bijzin) 1094
- plaatsing in een samengestelde zin
 - als zinsdeel 1262-1266, 1307, 1366-1372, 1391-1393, 1399, 1400
 - als zinsdeelstuk 1377-1381
 - woordvolgorde 1248-1257
- afleiding 591
- samenstellende – (afleiding door samenstelling) 591
 - zonder toevoegsel 591
- afschrikken*, hoofdtijden 90
- age*, achtervoegsel
- abstractum op – 675
 - verzamelnaam op – 674
 - woorden op –, mv. 173
- age*, woorden op –, genus 152
- air*, achtervoegsel, adjectief op – 721, 722
- Aktionsart 1665
- al*, onbepaald voornaamwoord 347
- gebruik, alg. 348-350
 - gebruik als determinator 350, 823, 824
 - in combinatie met betr. voornw. met ingesloten antecedent (*al wat/al wie*) 335, 340, 349, 845
- al*, focuspartikel 456
- plaatsing in de zin 1346-1348
- al*, voegwoord van toegeving
- met uitsluitend toegevende functie 562
 - met voorwaardelijke en toegevende functie 563
- al* + beknopte bijzin (bijv. *Al wandelend...*) 1102
- al dan niet* 1492
- al de/al het* (zie ook: *alle*) 349-351, 824, 825
- aleer*, voegwoord 549
- Algemeen Beschaafd Nederlands (ABN) 16
- Algemeen Bruikbaar Nederlands (ABN) 16
- Algemeen Nederlands (AN) 16
- alhoewel*, voegwoord 562
- in zinnen met hoofdzinsvolgorde 1252
- alle*, onbepaald voornaamwoord (zie ook: *al de/al het*) 347
- *alle* of *al de/al het*? 349-351
 - gebruik, alg. 348-350
 - gebruik in de determinator 350
 - predicatief gebruik 351-353
- alle* + telwoord (+ *de/aanwijzend* voornaamwoord/bezittelijk voornaamwoord) (bijv. *alle tien (de) leerlingen*) 351, 824, 825
- predicatief gebruik 352, 352, 435
- allebei*, predicatief gebruik 435
- alle deze* 824
- alleen* (*maar*), negatie-element 1646, 1647
- allemaal*, onbepaald voornaamwoord 347
- aanduiding van relatief grote hoeveelheid (bijv. *Er zwommen allemaal eenden in de vijver*) 353
 - bij niet-telbaar substantief 349
 - gebruik, alg. 348-350
 - predicatief gebruik 351-353
- alleman*, onbepaald voornaamwoord 347
- zelfstandig gebruik 353
- allen*, onbepaald voornaamwoord 347
- buigingsvorm (bijv. in *te allen tijde*) 355
 - na *met* + bez. voornw. (bijv. *met z'n allen*) 436
 - predicatief gebruik 351, 352
 - zelfstandig gebruik 354
- aller*, onbepaald voornaamwoord, genitief 355
- *aller* na *ons*, *u* of *hun* 355, 356
- aller-*, adjectief met – 424, 425, 732
- allereerst*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- allerhande*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- allerlei*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- allerminst*, negatie-element 1646, 1647
- alles*, onbepaald voornaamwoord 347
- gebruik, alg. 348, 349
 - predicatief gebruik 351, 352
 - zelfstandig gebruik 355
- alle twee* 825
- predicatief gebruik 435
- a(l)s*, voegwoord in uitroepende zinnen (bijv. *Vuil a(l)s het er was!*) 548, 1435, 1436
- als*, voegwoord van tijd 550, 552-555
- als*, voegwoord van vergelijking 567-572
- *als* of *dan*? 571, 572
 - *als* of *zoals*? 567-569
 - in voegwoordbepaling 854-856

- in het type 'Zo dik als ze is' 571
- persoonlijk voornaamwoord na – (*even oud als ik of mij?*) 249
- voegw. of voorz.? 512
- voegw. van gesteldheid of hoedanigheid 570, 571
- als*, voegwoord van veronderstelling en voorwaarde 559-561
- als* + inversie, werkwoordstijd in zin met – (bijv. *Hij gaf bevelen als was/ware hij de baas*) 1626, 1627
- als...* (*dan*) 560, 561
- als het ware* 105, 567
- alsmede*, nevenschikkend voegwoord 544
- in gewone nevenschikking 1480, 1481
- alsof*, voegwoord 567
- werkwoordstijd in zin met – 1626, 1627
- alsook*, nevenschikkend voegwoord 544
- in gewone nevenschikking 1480, 1481
- al te* 908
- alternatief tegenstellend verband 1487
- alternatieve tegenstelling 1522
- alvorens*, voegwoord 549, 550
- in beknopte bijzin 1102
- voegw. of voorz.? 922
- al wat* 340, 349, 845
- al wie* 335, 349, 845
- amper*, negatie-element 1646, 1647
- AN 16
- an-*, zie: *a-*
- andermans*, onbepaald voornaamwoord, genitief 374
- anders* + complement ingeleid door *dan* of *als* 571, 913
- ant*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 667, 668
- woorden op –, mv. 167
- ante*, woorden op –, mv. 173
- antecedent 232, 234
- DE-antecedent 329
- HET-antecedent 328, 329
- ingesloten – 329
- van wederkerig voornaamwoord 277
- vormovereenkomst tussen – en voornaamwoord 232-234, 277, 283-285, 330, 331
- anti-*, voorvoegsel
- adjectief met – 704
- substantief met – 646, 647
- antoniem 699
- appositie, zie: bijstelling
- archaïsch, alg. 18
- verschijnselen 62, 72, 88, 93, 97, 103, 104, 105, 128, 148, 163, 164, 177, 181, 183, 184, 188, 239, 241, 248, 255, 297, 309, 310, 312, 313, 314, 323, 326, 343, 353, 354, 355, 358, 374, 375, 377, 378, 391, 394, 405, 412, 413, 414, 435, 466, 516, 518, 520, 555, 560, 567, 569, 604, 611, 617, 619, 621, 623, 630, 669, 823, 824, 835, 849, 862, 1003, 1004, 1073, 1126, 1128, 1216, 1627, 1631
- arij*, zie: *-ij*
- arm*, in samenstelling, adjectief op – 727
- artikel, zie: lidwoord
- as*, voegwoord, zie: *als*
- asme*, woorden op –, genus 153
- aspect
- duratief – (imperfectief –) 1662
- inchoatief – (ingressief –) 1664
- resultatief – (egressief –) 1664
- terminatief – (perfectief –) 1662
- aspectualiteit 1662
- aspectuele functie van werkwoordstijden 116, 117
- aspectuele klassen 1664, 1667
- assimilatie van stem 31
- asyndeton 1442
- ata*, meervoudsuitgang bij leenwoorden op *-ma* 178
- ateur*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 667, 668
- atie*, achtervoegsel
- abstractum op – 675
- *-atie* of *-ering?* 678, 679
- atomaire determinator 817
- ator*, achtervoegsel
- mannelijke persoonsnaam op – 667, 668
- zaaknaam op – 671
- attributief (bijvoeglijk) gebruikt adjectief 381, 888
- atuur*, zie: *-uur*
- auto-*, voorvoegsel, substantief met – 651

B

-baar, achtervoegsel, adjectief op - 711-713, 715

• -baar naast -(e)lijk 711-713

• bij samentrekking 1565

bakken, hoofdtijden 85

balansschikking 1468, 1554

bannen, hoofdtijden 85

barsten, hoofdtijden 85

basismodaliteit 1609

basismorfeem (bij telwoorden) 429

bastaardvloek 579

be-, substantief met -, genus 153

be-, voorvoegsel, werkwoord met - 596, 597

• vorming voltooid deelwoord 68

be- + substantief + -d/-t (bijv. *behuisd*) 725

be- + substantief + -ig (bijv. *beëindigen*) 606

bederven, hoofdtijden 92

bedriegen, hoofdtijden 88

bedrijvende vorm, zie: actief/actieve zin

beeldhouwen, hoofdtijden 92

beginnen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1043, 1044, 1077

• plaats in werkw. eindgroep 1060

beginnen, hoofdtijden 90

begraven, hoofdtijden 91

begrijpen, hoofdtijden 87

behalve, voegwoord 564, 565

• voegw. of voorz.? 565

• in samentrekking bij samengestelde zinnen 1606

• in voegwoordbepaling 855

behalve dat, voegwoordelijke uitdrukking 564, 565

• in samentrekking 1562, 1601, 1603-1606

behalve-ook 1561

behoeven, zie: *hoeven*

behoren, zie: *horen*

behoudens, voorzetsel 514

beide(n), hoofdtelwoord 429, 434, 805

• na meervoudig persoonlijk voornaamwoord (bijv. *wij beiden*) 436

• na 'met + onbeklemtoond bezittelijk voornaamwoord' (bijv. *met z'n beiden*) 435, 436

• na voorzetsel (bijv. *van beiden*) 435, 436

• predicatief gebruik 435

beider, hoofdtelwoord genitiefvorm 434, 435

beiderhande, onbepaald voornaamwoord 374, 375

beiderlei, onbepaald voornaamwoord 374, 375

beidjes, verkleinwoordvorm van *beiden* (bijv. in *met z'n beidjes*) 438

beknopte bijzin 1101

• geïmpliceerd onderwerp van - 1105

• met *al* + tegenwoordig deelwoord (bijv. *Al wandelend...*) 1102

• met *om*, *na* of *alvorens* + infinitief met *te* 1102

• plaatsing in een samengest. zin
– als zinsdeel, zie: afhankelijke zin, bijzin

– als zinsdeelstuk 1378

belang, zie: bepaling

belanghebbend voorwerp (zie ook: indirect object) 1161

• met *voor* 1164, 1165

belijden, hoofdtijden 87

beloven, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1042, 1043, 1077

beneden, voorzetsel 514

beneden, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 461

benevens, voorzetsel 514

benoorden, voorzetsel 514

beogen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1037, 1077

beoosten, voorzetsel 514

bepaald, notie 346, 804

bepaalde naamwoordelijke constituent (zie ook: onbepaalde naamwoordelijke constituent) 802, 803

• als onderwerp in zinnen met presentatief *er* (bijv. *Er staat weer dezelfde auto voor de deur*) 470, 471

• met een voornaamwoord als kern 804, 805

• plaatsing in de zin 1268-1271, 1308, 1309
bepaald hoofdtelwoord 429

• in data (bijv. *éénentwintig september*) 432

• na *met* 436, 437

bepaald lidwoord (lidwoord van bepaaldheid) 187

- bepaald telwoord 428
- bepalend lid in samenstelling 682
- bepaling, alg. 1088
- bep. of voorwerp? 1088
 - bijvoeglijke – 1091
 - bijwoordelijke – 1091, 1190
 - concessieve –, zie: bepaling van toegeving
 - consecutieve –, zie: bepaling van gevolg
 - finale –, zie: bepaling van doel
 - graadaanduidende (voor)bepaling (zie ook: bepaling van graad, bepaling van graadaanduidend gevolg) 892-897, 908, 909
 - inherente –, zie: inherent (verbonden) element/zinsdeel
 - instrumentele –, zie: bepaling van middel
 - kwantificerende (voor)bepaling 897, 898, 910, 925, 1202
 - lokale –, zie: bepaling van plaats
 - met beperkende betekenis 832, 833, 838, 859, 860, 911
 - met uitbreidende betekenis 859, 860, 911
 - modale –, zie: bepaling van modaliteit
 - omsluitende – 889
 - preciserende – 910, 924
 - temporele –, zie: bepaling van tijd, tijdsbepaling
 - versterkende (voor)bepaling 892-897, 908, 909
 - van affirmatie, zie: bepaling van bevestiging
 - van belang, zie: belanghebbend voorwerp
 - van beperking (bepaling van restrictie) 1212
 - van bevestiging (bepaling van affirmatie) 1217
 - van causaliteit 1205
 - van doel (finale bepaling) 1208
 - van duur, zie: tijdsbepaling–hoelang?
 - van frequentie (zie ook: frequentie-aanduiding) 1200
 - van gesteldheid 1183
 - gebruik lidwoord (bijv. *als advocaat* vs. *als een advocaat*) 208, 209
 - plaatsing in de zin 1289, 1290, 1302, 1351, 1358, 1359, 1375
 - ten gevolge van de handeling (resultatieve werkwoordsbepaling) 1187
 - tijdens de handeling (predicatief complement/predicatieve toevoeging) 1184
 - volgens de handeling 1186
 - van gevolg (consecutieve bepaling) 1207
 - van graad (zie ook: graadaanduidende (voor)bepaling) 1201
 - van graadaanduidend gevolg 1207
 - van hoedanigheid 1211
 - noodzakelijke –, plaatsing in de zin 1289, 1290, 1345, 1351
 - van kwantiteit, zie: kwantificerende (voor)bepaling
 - van maat (maatconstituent) 1203
 - werkwoord met een verplichte – 1203
 - naamwoordelijk gezegde met een verplichte – 1204
 - plaatsing in de zin 1289, 1290
 - van middel (instrumentele bepaling) 1208
 - van modaliteit (modale bepaling) (zie ook: oordeelspartikel) 1214, 1616, 1637
 - plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. *in vermoedelijk drie gevallen* vs. *vermoedelijk in drie gevallen*) 925, 926
 - plaatsing in de zin 1280, 1281, 1345, 1346
 - van omstandigheid 1212
 - van ontkenning 1216
 - van oorzaak, zie: bepaling van causaliteit
 - van plaats (zie ook: plaatsbepaling, plaatsbepaling–waar?, richtingsbepaling) 1190
 - noodzakelijke –, plaatsing in de zin 1289, 1290, 1337, 1351
 - van reden, zie: bepaling van causaliteit
 - van restrictie, zie: bepaling van beperking
 - van richting, zie: richtingsbepaling
 - van tijd (temporele bepaling) (zie ook: tijdsaanduiding, tijdsbepaling) 1196
 - gebruik lidwoord 220-223
 - plaatsing in de zin, alg. 1377
 - plaatsing t.o.v. modale bepaling 1345, 1346
 - plaatsing t.o.v. bepaling van plaats 1337, 1338

- plaatsing t.o.v. focuspartikel 1347, 1348
- van toegeving (concessieve bepaling) 1210
- van vergelijking 1214
 - gebruik lidwoord 208
- van verhouding 1213
- van veronderstelling, zie: bepaling van voorwaarde
- van voorwaarde 1209
- beperkende betrekkelijke bijzin 859-861
- beperkende bijzin (restrictieve bijzin, bijzin van restrictie) 1213
- beperkend gebruikt adjectief, zie: adjectivische constituent, beperkend gebruik
- beperkend voegwoord van vergelijking 568
- beperking, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- bereik 818, 1609, 1641
- bergen*, hoofdtijden 90
- berichten*, in passieve zin (bijv. *Alle belangstellenden zal of zullen nader bericht worden?*) 1410
- bescheidenheidsmeervoud (pluralis modestiae) 238
- besluiten*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1040, 1077
- besluiten*, hoofdtijden 89
- best*, in overtreffende trap 425
- *best of het best?* 423
- betekenis, lexicale 34
- betekenisdragend tussenwerpsel 577
- betreffende*, tegenwoordig deelwoord 514
- betreffende*, voorzetsel 514
- betrekkelijk bijwoord 458
- betrekkelijke bijzin
 - beperkende - 859-861
 - continuatieve - (progressieve -) 860, 861
 - uitbreidende - 859-861
 - plaatsing in de zin 1265, 1266, 1370, 1379, 1380
- betrekkelijk voornaamwoord (relatief pronomen) 327
 - antecedent van - 328, 329
 - bij collectiva + meervoudig substantief 330, 331
 - DE-antecedent 329
 - HET-antecedent 328, 329
 - ingesloten - 329
 - genitiefvorm 343
 - van wie i.p.v. wiens of wier 344
 - met functie in de afhankelijke zin (bijv. *de brief die ik dacht dat je meteen zou schrijven...*) 1303
 - niet-zelfstandig - 327
 - vormovereenkomst met antecedent 330, 331
 - zelfstandig 327
- betrekkelijk voornaamwoordelijk bijwoord 492
- bevallen*, vervoeging met *hebben* of *zijn*? 74
- bevel 1424, 1432
- bevelen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1047, 1077
- bevelen*, hoofdtijden 93
- bevelende zin (zie ook: bevel) 1432
- bevelzin, zie: bevel, bevelende zin
- bevestiging, zie: bepaling, bijwoord
- beweerde (het -), zie: bereik
- bewegen*, hoofdtijden 90
- beweren*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1040, 1077
- bewesten*, voorzetsel 514
- bewoners- en inwonersnaam
 - mannelijke -, vorming 663, 664
 - vrouwelijke -, vorming 652, 670
- bezijden*, voorzetsel 514
- bezitsrelatie 281
- bezittelijk voornaamwoord (possessief pronomen) 280
 - bez. voornw. of lidw.? (bijv. *met zijn/de handen in zijn/de zak*) 299, 300
 - bez. voornw. of voornw. bijw. of geen van beide (bijv. (...bloemen.) *Hun kelken/de kelken ervan/de kelken...*)? 291, 292
 - buigingsvorm 297, 298
 - gereduceerde vorm 283
 - gebruik, derde persoon 290
 - met verzamelnaam als antecedent 284
 - niet-zelfstandig - 280
 - predicatief gebruik 297
 - relatie tot antecedent, derde persoon 290-292
 - type *Jan z'n fiets* 294, 295
 - volle vorm 283
 - vormen op *-e/-en/-ent/-er/-s* 298

- vormovereenkomst met antecedent 284, 285
- zelfstandig – 280, 295-297
- bezittelijk voornaamwoord + *eigen*
(als wederkerend voornaamwoord)
(bijv. *Hij wast z'n eigen*) 261
- bezittelijk wederkerig voornaamwoord 275
- bezoeken*, hoofdtijden 93
- bezuiden*, voorzetsel 515
- bezwijken*, hoofdtijden 87
- bidden*, hoofdtijden 93
- bieden*, hoofdtijden 88
- bij*, voorzetsel 515
- vast voorz. 1171
- bij*-, in samenstelling
- substantief met – 693
- werkwoord met – 613
- bij... af*, combinatie van voorzetsels 527
- bijeen*-, in samenstelling, werkwoord met – 634, 635
- bij gelegenheid van*, zie: *ter gelegenheid van*
- bijna*, kwantificerend bijwoord 455
- accentuering 455
- plaats t.o.v. kern adjectivische constituent 898
- plaats t.o.v. kern bijwoordelijke constituent 910
- plaats t.o.v. kern naamwoordelijke constituent 844
- bijstelling (appositie) 846
- als nabepaling bij naamwoordelijke constituent 846, 847
- plaatsing t.o.v. andere nabepalingen 848
- exclamatieve –, zie: exclamatieve toevoeging
- plaatsing in de zin 1385
- bijster* 1649
- bijten*, hoofdtijden 87
- bijvoeglijke bepaling 1091
- bijvoeglijke bijzin (zie ook: betrekkelijke bijzin) 1093
- plaatsing in de zin 1377-1381, 1386
- bijvoeglijk gebruikt adjectief, zie: attributief –
- bijvoeglijk naamwoord, zie: adjectief
- bijvoorbeeld*, plaatsing in voorzetsel-constituent (bijv. *bijvoorbeeld bij Potgieter* vs. *bij bijvoorbeeld Potgieter*) 925, 926
- bijwoord (adverbium) (zie ook: bijwoordelijke constituent) 451
- aanwijzend – 458
- betrekkelijk – 458
- bijw. of adj.? 452, 453
- bijw. of tussenw.? 583
- bijw. op -een of voorz. + *elkaar*? 279
- echt – (onveranderlijk –) 452
- graadaanduidend –, zie: bijwoord van graad
- kwantificerend – (bijwoord van kwantiteit) 455
- noemend – 458
- onbepaald – 458
- onveranderlijk – (echt –) 452
- samengesteld –, zie: samengesteld voorzetselbijwoord
- van bevestiging 457
- van frequentie 455
- van graad (graadaanduidend –) 455
- van hoedanigheid 456
- van kwantiteit (kwantificerend –) 455
- van modaliteit 456
- van ontkenning 457
- van plaats 454
- bijw. van plaats of voornw. bijw.? 498-499
- van richting 454
- bijw. van richting of voornw. bijw.? 499, 500
- van tijd 454
- bijw. van tijd of voornw. bijw.? 499
- veralgemenend – 909
- verbogen –, zie: adjectivische constituent, bijw. gebruik
- versterkend – 892-894, 908, 909
- verwijzend – 458
- voegwoordelijk – (zinsverbindend –) 458, 462
- voornaamwoordelijk – 454, 490
- vragend – 458
- zinsverbindend –, zie: voegwoordelijk – bijwoordelijke bepaling 1091, 1090
- als equivalent van uitroepend voornaamwoord 377, 378
- herhaalde – 1220
- met kaderscheppende functie 1276
- plaatsing in de zin 1276, 1277, 1331
- plaatsing in de zin, alg. 1307, 1328-1337

- onderlinge volgorde 1337, 1338
- bijwoordelijke bijzin 1093
- bijwoordelijke constituent 906
- complement binnen de - 907, 913
- toevoeging binnen de - 907
- bijwoordelijke -s (adverbiale -) 738
- bijwoordelijk gebruikt adjectief 394
- bijzin (zie ook: afhankelijke zin), alg. 1095
- beknopte - 1101
- beperkende - (restrictieve bijzin, bijzin van restrictie) 1213
- betrekkelijke - (relatieve bijzin) 858
 - beperkende - 859-861
 - continuatieve - (progressieve -) 860, 861
 - uitbreidende - 859-861
- bijvoeglijke - 1093
- bijwoordelijke - 1093
- concessieve -, zie: bijzin van toegeving
- conditionele -, zie: bijzin van voorwaarde
- consecutieve -, zie: bijzin van gevolg
- continuatieve -, zie: betrekkelijke -
- met voor-pv 1250-1253, 1254-1256
- plaatsing in een samengestelde zin
 - als zinsdeel, alg. 1366-1372, 1391-1393, 1399, 1400
 - als zinsdeelstuk (bijvoeglijke bijzin) 1377-1381
- progressieve -, zie: betrekkelijke -
- relatieve -, zie: betrekkelijke -
- restrictieve -, zie: beperkende -
- van beperking, zie: beperkende -
- van causaliteit 1207
- van doel 1209
- van frequentie 1201
- van gevolg (gevolgzin) 1207
 - plaatsing in een samengestelde zin 1263, 1369
- van graadaanduidend gevolg (gevolgzin) 1208, 1377
 - plaatsing in een samengestelde zin 1263
- van modaliteit 1216
- van omstandigheid 1212
- van oorzaak, zie: bijzin van causaliteit
- van reden, zie: bijzin van causaliteit
- van restrictie, zie: beperkende -
- van tijd (tijdszin) 1198-1200
- plaatsing in een samengestelde zin 1371, 1372
- van toegeving (zie ook: toegevende zin) 1211
 - plaatsing in een samengestelde zin 1264, 1391, 1392, 1399, 1400
- van vergelijking (zie ook: vergelijkende zin) 1214
- van verhouding 1214
- van voorwaarde (voorwaardelijke bijzin/conditionele bijzin) 1210
 - nevenschikte -, woordvolgorde (bijv. *Als je hiermee klaar bent en je hebt nog wat tijd over...*) 1252, 1450
 - plaatsing in een samengestelde zin 1265, 1371, 1372, 1393
- zonder voegwoord 1251, 1252, 1255, 1256
- bijzinsvolgorde 1248
- binden, hoofdtijden 90
- bindterm 858, 1226
- binnen, achtergeplaatst voorzetsel 524
- binnen, voorzetsel 515
- binnen-, in samenstelling, werkwoord met - 613, 614
- binnen- of naar binnen? 614
- binnenaspect 1665
- binnenin, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- binnentekstelijke verwijzing 232
- binnentekstelijk zelfstandig 392, 434
- bio-, voorvoegsel, substantief met - 651
- blazen, hoofdtijden 91
- blijken, groepsvormend werkwoord (zie ook: *blijken*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1077
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1050
- met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
- met *te* + inf. als aanvulling 1007-1009
- plaats in werkw. eindgroep 1063
- blijken*, hoofdtijden 87
- blijken*, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *blijken*, groepsvormend werkwoord) 46, 1617
- blijken*, koppelwerkwoord 49, 961, 1122
- blijkens*, voorzetsel 515
- blijven*, groepsvormend werkwoord 1078
- in vaste verbinding 964
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1050, 1051

- met inf. als aanvulling 975
- met passief deelw. (equivalent van passief met *zijn*) 1421
- plaats in werkw. eindgroep 1061
- blijven*, hoofdtijden 87
- blijven*, koppelwerkwoord 49, 1122
- blijven staan* 975
- blindvliegen*, hoofdtijden 89
- blinken*, hoofdtijden 90
- bloed-*, in samenstelling, adjectief met – 727
- bloemlezen*, hoofdtijden 93
- boer*, in samenstelling, mannelijke persoonsnaam op – 682
- blokkering (m.b.t. productiviteit bij woordvorming) 593
- boven*, voorzetsel 515
- boven-*, in samenstelling
 - substantief met – 693
 - werkwoord met – 614
 - *boven-* of *naar boven?* 614
- bovenaans*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- bovenaans* + voorzetselconstituent 523
- bovendien*, voegwoordelijk bijwoord 462
 - in distantierende tegenstelling 1495
 - in nadrukkelijke aaneenschakeling 1475
 - plaatsing in de zin 1277-1279, 1393, 1394
- bovenin*, voorzetsel 523, 524
- bovenop*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- bovenop*, voorzetsel 523, 524
- boven... uit*, combinatie van voorzetsels 527
- braden*, hoofdtijden 85
- breien*, hoofdtijden 88
- breken*, hoofdtijden 93
- brenge*, groepsvormend werkwoord met *aans het* + infinitief als aanvulling 1052, 1078
- brenge*, hoofdtijden 93
- breuk*, substantief op – 643
- breukgetal 445
 - gebruik 445, 446
 - in de determinator 830, 831
 - vorming 445
- brouwen*, hoofdtijden 85
- bruto-*, in samenstelling, substantief met – 651

- buigen*, hoofdtijden 89
- buigings-*e*
 - adjectief 400
 - bezittelijk voornaamwoord 298
 - infinitief (bijv. in *in niet mis te verstan bewoordingen*) 101, 102
- buigings-*s*
 - adjectief 412
 - bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *mijns inziens*) 298
 - persoonlijk voornaamwoord (bijv. in *mijns gelijke*) 256
 - substantief 163, 164
- buikspreeke*, hoofdtijden 93
- buiten*, voorzetsel 515
- buiten*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 460, 461
- buiten-*, in samenstelling, werkwoord met – 614, 615
 - *buiten-* of *naar buiten?* 614
- buitenaspect 1665
- buitendien*, voegwoordelijk bijwoord 462
 - in distantierende aaneenschakeling 1495
 - in nadrukkelijke aaneenschakeling 1475
- buiten... om*, combinatie van voorzetsels 527
- buitenop*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- buitentekstelijke verwijzing 232
- buitentekstelijk zelfstandig 392, 434

C

- cardinale, zie: hoofdtelwoord
- categoriale naamwoordelijke constituent 808
 - plaatsing in de zin 1274
- causaliteit, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- causatief werkwoord 51
- circumpositie, zie: combinatie van twee voorzetsels
- classificerende functie aanwijzend voornaamwoord 311, 315
- click 575
- co-*, voorvoegsel, substantief met – 650
- collectieve nevenschikking 1459
- collectiverend onbepaald voornaamwoord 347

- distributief-collectiverend 348
- zuiver collectiverend 348
- combinatie van twee voorzetsels 506, 509-510, 526
- comment 1237
- commentariërende aaneenschakeling 1530
- communicatieve functie 1424, 1425
- commuun (m.b.t. substantief), zie: gemeenslachtig
- comparatie, zie: trappen van vergelijking
- comparatief, zie: vergrotende trap
- complement 789, 1090
- complementszin 800
- complementszin of nabepaling? 872-874
- complexe determinator 817
- complexiteitsprincipe (bij woordvolgorde) 1245
- compositioneel (m.b.t. aspectualiteit) 1669
- con-*, voorvoegsel, substantief met – 650
- concessief voegwoord, zie: voegwoord van toegeving
- concessieve bepaling, zie: bepaling van toegeving
- concessieve bijzin, zie: bijzin van toegeving; toegevende zin
- concessieve functie
 - van *kunnen* 988
 - van *mogen* 989
- concreet substantief (concretum) 140
- conditioneel voegwoord, zie: voorwaardelijk voegwoord
- conditionele aaneenschakeling 1529
- conditionele bijzin, zie: bijzin van veronderstelling en voorwaarde
- conform*, voorzetsel 515
- congruentie
 - bezittelijk voornaamwoord-onderwerp (in: *op* + bez. voornw. + adj. + *st*) 423
 - onderwerp – bepaling van gesteldheid met *als* 208
 - onderwerp – naamwoordelijk deel 1150, 1151
 - onderwerp – pv, alg. 44, 1139, 1140
 - betrekkelijk voornaamwoord – pv 1140-1143
 - breukgetal – pv 446
 - constituent met eenheidsbetekenis – pv 1145
 - *een stuk of* + telwoord + substantief – pv 1150
 - *een* + substantief + *of* + telwoord – pv 1150
 - meervoudig woord in zelfnoemfunctie – pv 1144
 - naam organisatie/bedrijf in mv. – pv 1144
 - nevenschikking – pv, alg. 1145, 1462-1465
 - nevenschikking met *alsmede/alsook* – pv 1481
 - nevenschikking met *en* – pv 1475-1478
 - nevenschikking met *en-en* – pv 1501
 - nevenschikking met *evenmin-als* – pv 1520, 1521
 - nevenschikking met *hetzij-hetzij/of* – pv 1511
 - nevenschikking met *maar* – pv 1497
 - nevenschikking met *noch* – pv 1484
 - nevenschikking met *noch-noch* – pv 1505
 - nevenschikking met *of* – pv 1490
 - nevenschikking met *zomin-als* – pv 1520, 1521
 - nevenschikking met *zowel-als* – pv 1516
 - nevenschikking zonder verbindingswoord – pv 1524
 - ond. met hoeveelheidsaanduidend substantief (bijv. *aantal*) – pv 1147-1150
 - ond. met substantief dat rekeneenheid noemt – pv 1145-1147
 - ond. met *soort* – pv 1147, 1148
 - rekenkundige bewerking – pv 1144, 1145
 - titel in meervoudsvorm – pv 1144
 - vragend voornaamwoord – pv 322-324
- pv – naamwoordelijk deel 1140
- conjugatie, zie: vervoeging
- conjunctie, zie: aaneenschakeling, voegwoord
- conjunctief (aanvoegende wijs) 65, 66
- gebruik 103-106
- modale functies 1614, 1631, 1632
- van *mogen* + infinitief 104
- consecutieve bepaling, zie: bepaling van gevolg

consecutieve bijzin, zie: bijzin van gevolg
 consecutieve conjunctie 1475, 1549
 consecutief verband 1549
 consecutio temporum 133
 consonant, zie: medeklinker
 constituent, alg. 786-788
 • adjectivische – 888
 • bijwoordelijke – 906
 • discontinue – 787
 • naamwoordelijke – 797
 – bepaalde – 802
 – categoriale – 808
 – generieke – 808
 – niet-specifiek onbepaalde – 804
 – onbepaalde – 802
 – specifiek onbepaalde – 803
 context 802
 • negatieve – 1648
 • positieve – 1652
 contextueel aaneenschakelend 1530
 continuant 30
 continuatieve betrekkelijke bijzin
 (progressieve –) 860
contra, voorzetsel 515
contra-, voorvoegsel
 • adjectief met – 704
 • substantief met – 646, 647
 contrastaccent (contrastief accent) 875,
 1239
 controversieel geval (zie ook: aanvaard-
 baar, niet voor iedereen –) 21
 conversie, zie: klassenverhuizing
 copulatieve samenstelling
 • adjectief (bijv. *doofstom*) 731
 • substantief (bijv. *bombrief*, *collega-arts*)
 687
 – mv. 165, 166
 coreferentieel 802
 correctiezin 1642

D

daar, bijwoord 458
 • *daar* i.p.v. presentatief *er* 468
daar, voegwoord 555, 556
daarenboven, voegwoordelijk bijwoord 462
 • in distantiërende tegenstelling 1495
 • in nadrukkelijke aaneenschakeling 1475

daargelaten dat, voegwoordelijke uitdruk-
 king 563
daarheen of *naar daar*? 499, 500
daarlangs of *langs daar*? 499, 500
daarna, in rangschikkende nevenschikking
 1475
daar naartoe of *naar daar*? 499, 500
dames, mv. in aanspreking 180
dan, bijwoord
 • als verwijswoord 1389
 • na bijzin van veronderstelling en voor-
 waarde 559, 560, 1393
 • in rangschikkende nevenschikking 1475
 • van tijd 454
dan, nevenschikkend voegwoord 544, 1492
dan, onderschikkend voegwoord 571, 572
 • *dan* of *als*? 571, 572
 • *dan* i.p.v. *als* 572
 • persoonlijk voornaamwoord na –
 (bijv. *groter dan ik* of *mij*?) 249
dan, schakeringspartikel 457
dan dat, voegwoordelijke uitdrukking 557
 • in samentrekking bij samengestelde
 zinnen 1601
dan wel, voegwoordelijke uitdrukking 547
 • in gewone nevenschikking 1492
dat, aanwijzend voornaamwoord 302
 • betekenis 303, 304
 • binnen- en buitentekstelijk verwijzend
 303
 • *dat* of bepaald lidwoord? 304, 305
 • *dat* of *dit*? 304, 305
 • *dat* of persoonlijk voornaamwoord?
 306, 307
 • expressief –
 – niet-zelfstandig 306
 – zelfstandig 309
 • in combinatie met meervoudig
 naamwoordelijk deel 1151
 • niet-zelfstandig – 302
 – gebruik 303-306
 • steunpronomen (bijv. in *Het boek dat ligt*
 er niet meer) 308
 • vervangend – (bijv. in *Jouw boek is dikker*
 dan dat van mij) 308
 • verwijzingsmogelijkheden 308, 309
 • zelfstandig – 302
 – gebruik 303, 304, 306-309
dat, betrekkelijk voornaamwoord 328

- gebruik 337, 338
- *wat* i.p.v. *dat* 338, 339
- dat*, grammatisch verbindend voegwoord 546-548
- *dat* i.p.v. *of na of* 547, 563
- *dat* of *toen* na substantief (bijv. *de tijd dat/toen*)? 872, 873
- in uitroepende zinnen 548
- na vragend element (bijv. (*Ik weet niet wie dat...*) 319
- dat*, voegwoord van beperking 565
- dat*, voegwoord van causaliteit 556
- dat*, voegwoord van doel 558
- dat*, voegwoord van graadaanduidend gevolg 557
- (-)*dat*, na (ander) voegwoord 542, 543, 922
- dat en/of dat* 356
- gebruik 373
- datgene*, aanwijzend voornaamwoord 302, 311
- datief
- adjectief 413
- lidwoord 188
- substantief 148, 164
- datte*, aanwijzend voornaamwoord 302, 309
- datzelfde*, aanwijzend woord 315, 316
- dat-zin*
- afhankelijke – als lijdend voorwerp 1155
 - plaatsing in samengestelde zin 1262, 1367, 1368
- afhankelijke – als onderwerp 1135
 - plaatsing in samengestelde zin 1262, 1367, 1368
- afhankelijke – als voorzetselvoorwerp 1177
 - plaatsing in samengestelde zin 1265
- zelfstandige – (onafhankelijke –) 1257, 1258
- de*, lidwoord van bepaaldheid/bepaald lidwoord 187
- *de* of *het*, genus 149, 155-159
- de* + adjectief + *ste* 422
- de-*, voorvoegsel, werkwoord met – 598
- negatie-element 1645
- de*, achtervoegsel
- bepaald rangtelwoord 442
- substantief
 - abstractum op – 680
 - woorden op –, genus 151
- d(e)*, uitgang tegenwoordig deelwoord 67
- DE-antecedent 329
- declinatie, zie: verbuiging
- de een of ander(e)* 356
- gebruik 358, 359, 365
- de eerste (...)* *de beste* 356
- gebruik 362
- deels-deels* 1474
- deelwoord (participium) 63
- deelw. of adj.? 387-389
- onvoltooid –, zie: tegenwoordig –
- passief – 63
 - plaatsing in de zin 1282-1284, 1298, 1299
- tegenwoordig – (onvoltooid –/ participium praesentis) 67
 - gebruiksmogelijkheden 107-109
- verleden –, zie: voltooid –
- voltooid – (verleden –/participium perfecti) 67-69
 - gebruiksmogelijkheden 109-111
 - plaats in de werkwoordelijke eindgroep 1067-1071
 - plaatsing in de zin 1282-1284, 1298, 1299
- deelwoord vóór of na pv? (bijv. ...*dat hij gezegd heeft* of *heeft gezegd*?) 1067-1069
- degene(n)*, aanwijzend voornaamwoord 302
- gebruik 311
- deiktisch, zie: buitentekstelijke verwijzing
- delven*, hoofdtijden 90
- demonstratief pronomen, zie: aanwijzend voornaamwoord
- den*, lidwoord, datief 187, 188
- denken*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1040, 1041, 1078
- denken*, hoofdtijden 93
- der*, lidwoord, genitief 187, 188
- der*, in vergrotende trap (bijv. *duurder*) 414
- (*d*)*er-*, tussenklank bij adjectief (bijv. in *kinderachtig*) 708
- derde persoon 237
- spreken in de – 62
- dergelijk(e)*, aanwijzend woord 314
- derij*, zie: -*ij*

des, lidwoord, genitief 187, 188

desondanks 1494

determinator 813

• atomaire – 817

• complexe – 817

• in de partitieve constructie 834-836

• lege – 818

determinatorelement 818

determinatorpositie, zie: positie binnen
de –

determinerend element (in de deter-
minator) 817-818

deverbatief adjectief 388

dewijl, voegwoord 555

de-woord 147, 151-153

• eigennaam *die* – *is* 216

• mannelijk – 148, 160-162

• vrouwelijk – 148, 160-162

deze, aanwijzend voornaamwoord 302

• betekenis 303, 304

• binnen- en buitentekstelijke verwijzing
303

• *deze* of *die*? 304-306

• *deze* in combinatie met *gene* 310

• *deze* of pers. voornw.? 307

• niet-zelfstandig – 303

– gebruik 304-306

• vervangend – 308

• vooruitwijzend – 308

• zelfstandig – 303

– gebruik 306-308

dezelfde, aanwijzend woord 315, 316

• *één en dezelfde* 316

dezen, aanwijzend voornaamwoord 307

• *dezen* of pers. voornw.? 307

• in vaste uitdrukking 310

deze(n) en gene(n) 356

• gebruik 370

deze of gene 356

• gebruik 358-360

dezer, aanwijzend voornaamwoord,
genitief 309

• in vaste uitdrukking 310

dezes, aanwijzend voornaamwoord,
in vaste uitdrukking 310

deze zelfde 315

dicht-, in samenstelling, werkwoord met –
636

die, aanwijzend voornaamwoord 302

• betekenis 303, 304

• binnen- en buitentekstelijke verwijzing
303

• *die* + bez. voornw. (*die d'r/die z'n/die hun*)
309

• *die* + eigennaam in verkleinwoordvorm
(bijv. *die Jantje*) 305, 306

• *die* of bepaald lidwoord? 304, 305

• *die* of *deze*? 304, 305

• *die* of pers. voornw.? 306, 307

• expressief –, niet-zelfstandig 306

• niet-zelfstandig – 303

– gebruik 304, 305

• steunpronomen – (bijv. in *Jan die komt
ook*) 308

• vervangend – (bijv. in *Zijn baard is langer
dan die van jou*) 308

• zelfstandig – 301

– gebruik 306-308

die, betrekkelijk voornaamwoord 328

• zelfstandig –, gebruik 332-334

die (= *ie* = *hij*), persoonlijk voornaam-
woord 242

die + bezittelijk voornaamwoord
(*die z'n/die d'r/die hun*)

• als equivalent van aanwijzend *diens* of
bezittelijk voornw. 309

• als equivalent van betrekkelijk *wiens/wier*
344, 345

die d'r, zie: *die* + bezittelijk voornaam-
woord

die en/of die 356

• gebruik 373

diegene(n), aanwijzend voornaamwoord
302

• gebruik 311

die hun, zie: *die* + bezittelijk voornaam-
woord

dien, aanwijzend voornaamwoord, in vaste
uitdrukking 310

dienen, groepsvormend werkwoord 1078

• met *te* + inf. als aanvulling 1009, 1010

• met passief deelw. als aanvulling 961,
962

• plaats in werkw. eindgroep 1062

diens, aanwijzend voornaamwoord,
genitief 309

dier, aanwijzend voornaamwoord, genitief
309, 310

- in vaste uitdrukking 310
- diergelijk(e)*, aanwijzend voornaamwoord 314
- diernaam 140
- genus 152
 - mannelijk of vrouwelijk? 160
- vrouwelijke –, vorming 669
- dies*, aanwijzend voornaamwoord, in vaste uitdrukking 310
- dievege*, vrouwelijke persoonsnaam 671
- diezelfde*, aanwijzend woord 315, 316
- die z'n*, zie: *die* + bezittelijk voornaamwoord
- diftong, zie: tweeklank
- dij*, zie: *-ij*
- dijn*, bezittelijk voornaamwoord 297
- diminutief, zie: verkleinwoord
- diminutivum tantum 658
- dingen*, hoofdtijden 90
- direct object, zie: lijdend voorwerp
- directe rede 1097
- dis-*, voorvoegsel, werkwoord met – 598
- negatie-element 1645
- discussiedomein 813
- disjunctie 1487
- exclusieve – 1487, 1534-1537
- niet-exclusieve – 1487, 1537
- distinctief gebruikt adjectief, zie: adjectivische constituent
- distantiërende tegenstelling 1467, 1493
- distributief gebruikt lidwoord 191, 192
- distributieve nevenschikking 1459
- dit*, aanwijzend voornaamwoord 302
- betekenis 303, 304
- binnen- en buitentekstelijke verwijzing 303
- *dit* of *dat*? 304, 305
- in combinatie met meervoudig naamwoordelijk deel 1151
- niet-zelfstandig – 303
 - gebruik 304-306
- verwijzingsmogelijkheden 308, 309
- vooruitwijzend – 308
- zelfstandig – 303
 - gebruik 306-309
- dit en/of dat* 356
- gebruik 373
- dit en/of dit* 356
- gebruik 373

- ditte*, aanwijzend voornaamwoord 302, 309
- ditzelfde*, aanwijzend woord 315, 316
- doch*, nevenschikkend voegwoord 544
- in bijzondere nevenschikking 1540
- in gewone nevenschikking 1493
- doel, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- doen*, groepsvormend werkwoord met infinitief als aanvulling (zie ook: *doen*, hulpwerkwoord van causaliteit) 1078
- causatief 1015-1018
- *doen* of *laten*? 1015-1018
- omschrijvend 1021
- doen*, hoofdtijden 93
- doen*, hulpwerkwoord van causaliteit (zie ook: *doen*, groepsvormend werkwoord) 46
- doffe klinker 29
- dom*, achtervoegsel
- abstractum op – 680
- verzamelnaam op – 674
- woorden op –, genus 155
- woorden op –, mv. 167
- zaaknaam op – 672
- dood-*, in samenstelling
- adjectief met – 727
- werkwoord met – 636
- door*, achtergeplaatst voorzetsel 524, 526
- door*, voegwoord 556
- door*, voorzetsel 515
- door*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 460, 461
- door-*, in samenstelling
- adjectief met – 703
- werkwoord met – 615-617
- door-bepaling* (handelend voorwerp) 1181
- gebruik 1402, 1403, 1405, 1407
- plaatsing in de zin 1326, 1327
- doorbreking van de tweede pool 1355
- echte – 1355
- schijnbare – 1355
- doorbreking voorzetselconstituent (bijv. *bijvoorbeeld in...* of *in bijvoorbeeld...?*) 925, 926
- doorbreking werkwoordelijke eindgroep 1355
- doordat*, voegwoord 555, 556
- *doordat* of *omdat*? 555
- doordien*, voegwoord 555

dooreen-, in samenstelling, werkwoord met – 634, 635
door en door (+ adjectief) 896
doorgaan, negatief polaire uitdrukking 1648
door... heen, combinatie van voorzetsels 527
doorheen, als voorzetsel 527
d'r, bezittelijk voornaamwoord 289, 290
d'r (= *er*) 464
d'r, persoonlijk voornaamwoord 242
 • mv. 248
 • uitspraak 243
d'r, wederkerend voornaamwoord 261
dragen, hoofdtijden 91
dreigen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1042, 1078
drieërhande, onbepaald voornaamwoord 374, 375
drieërlei, onbepaald voornaamwoord 374, 375
 driegerasysteem 148
drietjes, verkleinwoordvorm telwoord 437
drijf-, in samenstelling, adjectief met – 730
drijven, hoofdtijden 87
dringen, hoofdtijden 90
drinken, hoofdtijden 90
druipen, hoofdtijden 89
 dubbele meervoudsuitgang 180-184
 • met betekenisverschil 183, 184
 • zonder betekenisverschil 180-183
 dubbele negatie (dubbele ontkenning) 1642
 • met hetzelfde bereik (bijv. *nooit geen/nooit niemand*) 1642
 dubbel genus 155-159
duiken, hoofdtijden 89
dunken, groepsvormend werkwoord (zie ook: *dunken*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1078
 • met *te* + inf. als aanvulling 1007, 1088
 • met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
 • plaats in werkw. eindgroep 1063
dunken, hoofdtijden 93
dunken, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *dunken*, groepsvormend werkwoord) 46, 1617
dunken, koppelwerkwoord 49, 961, 1122

duratief aspect 1662
 duratieve tijdsbepaling 1676
durven, groepsvormend werkwoord 1078
 • met (*te* +) inf. als aanvulling 1010, 1011
 – plaats in werkw. eindgroep 1062
 – weglaatbaarheid van *te* bij inf. 970-973
 • zonder inf. 1011
durven, hoofdtijden 94
dus, voegwoord 544
 • in bijzondere nevenschikking 1549
dus, voegwoordelijk bijwoord 463, 1550
dusdanig(e), aanwijzend woord 314, 315
 duurbepaling, zie: tijdsbepaling–hoelang?
duur te staan komen 983, 1074
dwingen, hoofdtijden 90
 dynamisch passief 1403
 dynamisch werkwoord 1669

E

-e, achtervoegsel
 • substantiverings-*e* 652-654
 • vrouwelijke persoonsnaam op – 668, 669
 • woorden op –, mv. 173
 -e, buigingsuitgang
 • adjectief 400-412
 • bezittelijk voornaamwoord 298
 • infinitief (bijv. in *in niet mis te verstande bewoordingen*) 101, 102
 -e, datiefuitgang 164
 -e-, tussenklank
 • bij adjectief 715, 726
 • bij bijwoord 737
 • bij substantief 683
 echo-effect 1644, 1652
 echovraag 1427, 1430, 1431
 echt bijwoord 452
 echte doorbreking van de tweede pool 1355
 echt passief 1405
echter, voegwoordelijk bijwoord 462
 • plaatsing in de zin 1278, 1394
eco-, voorvoegsel, substantief met – 651
 -ee, woorden op –, mv. 167
 -eel (-ieel, -ueel), achtervoegsel, adjectief op – 721

- een*, lidwoord van onbepaaldheid/
 onbepaald lidwoord 187
 • in de betekenis 'een zekere' 211
 • in de betekenis 'ongeveer' 828
 • in *een schat van een kind* c.d. 193, 853, 854
 • in uitroepen (bijv. in *(Ee)n rommel dat er lag!*) 193, 194
een + kwantiteitsaanduidend adjectief +
 telwoord (bijv. *een kleine veertig*
(deelnemers)) 828
een + substantief + *of* + telwoord 828
een + telwoord 194, 828
een + telwoord + *-tal* + substantief 828
-een, bijwoord op - of voorzetsel + *elkaar?*
 279
een aantal, zie: *aantal*
een beetje + adjectief 896
een beetje + bijwoord 909
een beetje + substantief 897
een dergelijk(e)/dusdanig(e) 823
eender wie/wat/welk(e) 356
 • gebruik 360, 361
een drietal, zie: *-tal*
een eind(je) + bijwoord 909
een en ander 365, 366, 1474
één en dezelfde 315, 316
één en hetzelfde 315
een hand(je)vol, zie: *hand(je)vol*
een (heel) stuk + adjectief in de vergrotende
 trap 896
een (heel) stuk + bijwoord 909
een heleboel, zie: *heleboel*
een hoop, zie: *hoop*
eenieder, onbepaald voornaamwoord 347
 • zelfstandig gebruik 353
eenieders, onbepaald voornaamwoord,
 genitief 355
een ietsiepietsie + adjectief 896
een ietsiepietsie + bijwoord 909
een ietsje + adjectief 896
een ietsje + bijwoord 909
een massa, zie: *massa*
een of ander(e) 356
 • gebruik 359, 360
een paar 356, 826
 • gebruik 368, 369
een pietsje + adjectief 896
een pietsje + bijwoord 909
eens, lidwoord, genitief 188
eensdeels-anderdeels 1474
een soortgelijk(e)/zodanig(e) 823
een stuk of + telwoord + substantief 828
een stuk of + telwoord + telwoord
 (bijv. *een stuk of twee, drie*) 441
een tikje + adjectief 896
een tikje + bijwoord 909
een tikkeltje + adjectief 896
een tikkeltje + bijwoord 909
eenkje, verkleinwoordvorm telwoord 437,
 438
een tweetal, zie: *-tal*
een weinig + adjectief 896
een weinig + bijwoord 909
een zeker(e) 356
 • gebruik 359
eenzelfde, aanwijzend woord 315, 316
eenzinsdeelsregel 1261, 1297
-eer, achtervoegsel, werkwoord op - 605
eer(dat), voegwoord 549, 550
eerst, rangschikkend element 1475
 • plaatsing in de zin 1277
eerste deel van scheidbaar samengesteld
werkwoord, zie: *voorzetselbijwoord*
eerste deel van voornaamwoordelijk
bijwoord, plaatsing in de zin 1292, 1293
eerste drie of drie eerste? 832
eerste hoofdvorm (van werkwoord),
 zie: *presens*
eerste pool (van een zin) 1225
eerste zinsdeel, weglating 1304, 1305
eerste zinsplaats 1228
eerstkomende (e.k.), plaats in tijdsaandui-
 dende constituent 863
-ees
 • adjectief op -, verbuiging 742
 • substantief (inwonersnaam) op -, mv.
 743
-egge, achtervoegsel, vrouwelijke persoons-
 naam op - 671
egressief aspect, zie: *resultatief aspect*
eigenlijke zin 1228
eigenlijk-modaal hulpwerkwoord 984,
 1617
 • plaats in werkwoordelijke eindgroep
 1062-1064
eigenlijk onderwerp 1133
eigennaam 140, 141
 • gebruik lidwoord bij - 200, 201, 211-217

- gebruikt als soortnaam 142
- genus 216
- plaatsing in de zin 1279
- eigennaam + bepaald hoofdtelwoord
(bijv. *Willem II*) 443
- eigennaam + bezittelijk voornaamwoord
(bijv. *Jan z'n...*) 822
- eigennaam + lidwoord + adjectivische
constituent (bijv. *Karel de Grote*) 862, 863
- eigennaam + soortnaam, samenstelling
(bijv. *Julianalaan, Romereis*) 687
- eigenschapswoord 383
- eindelijk*, rangschikkend element 1475
- eindgroep, zie: werkwoordelijke eind-
groep
- eindpuntgebeuren 1663, 1666, 1667
- eindpuntgebeuren of puntgebeuren?
1667
- eisen*, groepsvormend werkwoord met *te* +
infinitief als aanvulling 1040, 1041, 1078
- eke*, zie: *-ke*
- ekens*, zie: *-kens*
- el*, achtervoegsel, werkwoord op – 605
- el*, woorden op –, mv. 172
- elaar (-aar)*, achtervoegsel, zaaknaam op –
672
- elativus 424
- elijk*, zie: *-lijk*
- elijks*, zie: *-lijks*
- eling*, zie: *-ling*
- elings*, zie: *-lings*
- elkaar(s)*, wederkerig voornaamwoord 274
- gebruik 275-278
- elkander(s)*, wederkerig voornaamwoord
274
- elk(e)*, onbepaald voornaamwoord 347
- als determinator, gebruik 350
- *elk(e)* of *ieder(e)*? 350
- predicatief gebruik 351, 352
- zelfstandig gebruik 353
- elkeen*, onbepaald voornaamwoord 347
- zelfstandig gebruik 353
- elliptische zin, zie: onvolledige zin
- eloos*, zie: *-loos*
- em*, woorden op –, mv. 172
- en*, nevenschikkend voegwoord 544
- gebruik in bijzondere nevenschikking
1529-1531
- gebruik in gewone nevenschikking 1473
- en*, verbindend element bij telwoord
- bij breukgetal 445
- bij samengesteld telwoord 429-431
- en*, achtervoegsel, stofadjectief op – 720,
721
- en*, genitief- of datiefuitgang
- adjectief 413
- substantief 163
- en*, meervoudsuitgang 167-172
- *-en/-s* 165
- *-en en -s* 180-183
- *-en of -s* 165
- en*, uitgang bezittelijk voornaamwoord
298
- en*, uitgang infinitief 63
- en*, uitgang telwoord 435-437
- en*, uitgang voorzetselbijwoord 461
- en*, woorden op –, mv. 172
- e(n)-*, tussenklank
- in samengesteld substantief 683, 685
- in samengesteld telwoord 429, 430
- enaar*, zie: *-aar*
- endoniem 745
- ene* ('een zekere') 211
- ene*, bepaald hoofdtelwoord 433
- ene*, verbogen telwoord 433
- en-en*, reeksvormer 544, 1443, 1445
- ener*, lidwoord, genitief 188
- enerhande*, onbepaald voornaamwoord
374, 375
- enerlei*, onbepaald voornaamwoord 374,
375
- enerzijds-anderzijds* 1474
- enier*, zie: *-ier*
- enig(e)(n)*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 366, 367
- eniger*, onbepaald voornaamwoord 374
- enigerhande*, onbepaald voornaamwoord
374, 375
- enigerlei*, onbepaald voornaamwoord 374,
375
- enigermate*, bijwoord 374
- enij*, zie: *-ij*
- enis*, zie: *-nis*
- enkel*, bijwoord, negatie-element 1646,
1647
- enkel(e)(n)*, onbepaald voornaamwoord
356
- gebruik 367, 368

- enkelvoud, zie: getal
- enkelvoudige zin 1094
- en of* 1434
- en ook*, zie: *alsook* en *alsmede*
- ent*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 667, 668
- woorden op -, mv. 167
- ent*, uitgang bezittelijk voornaamwoord 298, 299
- ente*, woorden op -, mv. 173
- epitheton ornans 390
- er*, alg. 464
- *er* of *het* (in passieve zinnen met onderwerpszin)? 1138
- kwantitatief - (partitief -) 465
- gebruik 478-484, 484-489
- plaatsing in de zin 1320, 1321
- locatief - 464
- gebruik 466, 467, 484-489
- in de absolute *met*-constructie 935
- plaatsing in de zin 1320, 1321
- prepositioneel - (voorzetselverbonden *er*) 465
- gebruik 477, 484-489
- in de absolute *met*-constructie 935
- plaatsing in de zin 1320, 1321
- presentatief - 464, 465
- aan- of afwezigheid van - 471-477
- *daar* i.p.v. - 468
- gebruik, alg. 467-477, 484-489
- gebruik in zinnen zonder onderwerp 471
- onderwerp bij - 469-471
- plaatsing in de zin 1273, 1310, 1320
- 'pseudo-*er*' (bijv. *Er was er es...*) 466
- repletief - 468
- situerend - 469
- soorten -, combinatie en samenval 484-489
- er-*, werkwoorden met -, vorming voltooid deelwoord 68
- er*, achtervoegsel
- adjectief op -
- afleiding van geografische naam (bijv. *Groninger*) 718
- afleiding van kloosterorde (bijv. *(een) dominicaner (pater)*) 716
- substantief op -
- abstractum (bijv. *(een) misser*) 676
- mannelijke persoonsnaam 662-664
- zaaknaam 671, 672, 697
- werkwoord op - 605
- er*, genitief- of datiefuitgang
- adjectief 413
- bezittelijk voornaamwoord 298
- persoonlijk voornaamwoord 255, 256
- er*, uitgang vergrotende trap adjectief 414
- er*, woorden op -, mv. 172
- er-*, tussenklink
- bij adjectief 708
- bij samengesteld substantief 683, 684
- era*, meervoudsuitgang bij leenwoorden 179
- erd*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 664
- woorden op -, mv. 172
- ereis* ('pseudo-*er*') 466
- eren*, meervoudsuitgang 176
- eren-*, tussenklink bij samenstelling van twee substantieven 683, 684
- eren*, werkwoord op -, vorming voltooid deelwoord 68, 69
- er es* ('pseudo-*er*') 466
- ergens* + voorzetselbijwoord i.p.v. voorzetsel + *iets* 496
- ergens vandaan* of *van ergens*? 499, 500
- erig*, achtervoegsel, adjectief op - 706-711
- erij*, zie: -*ij*
- erik*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 664, 665
- woorden op -, mv. 167
- ering* of -*atie*? 678, 679
- eris* ('pseudo-*er*') 466
- erlebte Rede, zie: semi-directe rede
- er's* ('pseudo-*er*') 466
- ers*, meervoudsuitgang 176
- ervaren*, hoofdtijden 91
- erven*, hoofdtijden 86
- erwijs/-erwijze*, achtervoegsel, bijwoord op - 738, 739
- es* (-*esse*), achtervoegsel, vrouwelijke persoonsnaam op - 669
- es*, meervoudsuitgang 178, 181
- es*, woorden op -, mv. 167
- esk*, achtervoegsel, adjectief op - 722
- -*achtig* naast -*esk* 722
- esse*, woorden op -, genus (zie ook: -*es*) 152

eten, hoofdtijden 94
 ethische datief, persoonlijk voornaam-
 woord in - 254
-etje, zie: *-je*
-etjes, zie: *-jes*
-ette, achtervoegsel
 • vrouwelijke persoonsnaam op - 671
 • woorden op -, mv. 173
 • zaaknaam op - 672
ettelijke, onbepaald voornaamwoord 356
 • gebruik 371
-eur, achtervoegsel
 • mannelijke persoonsnaam op - 667, 668
 • woorden op -, mv. 173
Euro-, voorvoegsel, substantief met - 651
-euse, achtervoegsel, vrouwelijke persoons-
 naam op - 670, 671
even, schakeringspartikel 457
even + adjectief + *als* 418, 419, 902
even + bijwoord + *als* 913
even + *veel/weinig* + *als* 830
evenals, voegwoord 567, 568
 • in voegwoordbepaling 855
eveneens, bijwoord
 • in distantierende tegenstelling 1495
 • in rangschikkende aaneenschakeling
 1475
evenmin, als bijwoordelijke constituent 1521
evenmin-als, reeksvormer 1445
 • in gewone nevenschikking 1518
 • negatie-element 1646, 1647
ex-, voorvoegsel, substantief met - 648,
 649
 • gebruik als los woord 649
-ex, woorden op -, mv. 178
 exclamatief pronomen, zie: uitroepend
 voornaamwoord
 exclamatieve toevoeging, plaatsing in de
 zin 1399
 exclusieve disjunctie 1487, 1534-1537
 exoniem 745
 expliciet negatie-element 1646
 explosief 30
 expressief *dat*, zelfstandig 309
 expressief *die/dat*, niet-zelfstandig 306
 externe vergelijking, bij overtreffende trap
 421
 extern-temporele functie van
 werkwoordstijden 114

extra(-), in samenstelling, substantief met -
 651
extra-, voorvoegsel, adjectief met - 705

F

-f
 • adjectief op -, verbogen vorm 401-404
 • substantief op -, mv. 169, 170
 factief gezegde 1138
 facultatieve versmelting negatie-element
 1654
-familie, substantief met - als tweede lid
 653
 familienaam, mv. 175
 femininum, zie: vrouwelijk
 finale bepaling, zie: bepaling van doel
 finale bijzin, zie: bijzin van doel
 finale verscherping 30
 finiete werkwoordsvorm 63
 flexie 39
fluiten, hoofdtijden 89
 focuspartikel 456
 • plaatsing in voorzetselconst. 925, 926
 • plaatsing in de zin 1346-1348
 fokschaap, zie: 't fokschaap
-foon, woorden op -, mv. 174
 formeel, alg. 18
 • verschijnselen 62, 66, 72, 86, 93, 95, 97,
 100, 103, 104, 105, 128, 163, 164, 177, 181,
 187, 197, 199, 202, 220, 223, 231, 238, 248,
 255, 256, 257, 258, 274, 279, 297, 307,
 309, 312, 314, 315, 323, 326, 331, 336, 338,
 341, 342, 343, 344, 351, 352, 353, 354,
 355, 359, 366, 367, 369, 372, 375, 377,
 378, 391, 394, 412, 425, 435, 462, 493,
 499, 513, 530, 531, 532, 535, 536, 537,
 547, 549, 552, 555, 556, 558, 560, 561,
 562, 563, 567, 569, 570, 578, 598, 599,
 617, 619, 621, 623, 628, 630, 635, 693,
 779, 835, 849, 851, 862, 985, 994, 1004,
 1008, 1009, 1010, 1016, 1019, 1020, 1023,
 1040, 1044, 1073, 1104, 1126, 1128, 1131, 1165,
 1255, 1263, 1264, 1392, 1396, 1409, 1410,
 1434, 1465, 1480, 1481, 1492, 1493, 1494,
 1496, 1505, 1518, 1519, 1520, 1541, 1614,
 1627, 1631
 fout (tegen de regels) 22

frequentie, zie: bepaling, bijwoord, bijzin
 frequentie-aanduiding na telwoord, ev. of
 mv.? (bijv. *drie keer* of *keren*?) 438-440
 frequentie-aanduiding (zie ook: bepaling
 van frequentie)
 • met kaderscheppende functie, plaatsing
 in de zin 1276, 1277
 • op *-lijks*, als adjectief gebruikt 397
 fricatief 30
fuiven, hoofdtijden 89
 futurum (onvoltooid tegenwoordig
 toekomstige tijd/o.t.t.t.) 70
 • functie 125, 126
 futurum exactum (voltooid tegenwoordig
 toekomstige tijd/v.t.t.t.) 70
 • functie 126, 127
 futurum exactum praeteriti (voltooid
 verleden toekomstige tijd/v.v.t.t.) 70
 • modale functie 132, 133, 1620-1626
 • uitdrukking indirecte rede 133
 futurum praeteriti (onvoltooid verleden
 toekomstige tijd/o.v.t.t.) 70
 • modale functie 131, 132, 1620-1626
 • uitdrukking indirecte rede 132

G

gaan, groepsvormend werkwoord 1078
 • met *aan het* + inf. als aanvulling 1051
 • met inf. als aanvulling 975-981
 • met *uit* + inf. als aanvulling 1054, 1055
 • plaats in werkw. eindgroep 1061
gaan, hoofdtijden 94
gaan, vervoeging met *hebben* of *zijn*? 78
gaan ('worden') 1123
gaan + infinitief, als uitdrukking van
 toekomst 975-981
gaan liggen/staan/zitten 976
-gang, substantief op - 643
gans, plaats in naamwoordelijke
 constituent 823, 824
-gave, substantief op - naast substantief op
-geving 678
ge, persoonlijk voornaamwoord 239
 • gebruik 239-242
 • met algemene referentie (= 'men') 258
ge-, voorvoegsel
 • substantief 649

- genus 153, 154
 • telwoord (bijv. *getweeën*) 437
 • werkwoord met - 598
 - vorming voltooid deelwoord 68
ge- + substantief + *-eerd*
 (bijv. *geaccidenteerd*) 726
ge- + substantief + *d/t* (bijv. *gespied*) 725
ge- + substantief + *-te* (bijv. *gebeente*) 681
 • genus 154
-gebeuren, in samenstelling, abstractum
 op - 683
gebieden, groepsvormend gebruikt werk-
 woord met *te* + infinitief als aanvulling
 1047, 1048, 1078
 gebiedende wijs, zie: imperatief
-gebonden, in samenstelling, adjectief met -
 730
 gebonden morfeem 38
geboren worden 1414
 gedeeltelijke ontkennen, zie: partiële
 negatie
 gedekte klinker 29
gedenken, hoofdtijden 93
gedurende, voorzetsel 516
geen, negatie-element 1646, 1647
 • *geen* of *niet een*? 1656-1658
geenszins, negatie-element 1646, 1647
geheel, zie: *heel*
 geheel onregelmatig werkwoord 85
 • vervoeging 87-94
gehoorzamen, in passieve zin (bijv. *de ouderen*
worden niet meer gehoorzaamd) 1411
 geïdentificeerd zijn (van zelfstandigheid)
 802
 geïmpliceerd lijdend voorwerp 969
 geïmpliceerd meewerkend voorwerp 969
 geïmpliceerd onderwerp 966
 • van beknopte bijzin 1105
 • van de infinitief in een werkwoordgroep
 966-968
 geïntroduceerd zijn (van zelfstandigheid)
 802, 803
 gekloofde zin 1243
gekscheren, hoofdtijden 90
gelasten, groepsvormend gebruikt werk-
 woord met *te* + infinitief als aanvulling
 1047, 1048, 1078
gelden, hoofdtijden 90
geleden, achtergeplaatst voorzetsel 526

- geleed woord 38
- gelijk*, voegwoord 569, 570
- in voegwoordbepaling 855
- gelijkvormige reeksvormer 1445
- gelijk wie/wat/welk(e)* 356
- gebruik 360, 361
- geloven*, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1040, 1041, 1078
- gemeenslachtig (gemeenkunnig) 160
- gemengd getal 445
- gene(n)*, aanwijzend voornaamwoord 302
- *gene* of *deze*? 310
- generhande*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- generieke naamwoordelijke constituent 808
- plaatsing in de zin 1274
- generlei*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- genezen*, hoofdtijden 93
- genieten*, hoofdtijden 88
- genitief, alg. 163
- nageplaatste – (achtergeplaatste –) 164, 849
 - partitieve – 412
 - tijdsbepalende – 163
 - van adjectief 412, 413
 - van substantief 148, 163
 - voor(op)geplaatste – 163, 821
- genitiefbepaling 849
- genitief-*s*, adjectief 412, 413
- genitivische tijdsbepaling 163, 221-223
- genitivus absolutus 929
- genoeg*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 372, 373, 824, 829
- genoeg*, versterkend bijwoord
- plaats in adjectivische constituent 893, 894
 - plaats in bijwoordelijke constituent 908
- genoeg* + bijzin (bijv. (*snel*) *genoeg om weg te komen*) 912
- genus (zie ook: grammaticaal geslacht), alg. 147, 148
- *de*-woord 147
 - mannelijk – 148, 160-162
 - vrouwelijk – 148, 160-162
 - *het*-woord (onzijdig) 147, 148
 - van acroniem 150, 151
 - van afleiding zonder toevoegsel van werkwoordsstam 151, 153, 154
 - van eigennaam 216
 - van samenstelling 149
 - van woorden uit andere talen 150
- geografisch, alg. 19
- verschijnselen 63, 81, 88, 91, 96, 98, 99, 100, 148, 160, 161, 167, 181, 183, 191, 240, 242, 243, 306, 361, 429, 455, 473, 477, 480, 501, 530, 543, 598, 653, 665, 678, 683, 691, 717, 742, 743, 952, 965, 987, 1015, 1017, 1043, 1051, 1067, 1069, 1071, 1072, 1199
- geografische naam, zie: aardrijkskundige naam
- geografische specificatie 19
- geraken*, zie: *raken*
- gereduceerde vorm van voornaamwoord, alg. 231
- geronde klinker 28
- geschreven taal (schrijftaal), alg. 18
- verschijnselen 67, 86, 126, 244, 247, 254, 261, 284, 285, 286, 287, 290, 303, 304, 311, 339, 343, 365, 367, 370, 371, 393, 410, 411, 415, 422, 433, 435, 501, 523, 552, 560, 572, 628, 674, 715, 724, 737, 738, 739, 740, 848, 850, 981, 1017, 1067, 1069, 1072, 1075, 1111, 1128, 1193, 1243, 1272, 1290, 1300, 1351, 1376, 1482, 1569
- geslacht
- grammaticaal – (genus) 147
 - natuurlijk – 147
- gesloten klinker 28
- gesloten lettergreep 32
- gesloten woordklasse 592
- gespannen klinker 28, 29
- gespecificeerd ten aanzien van kwantiteit 815
- gesplitst voornaamwoordelijk bijwoord 501
- gesplitste nevenschikking 1465-1467
- gesproken taal (spreektaal), alg. 18
- verschijnselen 67, 71, 75, 79, 86, 96, 98, 100, 120, 127, 177, 248, 254, 261, 283, 290, 296, 303, 304, 307, 308, 309, 326, 339, 342, 354, 370, 371, 409, 411, 422, 429, 452, 464, 490, 496, 501, 530, 548, 551, 552, 558, 560, 627, 683, 708, 715, 848, 869, 896, 949, 950, 972, 973, 978, 981,

1005, 1033, 1067, 1069, 1072, 1111, 1137, 1156,
1218, 1219, 1252, 1301, 1358, 1642
gesteld dat, voegwoordelijke uitdrukking
461
gesteldheid, zie: bepaling, voegwoord
gesubstantiveerd adjectief 392, 640, 641
gesubstantiveerd werkwoord 641-643
gesubstantiveerd woord, genus 154
getal 62, 236
getalsonderwerp
• bij groepsvormend werkwoord met
infinitief als aanvulling 966
• in zinnen met presentatief *er* 467
geven, groepsvormend werkwoord 1078
• met een deelwoord als aanvulling
(vaste verbinding) 964
• met *te* + inf. als aanvulling 1044, 1045,
1074
geven, hoofdtijden 93
-*geving* naast -*gave* 678
gevoelsmodaliteit (psychologische/
subjectieve modaliteit) 1610, 1612-1614
• gevoelsmodaliteit of verstands-
modaliteit? 1611
gevolg, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
gevolgzin, zie: bijzin van gevolg
gevolgaanduidend voegwoordelijk
bijwoord 463
gevolgaanduidend verband,
zie: consecutief verband
GE-vorm 239
• gebruik 241
-*gewijs/-gewijze*, achtervoegsel, bijwoord
op - 738, 739
gewone aaneenschakeling (logische -)
1473
geworden, gebruik in passieve zin 959, 960
gezegde 119
• naamwoordelijk - 1121, 1122
• werkwoordelijk - 119
gezegdezin 1130
gezien, voorzetsel 516
-*gierig*, in samenstelling, adjectief op - 731
gieten, hoofdtijden 88
(-)*gift*, substantief op basis van werkwoord
643
gij, persoonlijk voornaamwoord 239
• gebruik 241
gijlieden, persoonlijk voornaamwoord 239

ginds(e), aanwijzend voornaamwoord 302
• gebruik 310
glijden, hoofdtijden 87
glimlachen, hoofdtijden 85
glimmen, hoofdtijden 90
goed + *half* (+ substantief) (bijv. (*een*) *goeie*
halve eeuw (*geleden*)) 895
goed Nederlands 22
graad, zie: bepaling, bijwoord
graadaanduidend bijwoord 455
graadaanduidend gevolg, zie: bepaling,
bijzin, voegwoord
graadaanduidende (voor)bepaling
892-895, 908, 909
• equivalent van - 895-897, 909
-*graaf*, woorden op -, mv. 169, 170
-*graag*, in samenstelling, adjectief op - 731
grammaticaal geslacht (woordgeslacht)
147
grammaticaal lijdend voorwerp 1404,
1407
grammaticaal onderwerp 1402, 1405, 1407
grammaticale waarde (van een woord) 34
grammatisch getal, zie: getal
grammatisch verbindend voegwoord
546-549
grammatische tijd, zie: werkwoordstijd
graven, hoofdtijden 91
(-)*griep*, substantief op basis van werk-
woord 643
grijns-lachen, hoofdtijden 85
grijpen, hoofdtijden 87
grimlachen, hoofdtijden 85
groepsaccent 1238
groepsgebonden variatie 20
groepsmeervoud 166
groepstaal 20
groepsvormend werkwoord 947
• niet-plaatsgebonden - 1059, 1060
• niet-verplicht - 952
• plaatsgebonden - 1059, 1060-1064
• verplicht - 952
• vs. hulpwerkwoord 47
grondwoord 591, 681

H

haar, bezittelijk voornaamwoord 290

- bij niet-vrouwelijk antecedent (verzamelnaam) (bijv. *het bestuur heeft haar besluit genomen*) 284

haar, persoonlijk voornaamwoord 242

- mv. 248
- na *als* en *dan* in vergelijking 251
- verwijzing naar instanties en publiek-rechtelijke lichamen 244

haars, bezittelijk voornaamwoord, genitief 298

haars, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255

had zullen 987

-haftig, achtervoegsel, adjectief op - 722

half, plaats in adjectivische constituent 897, 898

half onregelmatig werkwoord 85, 86

- vervoeging 85, 86

halfvocaal 30

half vóór- half nabepaling, zie: omsluitende bepaling

halve + adjectief 898

-halve, bijwoord op -

- type *gemakshalve* 739
- type *mijnenthalve* 299

halve gare (een -) 898

-hande (allerhande etc.) 374, 375

handelend voorwerp, zie: *door-*bepaling

*handelings*substantief, zie: nomen actionis

hand(je)vol (een -), congruentie onderwerp-pv bij groepen met - (bijv. *Er was of waren maar een - toeschouwers?* 1147-1149

hangen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1078

- onovergankelijk 973, 974, 1074
- plaats in werkw. eindgroep 1061

- overgankelijk 1045, 1074

hangen, hoofdtijden 92

hangende, voorzetsel 516

hardlopen, hoofdtijden 92

hare, bezittelijk voornaamwoord 298

hare(n) (de/het -), zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 295-297

haren, bezittelijk voornaamwoord (bijv. *te haren huize*) 298

harent, bezittelijk voornaamwoord

(bijv. *te(n) harent; harentwege*) 298, 299

harer, bezittelijk voornaamwoord, genitief 298

harer, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255

hebben (hulpwerkwoord van tijd), groepsvormend werkwoord (zie ook: *hebben*, hulpwerkwoord van tijd) 1078

- met vervangende inf. als aanvulling 954-956
- met volt. deelw. als aanvulling 954
- plaats in werkw. eindgroep 1063, 1066
- hebben* (overige betekenissen), groepsvormend werkwoord 1078
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1052
- met inf. zonder *te* als aanvulling 1028, 1029
- met *te* + inf. als aanvulling 1029-1032, 1074

– in de betekenis ‘moeten/hoeven’ 1029, 1030

– in de betekenis ‘iets hebben om te...’ 1030, 1031

– in vaste uitdrukkingen 1032

hebben, hulpwerkwoord van tijd (zie ook: modale functie werkwoordstijden) (zie ook: *hebben*, groepsvormend werkwoord) 46

- gebruik, alg. 75, 76

- *hebben* of *zijn*?

– bij *bevallen* 74

– bij combinaties van werkw. (bijv. *hij heeft/is kunnen komen*) 80-82

– bij *gaan* 78

– bij *nagaan* 74

– bij *ophouden* 73

– bij *optreden* 74

– bij *oversteken* 76

– bij *vergeten* 78, 79

– bij *verleren* 76

– bij *verliezen* 79

– bij *volgen* (en afleidingen) 79, 80

– bij werkwoorden die overgankelijk en onovergankelijk gebruikt kunnen worden 76

– bij werkw. van beweging (bijv. *we hebben/zijn gevlogen*) 77, 78

– in irrealis-zinnen 75

- hebben*, vervoeging 95
- heel*, plaats in naamwoordelijke
constituent 823, 824
- heel wat* 829
- heen*, achtergeplaatst voorzetsel 526
- heen*, voorzetselbijwoord (intransitief
voorzetsel) 460, 461
- heen-*, werkwoord met – 617
- heen*, tweede deel voornaamwoordelijk
bijwoord 492
- heffen*, hoofdtijden 94
- heid (-igheid)*, achtervoegsel
- abstractum op – 676
 - verzamelnaam op – 674
 - woorden op –, genus 152
 - woorden op –, mv. 167
 - woorden op –, samentrekking 1565
- heldere klinker 29
- heleboel (een -)* 826
- congruentie onderwerp-pv bij groepen
met – (bijv. *Een heleboel mensen zijn...*) 1149
- helpen*, groepsvormend werkwoord met
(*te* +) infinitief als aanvulling 1025-1027,
1078
- helpen*, hoofdtijden 92
- hem*, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik, alg. 249-251, 252-255
 - na *als* en *dan* in vergelijking 251
 - verwijzing naar niet-personen 244, 250
- hen*, persoonlijk voornaamwoord 242
- *hen* of *hun*? 247, 248
- her-*, voorvoegsel
- substantief met – 650
 - werkwoord met – 598, 599
 - vorming voltooid deelwoord 68
- herhaalde bijwoordelijke bepaling 1120
- herhaalde werking 119, 124
- herhaald indirect object 1220
- herhaald lijdend voorwerp 1219
- herhaald ondervindend voorwerp 1220
- herhaald onderwerp 1218, 1219
- herhaald oorzakelijk voorwerp 1220
- herhaald voorzetselvoorwerp 1220
- herhaald zinsdeel 1218
- verschil met voorlopig zinsdeel 1218
- herhalingsbetekenis (i.v.m. aspectualiteit)
1677
- herhalingslezing (i.v.m. aspectualiteit)
1677
- hervattingsconstructie 1260
- het*, lidwoord van bepaaldheid/bepaald
lidwoord 187
- *het* of *de*, genus 149, 155-159
- het*, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik 244-247
 - *het* of *er* (in passieve zinnen met onder-
werpszin)? 1138
 - in combinatie met meervoudig naam-
woordelijk deel 1140
 - niet-verwijzend, alg. 258, 259
 - als loos lijdend voorwerp 1154
 - als loos onderwerp 59, 60, 1133
 - in combinatie met *hebben* en een
adjectief dat een toestand uitdrukt
(bijv. *Het koud hebben*) 1154
 - onderwerp van gekloofde zin 1133, 1134
 - plaatsing in de zin
 - als onderwerp 1268-1271, 1310, 1311
 - als voorwerp 1268-1271, 1310, 1311
 - uitspraak 243
 - verwijzing naar *de*-woorden 245
 - voorlopig lijdend voorwerp 1154, 1157
 - voorlopig onderwerp 1135, 1137, 1138
- het* + adjectief + *st(e)* 422, 423
- HET-antecedent 328, 329
- het best(e)* of *best*? 423
- het een en ander* 356, 365
- gebruik 365
- het een of ander(e)* 356
- gebruik 365
- het eerste (...) het beste* 356
- gebruik 362
- heten*, groepsvormend werkwoord (zie ook:
heten, hulpwerkwoord van modaliteit)
1078
- met *te* + inf. als aanvulling 1007, 1008
 - met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
 - plaats in werkw. eindgroep 1063
- heten*, hoofdtijden 85
- heten*, hulpwerkwoord van modaliteit (zie
ook: *heten*, groepsvormend werkwoord)
(zie ook: modale functie werkwoords-
tijden) 46, 1617
- heten*, koppelwerkwoord 46, 961, 1122
- hetgeen*, betrekkelijk voornaamwoord 328
- met expliciet antecedent, gebruik 342
 - met ingesloten antecedent (= 'datgene
wat') 342

- het liefst(e)* of *liefst*? 422, 423
- het minst*, negatie-element 1646, 1647
- hetwelk*, betrekkelijk voornaamwoord 328
- gebruik 341, 342
- het-woord* (onzijdig) 147, 148
- eigennaam die – is 216
- hetzelfde*, aanwijzend voornaamwoord 315, 316
- één en hetzelfde 316
- hetzij-hetzij*, reeksvormer 1443
- in gewone nevenschikking 1510
- hetzij-of*, reeksvormer 1443
- in gewone nevenschikking 1510
- hier*, bijwoord 454, 458
- hierheen* of *naar hier*? 499, 500
- hierlangs* of *langs hier*? 499, 500
- hier naartoe* of *naar hier*? 499, 500
- hij*, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik 243, 244
- hijsen*, hoofdtijden 87
- historisch presens 120
- hoe*, uitroepend bijwoord 377
- hoe* + adjectivische constituent 377
- hoedanigheid, zie: bepaling, bijwoord, voegwoord
- hoe... des te*, voegwoordelijke combinatie 566, 567
- hoe... hoe*, voegwoordelijke combinatie 566, 567
- hoe... ook*
- in bijwoordelijke constituent 909
 - in de determinator 830
- hoeveel*, onbepaald hoofdtelwoord 431
- hoeveelheidsaanduidende substantivische naamwoordelijke constituent 825, 826, 898, 923
- hoeveelste*, onbepaald rangtelwoord 442
- hoeven* (*behoeven*), groepsvormend werkwoord (zie ook: *hoeven*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1078, 1079
- met *te* + inf. als aanvulling 984, 989, 997-1003
 - weglaatbaarheid van *te* 970-973
 - met passief deelw. als aanvulling (bijv. *Dat hoeft niet bewaard*) 961, 962
 - met *uit* + inf. als aanvulling 1056
 - plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
 - zonder inf. 1004-1007
- hoeven* (*behoeven*), hoofdtijden 85
- hoeven* (*behoeven*), hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *hoeven*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoordstijden) 46, 1617
- eigenlijk-modaal gebruik 989
 - *hoeven* of *moeten*? 997-1003
 - negatief polaire uitdrukking 1648
 - oneigenlijk-modaal gebruik 997-1003
- hoevel*, voegwoord 562
- in afhankelijke zin met hoofdzinsvolgorde 1252
- hoezeer*, voegwoord 562
- homoniem 34, 141
- hoofd van een samenstelling 681
- hoofd*, samenstelling met –, genus 149
- hoofdtelwoord (cardinale) 428
- bepaald – 429
 - binnentekstelijk zelfstandig 434
 - buitentekstelijk zelfstandig 434
 - getal van maat- en tijdsaanduidend substantief na – (bijv. *drie centimeter*, *zes frank* of *franken*?) 438-440
 - in de determinator 830, 831
 - onbepaald – 431
- hoofdtelwoord + *-(e)n* 435-437
- na meervoudig persoonlijk voornaamwoord (bijv. *wij tweeën*) 436
 - na *met* (bijv. *met vijven/velen*) 436, 437
 - na *met* + onbeklemtoond bezittelijk voornaamwoord (bijv. *met z'n beiden/tweeën*) 436
 - na voorzetsel (bijv. *in tweeën*) 435, 436
- hoofdtelwoord + rangtelwoord in naamwoordelijke constituent (bijv. *de drie eerste* of *de eerste drie*?) 832
- hoofdtijden 85
- hoofdvorm van een werkwoord 69
- hoofdzin, definitie (zie ook: zelfstandige zin) 1095
- met achter-pv 1257, 1258
- hoofdzinsvolgorde 1248
- hoogstens*, negatie-element 1646, 1647
- hoop* (*een* –), congruentie onderwerp-pv bij groepen met – (bijv. *Er was* of *waren een – mensen op de been*?) 1147-1149
- hoor*, groepsvormend werkwoord met infinitief als aanvulling 1014, 1015, 1079
- hopen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1040, 1041, 1079

horen (*behoren*), groepsvormend werkwoord 1079

- met passief deelw. als aanvulling 961, 962

- met *te* + inf. als aanvulling 1009, 1010

- plaats in werkw. eindgroep 1062

horen (waarnemingswerkwoord), groepsvormend werkwoord 1079

- met *aan het* + inf. als aanvulling 1053, 1054

- met inf. als aanvulling 1011-1013

houden, groepsvormend werkwoord met *aan het* + infinitief als aanvulling 1052, 1079

houden, hoofdtijden 94

houwen, hoofdtijden 92

hulpwerkwoord 46

- van causaliteit 46

- gebruik 1015-1018

- van modaliteit 46, 1617

- eigenlijk-modaal gebruik – 984-987, 1617, 1618

- gebruik in combinatie met een deelwoord 960-962

- gebruik in combinatie met een infinitief 984-1004, 1007-1009

- gebruik in combinatie met *uit* + infinitief 1054-1056

- gebruik zonder infinitief 1004-1007

- oneigenlijk-modaal gebruik – 984-987, 996-1004, 1617, 1618

- vorming voltooid tijd bij irrealiszin 986, 987

- van passief 46, 959

- gebruik 959, 960

- van tijd 46, 954

- gebruik 954-958

hun, bezittelijk voornaamwoord 290

hun, persoonlijk voornaamwoord 242

- als onderwerp 251

- *hun* of *hen*? 247, 248

- na *als* en *dan* in vergelijking 251

hun aller 355, 356

hunne, bijvoeglijk bezittelijk voornaamwoord 298

hunne(n) (*de/het* –), zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 295-297

hunnen, bezittelijk voornaamwoord

(bijv. *te hunnen huize*) 298

hunnent, bezittelijk voornaamwoord

(bijv. *te(n) hunnent*; *hunnentwege*) 298, 299

hunner, bezittelijk voornaamwoord,

genitief 298

hunner, persoonlijk voornaamwoord,

genitief 255, 256

huns, bezittelijk voornaamwoord, genitief

298

huns, persoonlijk voornaamwoord, genitief

255, 256

hyper-, voorvoegsel

- adjectief met – 702

- substantief met – 645, 646

hypothetisch voegwoord, zie: voorwaardelijk voegwoord

I

-i, meervoudsuitgang bij leenwoorden 179

-ia, meervoudsuitgang bij leenwoorden 178

-iaal, zie: *-aal*

-iaan (*-aan*), achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 665

-iaan, woorden op –, mv. 168

-iaans (*-aans*), achtervoegsel, adjectief op – 722, 723

-ica, woorden op –, genus 152

-ices, meervoudsuitgang bij leenwoorden 178

-icus, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 665

- mv. van substantieven op – 179

-ide, woorden op –, genus 152

identificatie van zelfstandigheden 802

identificeerbaar (m.b.t. zelfstandigheden) 802, 803

identificeren van zelfstandigheden 802, 803

identificerende functie van *(-)zelfde* 315

ie (= *hij*), persoonlijk voornaamwoord 242

-ie, achtervoegsel, verkleinwoord op – 661

-ie, woorden op –

- genus 152

- mv. 181

ieder(e), onbepaald voornaamwoord 347

- als determinator, gebruik 350

- *ieder(e)* of *elk(e)*? 350, 354

- *ieder* of *iedereen*? 354
- *ieder van* of *iedereen van*? 353, 354
- predicatief gebruik 351, 352
- zelfstandig gebruik 353
- iedereen*, onbepaald voornaamwoord 347
- *iedereen* of *ieder*? 354
- *iedereen van* of *ieder van*? 353, 354
- zelfstandig gebruik 353
- ieders*, onbepaald voornaamwoord, genitief 355
- ieder z'n* i.p.v. *ieders* 355
- ieel*, zie: -*eel*
- ief*, achtervoegsel, adjectief op - 723
- iek*, achtervoegsel, adjectief op - 719, 720
- -*iek* of -*isch*? 719, 720
- woorden op -, genus 152
- woorden op -, mv. 168
- iemand*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik, alg. 357, 358
- gebruik als substantief 358
- met genitief als nabepaling (bijv. *iemand anders/onzer*) 358
- iemands*, onbepaald voornaamwoord, genitief 374
- *van* + *iemand* naast *iemands* 374
- iemand z'n* i.p.v. *iemands* 374
- ier* (-*e*)*nier*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 666
- woorden op -, mv. 173
- ies*, achtervoegsel, bijwoord op - (verkleinwoordvorm) 737
- gebruik als adjectief 395
- iet* (= 'iets') 364
- iet* (-*niet*), achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 666
- woorden op -, mv. 168
- iets*, graadaanduidend bijwoord 896
- iets*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 363
- verschil tussen *iets* en *wat* 364, 365
- iets* + bijwoord in vergrotende trap 908
- ietsiepietsie*, zie: *een ietsiepietsie*
- ietsje*, zie: *een ietsje*
- ietsjes*, graadaanduidend bijwoord 896
- ietsjes* + bijwoord in vergrotende trap 908
- ietsjes te* 908
- iets te* 908
- ietwat*, graadaanduidend bijwoord 896
- ig*, achtervoegsel
- adjectief op - 706-710, 733, 734
- werkwoord op - 606
- igheid*, zie: -*heid*
- ij* (-*arij*, -*dij*, -*enij*, -*erij*, -*derij*, -*nij*), achtervoegsel
- abstractum op - 676, 677
- verzamelnaam op - 674
- woorden op -, genus 152
- woorden op -, mv. 167
- zaaknaam op - 672, 673
- ijn*, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op - 666
- ik*, persoonlijk voornaamwoord 237
- ikke*, persoonlijk voornaamwoord 237
- gebruik 237, 238
- il*-, voorvoegsel, adjectief met - 701
- im*-, voorvoegsel, adjectief met - 701
- immers*, voegwoordelijk bijwoord 463
- plaatsing in de zin 1278, 1393, 1394
- imperatief (gebiedende wijs) 66, 67
- gebruik, alg. 105-107
 - in een conditionele aaneenschakeling (bijv. *Zeg dat nog eens en ik breek je nek!*) 1529, 1633
 - in een exclusieve disjunctie (bijv. *Zeg dat niet nog eens of ik breek je nek!*) 1534, 1535, 1633
 - uitdrukking van modaliteit 1632-1634
- infinitief als - 102
- uitvoeringsimperatief 1632
- van het plusquamperfectum (bijv. *Had het dan niet gedaan!*) 66, 67, 106, 1634
- voltooid deelwoord als - 109, 110
- voorstellingsimperatief 1632
- imperatief + *ze* (bijv. *Werk ze!*) 107
- imperatiefzin 106
- imperfectief aspect, zie: duratief aspect
- imperfectum (tweede hoofdvorm/onvoltooid verleden tijd/o.v.v.t./praeteritum), alg. 69
- modale functie van - 129, 1618-1631
- temporele functie van - 127-129
- vorming, alg. 72
 - aan het Engels ontleende werkwoorden 73
- impliciet antecedent, zie: ingesloten antecedent
- impliciet negatie-element 1646
- in*, achtergeplaatst voorzetsel 524

- in*, voorzetsel 516
- vast voorz. 1171
- in*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 460, 461
- in* + adjectief + *mate* 897
- in-* (*il-*, *im-*, *ir-*), ontkennend voorvoegsel, adjectief met – 701, 702
- negatie-element 1646
- in-*, versterkend voorvoegsel, adjectief met – 703
- in-*, in samenstelling
- adjectief met – 703
- werkwoord met – 617, 618
- in*, achtervoegsel, vrouwelijke persoonsnaam op – 669
- woorden op –, mv. 168
- inbeddende zin 1095
- in behandeling zijn* 1422
- inchoatief aspect 1664
- incorporatie van zinsdelen 842-844
- indefinit pronomen, zie: onbepaald voornaamwoord
- indicatief 61
- indien*, voegwoord 560
- met beknopte of onvolledige bijzin 561
- indien...* (*dan*) 560
- indirecte rede 1098
- werkwoordstijden 132, 133-136
- indirect gebruikt adjectief (metonymisch –) 389
- indirect object (zie ook: belanghebbend voorwerp, meewerkend voorwerp) 1160
- als onderwerp van passieve zin (bij werkwoorden als *aanraden*, *verzoeken*, enz.) 1408-1412
- met voorzetsel, plaatsing in de zin 1322-1325
- substantivisch –, plaatsing in de zin 1322-1324
- ine*
- woorden op –, genus 152
- woorden op –, mv. 173
- ineen-*, in samenstelling, werkwoord met – 634, 635
- in en in* (+ adjectief) 896
- infiniete werkwoordsvorm 63
- infinitief (onbepaalde wijs) 63
- gebruiksmogelijkheden, alg. 101-103
- als aanvulling bij groepsvormend werkwoord 947
- als imperatief 102
- als voorbepaling in naamwoordelijke constituent 101, 102, 840-844
- gesubstantiveerde – 641, 642
- met of zonder *te*, alg. 970-973
- met *te*
- plaats in werkwoordelijke eindgroep 1074-1076
- plaatsing in de zin 1285-1287
- vervangende – 954
- zonder *te*
- plaats in werkwoordelijke eindgroep 1072, 1073
- plaatsing in de zin 1285-1287, 1298, 1299
- infinitief vóór of na pv? (bijv. ...*dat hij blijven mag* of *mag blijven*; ...*dat ze nog veel te verwerken krijgen* of *krijgen te verwerken*?) 1972-1076
- infinitiefconstructie 1134
- infinitivus pro participio, zie: vervangende infinitief
- informatieve geleding 1235
- informatieve kern 1237
- informeel, alg. 18
- verschijnselen 72, 75, 86, 87, 88, 89, 93, 94, 96, 98, 99, 100, 107, 176, 220, 234, 237, 238, 251, 270, 274, 276, 285, 290, 294, 295, 307, 309, 315, 316, 317, 319, 321, 323, 326, 334, 335, 339, 344, 345, 353, 355, 361, 372, 373, 374, 404, 414, 433, 442, 452, 458, 459, 466, 496, 501, 548, 557, 560, 564, 582, 611, 624, 661, 676, 720, 727, 730, 737, 820, 822, 823, 824, 895, 896, 909, 949, 950, 955, 996, 1021, 1033, 1062, 1129, 1141, 1252, 1255, 1256, 1259, 1260, 1296, 1304, 1305, 1390, 1395, 1436
- ing*, achtervoegsel, abstractum op – 677-679
- woorden op –, genus 152
- woorden op –, mv. 168
- ingebbede zin 1095
- in genen dele*, negatie-element 1646, 1647
- ingesloten antecedent 329
- ingeval*, voegwoord 560
- ingevolge*, voorzetsel 516

ingressief aspect, zie: inchoatief aspect
 inherent (verbonden) element/zinsdeel 1350
 • plaatsing in de zin 1287-1290, 1300, 1350-1352, 1358-1360
 • plaatsing t.o.v. *niet* 1339
 inherentieprincipe (bij woordvolgorde) 1245
in het belang van, voorzetseluitdrukking bij belanghebbend voorwerp 1164
 initiaalwoord 695
 inleidende aaneenschakeling 1530
in plaats dat, voegwoordelijke uitdrukking 564
in plaats van, voegwoordelijke uitdrukking 564
 • in samentrekking 1561-1563, 1606
in plaats van + bijzin 922
in plaats van + werkwoordelijke constituent met *te* + infinitief 922
in plaats van dat 564
 • in samentrekking bij samengestelde zinnen 1601, 1606
 in strijd met/tegen de (gegeven) regel(s), zie: regel(s)
 instrumentele bepaling, zie: bepaling van middel
 intensiverende aaneenschakeling 1531
inter-, voorvoegsel
 • adjectief met – 704, 705
 • substantief met – 650
 interjectie, zie: tussenwerpsel
 interne temporele geleding 1662
 interne variatie 16
 interne vergelijking, bij overtreffende trap 421
 intern-temporele functie van werkwoords-tijden 116
 interrogatief pronomen, zie: vragend voornaamwoord
 intransitief voorzetsel 461, 916, 917
 intransitief werkwoord, zie: onovergankelijk werkwoord
 introduceren (van zelfstandigheden) 802, 803
 inversie 1311
 • ongeoorloofde – ('tante Betje') 1444
in vervulling gaan 1422

inwoners- en bewonersnaam
 • mannelijke –, vorming 663, 664
 • vrouwelijke –, vorming 652, 670
inzake, voorzetsel 516
in zover(re), voegwoordelijke uitdrukking 565
ir-, voorvoegsel, adjectief met – 701
 irrealis 1610
 irrealiszin met modaal hulpwerkwoord, vorming voltooid tijd (bijv. *Hij had met vakantie kunnen zijn/kon met vakantie geweest zijn*) 986, 987
-is (-isse), achtervoegsel, vrouwelijke persoonsnaam op – 669
-is, woorden op –, mv. 178
-isch, achtervoegsel, adjectief op – 718-720
 • afleiding van geografische naam 718
 • *-isch* of *-iek?* 719, 720
-iseer, achtervoegsel, werkwoord op – 605
-isme, achtervoegsel, abstractum op – 679
 • woorden op –, genus 153
-isse, zie: *-is*
-ist, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 666, 667
 • woorden op –, mv. 168
-iste, woorden op –, mv. 173
-iteit, achtervoegsel, abstractum op – 679
 • woorden op –, genus 152
 • woorden op –, mv. 168
-iter, achtervoegsel, bijwoord op – 739
-itor, achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 667, 668
-ix, woorden op –, mv. 178

J

jaar na telwoord, ev. of mv.? 439-440
ja dan nee 1492
jagen, hoofdtijden 86
ja/nee-vraag 1427, 1428
je, bezittelijk voornaamwoord 287
 • gebruik, alg. 287-289
 – in vaste uitdrukking 289
 – *je* (= 'bij uitstek') 288
je, persoonlijk voornaamwoord 239
 • gebruik, alg. 239-242
 • *je* (= 'jullie') 241, 242
 • *je* (= 'men'), met algemene referentie 258

je, wederkerend voornaamwoord 261

- gebruik, alg. 262
- je* (-*kje*, -*pje*, -(*e*)*tje*), achtervoegsel, verkleinwoord op - 654-661
- woorden op -, mv. 172

jegens, voorzetsel 516

jelui, persoonlijk voornaamwoord 239

-*jes* (-*pjes*, -(*e*)*tjes*), achtervoegsel, bijwoord op - 736, 737

- gebruik als adjectief 395

JE-vorm 239

- gebruik 239-241
- vermenging met U-vorm 262

jezelf, wederkerend voornaamwoord 261

- gebruik 262, 271, 272

jij, persoonlijk voornaamwoord 239

- gebruik 239-241

jou, persoonlijk voornaamwoord 239

- gebruik 239-241, 249-251
- na *als* en *dan* in vergelijking 251

jouw, bezittelijk voornaamwoord 287

jouwe(n) (*de/het* -), zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 295-297

juffrouw, mv. in aanspreking 180

juist, focuspartikel 456, 1215

jullie, bezittelijk voornaamwoord 287

- gebruik 287, 288

jullie, persoonlijk voornaamwoord 239

- gebruik 239-242

K

'k, persoonlijk voornaamwoord 237

kaal meervoud 805

kaderscheppende functie (van bijwoordelijke bepaling) 1276

kanthouwen, hoofdtijden 92

-*ke* (-*eke*), achtervoegsel, verkleinwoord op - 661

- vrouwelijke eigennaam op - 661

keer na telwoord, ev. of mv.? 439

-*kens* (-*ekens*), achtervoegsel, bijwoord op - 737

- gebruik als adj. 395

kern van een constituent 789

kern van een samenstelling (= hoofd -) 681

kerven, hoofdtijden 91

keuzevraag 1427, 1429

kiezen, hoofdtijden 88

kijk, groepsvormend werkwoord met infinitief als aanvulling 1014, 1015, 1079

kijken, hoofdtijden 87

kijk haar! 107

kijven, hoofdtijden 87

-*kje*, zie: -*je*

-*klaar*, in samenstelling, adjectief op - (type *bedrijfsklaar*) 727

klagen, hoofdtijden 86

klanknabootsend tussenwerpsel 576

klaplopen, hoofdtijden 92

klassenverhuizing 37

klemtoon (accent) 32

klemtoonaantrekking 33

klemtoonverspringing 32

klets(-) (= *kletsnat*) 730

-*kleurig*, adjectief op - (samenstellende afleiding) 733, 734

klimmen, hoofdtijden 90

klinken, hoofdtijden 90

klinker

- doffe - 29
- gedekte - 29
- geronde - 28
- gesloten - 28
- gespannen - 28, 29
- heldere - 29
- korte - 29
- lange - 29
- ongearticuleerde - (sjwa) 29
- ongeronde - 28
- ongespannen - 28, 29
- open - 28
- scherpgesneden - 29
- vrije - 29
- woorden eindigend op -, mv. 173
- zwakgesneden - 29

klinkerverandering

- bij mv. 170-172, 176, 181, 182
- bij samenstelling 684
- bij substantivering op basis van adjectief 680
- bij substantivering op basis van werkwoord 643
- bij verkleinwoord 657

kluiven, hoofdtijden 89

knetter(-) (= *knettergek*) 730

knippen, hoofdtijden 87
 kofschip, zie: 't kofschip
komen, groepsvormend werkwoord 1079
 • met deelw. of inf. als aanvulling (bijv. *Hij kwam binnengelopen/binnenlopen*) 964, 965
 • met (*te* +) inf. als aanvulling (bijv. *Ze kwam naast mij zitten/te zitten*) 975, 981-983
 • plaats in werkw. eindgroep 1061, 1062
komen, hoofdtijden 94
komen ('worden') 1123
 kommagebruik (bij betrekkelijke bijzin) 860
 komma-intonatie 1388
kopen, hoofdtijden 94
 koppelwerkwoord 48, 49, 961, 1122
 korte klinker 29
krachtens, voorzetsel 516
 krachtterm 579
krijgen, groepsvormend werkwoord 1079
 • met deelw. als aanvulling (bijv. *een auto gerepareerd krijgen*) 962
 • met *aan het* + inf. als aanvulling 1052, 1053
 • met inf. als aanvulling (bijv. *We krijgen een Turks gezin naast ons wonen*) 1028, 1029
 • met passief deelw. als aanvulling (semi-passief) (bijv. *een sector toegewezen krijgen*) 963, 1420, 1421
 • met *te* + inf. als aanvulling 1029-1032, 1074
 – in de betekenis van 'moeten/hoeven' 1029, 1030
 – in de betekenis van 'iets hebben om te...' 1030-1032
 – in vaste uitdrukkingen 1032
krijgen, hoofdtijden 87
krijten, hoofdtijden 87
krimpen, hoofdtijden 90
kroeglopen, hoofdtijden 92
kruipen, hoofdtijden 89
 ...kundig, adjectief op – 709, 710
kunnen, groepsvormend werkwoord (zie ook: *kunnen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1079
 • met inf. als aanvulling 984, 985, 987, 988, 996
 • met passief deelw. als aanvulling (bijv. *Dat kan weggegooid*) 961, 962

• met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
 • plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
 • zonder inf. 1004-1007
kunnen, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *kunnen*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoords-tijden) 46, 1617
 • eigenlijk-modaal gebruik 987, 988
 • met concessieve functie 988
 • oneigenlijk-modaal gebruik 996
kunnen, vervoeging 96
kunnen helpen/luchten/schelen/uitstaan/verkroppen, negatief polaire uitdrukking 1648
kunstrijden, hoofdtijden 87
kunstoliegen, hoofdtijden 89
 kwalificerend adjectief 387
 kwantificerend bijwoord 455
 kwantificerende (voor)bepaling 897, 910, 1202
 • plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. *nagenoeg in alle gevallen* of *in nagenoeg alle gevallen?*) 925, 926
 kwantificering 144
 kwantitatief *er* (partitief *er*) 465, 478
 • gebruik 478-489
 • plaatsing in de zin 1320, 1321
 kwantiteit, zie: bepaling, bijwoord
 kwantiteitsaanduidend element (in de determinator) 817, 818
 • in de eerste positie van de determinator 823-830
 • in de vierde positie van de determinator 830-832
kwartier na telwoord, ev. of mv.? 439, 440
kwijten, hoofdtijden 87

L

laat staan (dat), voegwoordelijke uitdrukking 566, 1650
laatste, onbepaald rangtelwoord 442
laatste zinsplaats 1228
lachen, hoofdtijden 85
laden, hoofdtijden 85
landmeten, hoofdtijden 93
 (-)lang, na substantief (bijv. *dagenlang*) 726, 898, 1200
 lange klinker 29

langs, achtergeplaatst voorzetsel 524
langs, voorzetsel 516
langs-, werkwoord met – 618
langs daar of daarlangs? 499, 500
langs... heen, combinatie van voorzetsels 527
langsheen, als voorzetsel 527
langs hier of hierlangs? 499, 500
langs waar of waarlangs? 499, 500
laten, groepsvormend werkwoord met
infinities als aanvulling (zie ook: *laten*,
hulpwerkwoord van causaliteit) 1079
• causatief 1015-1018
• in noodzakelijk wederkerende verbin-
ding (bijv. *zich laten gaan*) 269
• in wederkerende verbinding ('*kunnen* +
(passief) deelw. + *worden*') 1422
• *laten of doen?* 1015-1018
• niet-causatieve en niet-permissieve
gebruikswijzen 1019-1020
• permissief 1018-1019
• plaats in werkw. eindgroep 1060
laten, hoofdtijden 91
laten, hulpwerkwoord van causaliteit
(zie ook: *laten*, groepsvormend werk-
woord) 46
leemtevraag, zie: vraagwoordvraag
leenwoord
• op -a, mv. 178
• op -e, mv. 178
• op -ex, mv. 178
• op -ix, mv. 178
• op -is, mv. 178
• op -ma, mv. 178
• op -men, mv. 178
• op -o, mv. 179
• op -or, mv. 181, 182
• op -um, mv. 178, 179
• op -us, mv. 179
leesuitspraak 63
lege determinator 818
lege zinsplaats 1230
leggen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1045, 1046,
1074, 1079
-*lei* (allerlei enz.) 374, 375
leren, groepsvormend werkwoord met
(*te* +) infinitief als aanvulling 1025-1027,
1079

• plaats in de werkw. eindgroep 1060
leren kennen 1027
lettergreep 32
• gesloten – 32
• open – 32
letterwoord 695, 696
lexicale betekenis 34
lezen, hoofdtijden 93
lid van een nevenschikking 1440
lid van een samenstelling 681
• bepaald – 682
• bepalend – 682
lidwoord 187
• beklemtoond – 191
• bepaald – (lidwoord van bepaaldheid)
187
• distributief gebruik 191, 192
• lidw. of aanw. voornw.? 304, 305
• lidw. of bez. voornw.? (bijv. *...bloemen*.
De/hun kelken...) 291, 292
• onbepaald – (lidwoord van onbepaald-
heid) 187
• possessief – (bijv. *Hij schaatst met de*
handen op de rug) 299, 300
• van bepaaldheid (bepaald lidwoord) 187
• van onbepaaldheid (onbepaald
lidwoord) 187
• versmelting van – 188
lidwoord + adjectief + *ste* 422
-*lieden*, meervoudsuitgang 176-178
lieft of het liefst(e)? 422
liegen, hoofdtijden 88
liggen, groepsvormend werkwoord 1079
• met een deelw. als aanvulling (vaste ver-
binding; equivalent van passief met *zijn*)
(bijv. *begraven liggen*) 964, 1421
• met *op* + inf. als aanvulling 1056, 1057
• met *te* + inf. als aanvulling 973, 974
– weglaatbaarheid van *te* 970-973
• plaats in werkw. eindgroep 1061, 1074
liggen, hoofdtijden 93
lijden, hoofdtijden 87
lijdende vorm, zie: passief/passieve zin
lijdend voorwerp 1152
• als *van*-constituent bij nominalisatie
879, 882-884
• grammaticaal – 1404, 1407
• herhaald – 1219, 1220
• loos – 1154

- plaatsing in de zin 1322, 1324, 1325, 1334, 1335
- voorlopig – 1154
- werkwoorden met – 1152, 1153
- lijdendvoorwerpszin 1154
- lijk (-elijk), achtervoegsel
- adjectief op – 394, 711-717
- bijwoord op – 737
- -(e)lijk naast -baar 711-713
- -lijk of -elijk? 715
- lijken, groepsvormend werkwoord (zie ook: *lijken*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1079
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1049, 1050
- met *te* + inf. als aanvulling 1007-1009
- met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
- plaats in werkw. eindgroep 1063
- lijken, hoofdtijden 87
- lijken, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *lijken*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoords-tijden) 46, 1617
- lijken, koppelwerkwoord 49, 961, 1122
- lijks (-elijks), achtervoegsel, adjectief op – 397, 714
- lijntrekken, hoofdtijden 91
- ling (-eling), achtervoegsel, mannelijke persoonsnaam op – 667
- bij samentrekking 1565
- woorden op –, mv. 168
- lings (-elings), achtervoegsel, bijwoord op – 737, 738
- linker, onverbuigbaar adjectief 401
- linker(-), substantief met – 691, 692
- links-rechts-principe (thematisch principe) 1238
- liplezen, hoofdtijden 93
- liquidae 30
- locatief *er* 464, 466
- gebruik 466, 467, 484-489
- plaatsing in de zin 1320, 1321
- loco-, voorvoegsel, substantief met – 648
- logische aaneenschakeling, zie: gewone aaneenschakeling
- logische modaliteit, zie: verstands-modaliteit
- logisch onderwerp 1402, 1403
- logisch voorwerp 1404

- lokale bepaling, zie: bepaling van plaats
- loos (-eloos), achtervoegsel, adjectief op – 723, 724
- -loos of -eloos? 723, 724
- -loos of -vrij? 728
- loos lijdend voorwerp 1154
- loos onderwerp 59, 60, 1133
- loos voorzetselvoorwerp 1176
- lopen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 973, 974, 1079
- plaats in werkw. eindgroep 1061, 1062, 1074
- weglaatbaarheid van *te* 970-973
- lopen, hoofdtijden 92
- lopen ('worden') 1123
- lui, meervoudsuitgang 176-178
- luidens, voorzetsel 516
- luiken, hoofdtijden 89
- lustig, adjectief op – (bijv. *goklustig*) 709

M

- 'm, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik, alg. 252-255
- gebruik als onderwerp 251
- 'm, (als) wederkerend voornaamwoord 261
- ma, leenwoorden op –, mv. 178
- maal na telwoord (bepaling van frequentie) 1201
- ev. of mv.? 439
- schrijfwijze 1201
- maand na telwoord, ev. of mv.? 439, 440
- maar, nevenschikkend voegwoord 544
- in bijzondere nevenschikking 1540, 1541
- in gewone nevenschikking 1493
- maar, schakeringspartikel 457, 1215
- negatie-element 1646, 1647
- maataanduidende substantivische naamwoordelijke constituent 825, 826, 898, 923
- maataanduiders na telwoord, ev. of mv.? 438-440
- maatconstituent (bepaling van maat) 1203
- plaatsing in de zin 1289, 1290, 1351
- macro-, voorvoegsel, substantief met – 651
- majesteitsmeervoud (pluralis majestatis) 238

maken, groepsvormend werkwoord met *aan*
het + infinitief als aanvulling 1052, 1053,
 1079
malen, hoofdtijden 85
man na telwoord 438
-man, in samenstelling, substantief op -
 686
 • woorden op -, mv. 176-178
 mannelijk substantief 148, 160-162
 - m. of v. subst.? 160-162
-mannen, meervoudsuitgang 176-178
-mans, meervoudsuitgang 176-178
 masculinum, zie: mannelijk
massa (een -), congruentie onderwerp-pv
 bij groepen met - (bijv. *Er was of waren*
een - mensen op de been?) 1147-1149
mastklimmen, hoofdtijden 90
-matig, achtervoegsel, adjectief op - 724,
 725
me, bezittelijk voornaamwoord 285
me, persoonlijk voornaamwoord 237
 • gebruik 249-251, 252-255
 • modaal element 1612
 • plaatsing in de zin 1269, 1270, 1313
me, wederkerend voornaamwoord 261
 • gebruik 262, 263, 270, 271
mede-, zie: *mee-*
 mededelende zin (zie ook: mededeling)
 1426
 mededeling 1424, 1426
 • afhankelijke - 546
 medeklinker 30
 • stemhebbende - 30
 • stemloze - 30
 • woorden op -, mv. (medeklinker-
 verandering) 168-170
 medeklinkerverandering
 • bij mv. 168-170
 • bij substantivering werkwoordsstam
 643
 • bij vorming verbogen adjectief 401-404
 • bij werkwoord 64, 65
 mediumconstructie 52, 1420
mee, achtergeplaatst voorzetsel 526
mee, voorzetselbijwoord (intransitief
 voorzetsel) 460, 461
mee- (*mede-*), in samenstelling
 • substantief met - 693
 • werkwoord met - 619

-mee, tweede deel voornaamwoordelijk
 bijwoord 492, 493
meer, vergrotende trap van *veel* 431
 • in de determinator 829
meer + adjectief (omschreven vergrotende
 trap) 416-418
-meer, samenstelling met -, genus 149
meer dan + telwoord 829, 832
 meervoud, zie: getal
 meervoudsuitgang 165
 • van leenwoorden 178, 179
 meervoudsvorming 165-184
 • bij samenstelling 165, 166
 • bijzondere gevallen 179, 180
 • onregelmatige - 179, 180
 • op -en 167-172
 • op -en/-s 180-185
 • op -en of -s 180-185
 • op -eren 176
 • op -lieden/-lui 176-178
 • op -mannen/-mans 176-178
 • op -mensen 176, 177
 • op -s 172-175
 • op -s/-en 180-185
 • van leenwoorden 178, 179
 • verandering slotmedeklinker 168-170
meest + adjectief (omschreven over-
 treffende trap) 416
 meewerkend voorwerp (zie ook: indirect
 object) 1160
 • als onderwerp van passieve zin (bijv. *de*
aanwezigen/ze worden verzocht i.p.v. *de aan-*
wezigen/hun wordt verzocht) 1408-1412
 • herhaald - 1220
 • met *aan* 1163, 1164
 • plaatsing in de zin, alg. 1322-1325, 1335,
 1336
 • plaatsing in de zin als persoonlijk
 voornaamwoord 1308, 1310, 1313, 1314,
 1318-1320
 • werkwoorden met - 1161, 1162
 meewerkendvoorwerpszin 1163
mega-, voorvoegsel, substantief met - 651
meijuffrouw, mv. in aanspreking 180
 * *mekaar*, zelfstandig wederkerig
 voornaamwoord 274
mekaars, niet-zelfstandig wederkerig
 voornaamwoord 274
melken, hoofdtijden 91

- men*, persoonlijk voornaamwoord met
algemene verwijzing 256
- als onderwerp in passieve zin 141
 - binnentekstelijke verwijzing naar – 256-258
 - plaatsing in de zin 1272, 1310, 1312
- men*, leenwoorden op –, mv. 178
- meneer*, mv. in aanspreking 180
- menen*, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1037, 1038, 1080
- menig(e)*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 371
- menigeen*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 372
- menigerhande*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- menigerlei*, onbepaald voornaamwoord 374, 375
- mensen*, meervoudsuitgang 176, 177
- ment*, woorden op –, genus 153
- merknaam (als soortnaam) 143
- met*, voegwoord (in de betekenis 'door') 556
- met*, voorzetsel 517
- 'hebbend' 866, 929
 - vast voorz. 1171, 1172
- met* + bezittelijk voornaamwoord + telwoord/*allen* (bijv. *met z'n vieren/allen*) 293
- met* + naamwoordelijke constituent + voornaamwoordelijk bijwoord (bijv. (*koffie*) *met melk erin*) 494
- met-*, in samenstelling, substantief met – 693
- metaforische constructie 854
- meten*, hoofdtijden 93
- met... mee*, combinatie van voorzetsels 527
- met name*, plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. (*de kritiek*) *met name van...* of *van met name...*) 925, 926
- metonymisch gebruikt adjectief (indirect –) 389
- mevrouw*, mv. in aanspreking 180
- mezelf*, wederkerend voornaamwoord 261
- gebruik 262-268, 271, 272
- micro-*, voorvoegsel, substantief met – 651
- middel, zie: bepaling
- middelste*, onbepaald rangtelwoord 442
- middenstuk (van een zin) 1228
- mij*, persoonlijk voornaamwoord 237
- gebruik 249-251, 252-255
 - na *als* en *dan* in vergelijking 251
- mij*, wederkerend voornaamwoord 261
- gebruik 262-268, 270, 271
- mijden*, hoofdtijden 87
- mijn*, bezittelijk voornaamwoord 285, 286
- mijne*, bezittelijk voornaamwoord, buigingsvorm 298
- mijne(n)* (*de/het* –), zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 295-297
- mijnen*, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *te mijnen huize*) 298
- mijnent*, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *te mijnent*; *mijnentwege*) 298, 299
- mijner*, bezittelijk voornaamwoord 298
- mijner*, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255, 256
- mijns*, bezittelijk voornaamwoord, genitief 298
- mijns*, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255, 256
- mijzelf*, wederkerend voornaamwoord 261
- gebruik 262-268, 271, 272
- min*, onbepaald hoofdtelwoord 431
- mina*, meervoudsuitgang bij leenwoorden 178
- minder*, vergrotende trap van *weinig* 431
- in de determinator 829
 - met complement met *als/dan* 829
- minder* + adjectief (+ *als/dan*) 420
- negatie-element 1646, 1647
- minder dan* + telwoord 829, 832
- mis-*, in samenstelling, werkwoord met – 619, 620
- negatie-element 1645
- mis-*, voorvoegsel, substantief met – 645
- negatie-element 1645
- mits*, voegwoord 560
- met beknopte of onvolledige bijzin 561
- mits*, voorzetsel 561
- m'n*, bezittelijk voornaamwoord 285
- gebruik 286
- mocht(en)* in conditionele bijzin (zie ook: *mogen*) 990-993
- mocht willen* 993
- modaal adjectief 385
- modaal element 1608, 1609

modale bepaling (= bepaling van modaliteit) (zie ook: oordeelspartikel) 1214, 1616, 1637

- plaatsing in de zin 1280, 1281, 1345, 1346

modale functie conjunctief 1631, 1632

modale functie imperatief 1632-1634

modale functie werkwoordstijden 1618-1630

modaliteit (zie ook: bepaling, bijzin, voegwoord) 1608

- basismodaliteit 1609
- combinatie verschillende modaliteiten 1611, 1612, 1613
- ethische datief 254, 1637
- gevoelsmodaliteit (psychologische/subjectieve modaliteit) 1610, 1612-1614
- niet-werkelijkheidsmodaliteit 1610, 1614
- (on)zekerheidsmodaliteit 1610, 1614, 1615
- psychologische -, zie: gevoelsmodaliteit
- subjectieve -, zie: gevoelsmodaliteit
- uitdrukkingmogelijkheden van - 1616
- verstandsmodaliteit 1610
- voorzichtigheidsmodaliteit 1613

modus, zie: wijs

- conjunctivus, zie: conjunctief
- imperativus, zie: imperatief
- indicativus, zie: indicatief
- infinitivus, zie: infinitief

moelijk, negatie-element 1646, 1647

moest(en) in conditionele bijzin (zie ook: *moeten*) 988

moeten, groepsvormend werkwoord (zie ook: *moeten*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1080

- met inf. als aanvulling 984, 985, 988, 989, 996
- met passief deelw. als aanvulling (bijv. *Dat moet bewaard*) 961, 962
- met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
- plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
- zonder inf. 1004-1007

moeten, hoofdtijden 94

moeten, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *moeten*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoords-tijden) 46, 1617

- eigenlijk-modaal gebruik 988, 989
- *moeten* of *hoeven*? 997-1003
- oneigenlijk-modaal gebruik 996

moge(n), gebruik conjunctiefvorm 104

mogen, groepsvormend werkwoord (zie ook: *mogen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1080

- met inf. als aanvulling 984, 985, 989-993, 1003, 1004
- met passief deelw. als aanvulling (bijv. *Dat mag weggegooid*) 961, 962
- met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
- plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
- zonder inf. 1005-1007

mogen, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *mogen*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoords-tijden) 46, 1617

- eigenlijk-modaal gebruik 989-993
- in conditionele bijzin (*mocht(en)*) 990-993
- in de betekenis van 'moeten' 1002
- in vaste uitdrukking 1004
- met concessieve functie 989, 990
- oneigenlijk-modaal gebruik 1003-1004

mogen, vervoeging 97

mogen + negatief element 1002

morfeem 38

- gebonden - 38
- vrij - 38

morfologie (vormleer) 38

morfologische valentie van een woord 34, 35

morfologisch procédé 593

multi-, voorvoegsel, adjectief met - 705

N

'n, lidwoord van onbepaaldheid 193, 194

-n, uitgang bij telwoord (bijv. *beiden* vs. *beide*) 434

-n, uitgang gesubstantiveerd/zelfstandig adjectief 393

-n, uitspraak 63, 72

-n-, overgangsklank (bijv. in *werkte-n-ie*) 243

na, voegwoord in beknopte bijzin 554, 1102

na + bijzin 922

na + werkwoordelijke constituent met *te* + infinitief 922

- na*, voorzetsel 517
na-, in samenstelling, werkwoord met – 620, 621
 naamwoordelijk deel (van het gezegde) (predikaatsnomen) 1125
 • gebruik lidwoord 204-207
 • plaatsing in de zin 1288, 1351
 • plaatsing t.o.v. werkwoorden 110, 961
 naamwoordelijke constituent (nominale constituent), alg. 797
 • als deel van een vaste verbinding, plaatsing in de zin 1290, 1351
 • als onderwerp in zinnen met presentatief *er* 469-471
 • bepaalde – 802
 • categoriale – 808
 • complement binnen de – 867
 • generieke – 808
 • met een complexe kern 875
 • met een substantivische kern 797
 • met een voornaamwoord als kern 797
 • onbepaalde – 802
 – niet-specifiek – 804
 – specifiek – 803
 • substantivische – 797
 • toevoeging binnen de – 873
 • type 'een schat van een kind' 853, 854
 • zonder determinator, plaatsing in de zin 1295
 • zonder nabepaling, plaatsing in de zin 1295, 1296
 naamwoordelijke constituent + bezittelijk voornaamwoord (bijv. *Karel z'n...*) 822
 naamwoordelijk gezegde 1121, 1122
 • naamwoordelijk deel van – (predikaatsnomen) 1125
 • werkwoordelijk deel van – 1122
-naal, zie: *-aal*
naar, voegwoord 572
naar, voorzetsel 517
 • vast voorz. 1172
naar + niet-samengesteld voorzetsel-bijwoord (bijv. *naar voren*) 461
naar binnen of *binnen-?* 614
naar boven of *boven-?* 614
naar buiten of *buiten-?* 614, 615
naar daar of *daarheen?* 499, 500
naardien, voegwoord 555
naargelang, voegwoord 566
naarmate, voegwoord 566
naar... toe, combinatie van voorzetsels 527
-naartoe, in voornaamwoordelijk bijwoord 492, 493
naar waar of *waar naartoe/waar(...)*heen? 499, 500
naast, voorzetsel 517
 nabepaling 797
 • nabepaling of complementszin? 872-874
 • onderlinge volgorde van nabepalingen in naamwoordelijke constituent 848, 849, 850, 851-853, 856, 857, 861
 • predicatieve – 865
nabij, voorzetsel 517
nachtwliegen, hoofdtijden 89
nadat, voegwoord 554
 • werkwoordstijd na – 130, 131, 554
nademaal, voegwoord 555
 nadrukkelijke aaneenschakeling 1474
nagaan, vervoeging met *hebben* of *zijn?* 74
 nageplaatste genitief 164
-name, substantief op – 643
 • *-name* of *-neming?* 678
namens, voorzetsel 517
 nasaal 30
 natuurlijk geslacht 147
nauwelijks, negatie-element 1646, 1647
neder-, zie: *neer-*
 Nederlands 16
nee(n) 1640
neer- (*neder-*), in samenstelling, werkwoord met – 621
 negatie (ontkenning) 1640
 • bij *genoeg*, *voldoende*, *zat* 372
 • dubbele – 1642
 – met hetzelfde bereik (bijv. *nooit geen/nooit niemand*) 1642
 • gedeeltelijke – 1641
 • partiële – 1641
 • radicale – 1643
 • verplichte – 1648
 • zinsnegatie 1641
 negatie-element 1640
 • expliciet – 1646
 • impliciet – 1646
 • versmelting 1653
 negatief polaire constructie 1648
 negatief polaire uitdrukking 1648

negatieve context

- met negatie-element 1648-1650
- zonder negatie-element 1650-1652

negatieve zin 1640

nemen, hoofdtijden 93

-neming of *-name*? 678

neo-, voorvoegsel, substantief met – 651

nergens, negatie-element 1646, 1647

- *nergens* of *niet ergens*? 1653-1656

nergens + voorzetselbijwoord of voorzetsel
+ *niets* (bijv. *nergens aan* of *aan niets*)?

495, 496

netto-, in samenstelling, substantief met –
651

net zo/even + adjectief + *als* 418, 419

neutrale vraag 1428

neutrum, zie: onzijdig

neven-, in samenstelling, substantief met –
693

nevenschikkend voegwoord 544

- plaatsing op zinsniveau 1231

nevenschikking 1440

- collectieve – 1459

- congruentie met *pv* 1462-1465

- distributieve – 1459

- gesplitste – 1465-1467

- lid van een – 1440

- met reeksvormer *en-en* 1500-1503

- met reeksvormer *evenmin-als* 1518-1521

- met reeksvormer *zomin-als* 1518-1521

- met reeksvormer *hetzij-hetzij* (*hetzij-of*)
1510-1513

- met reeksvormer *noch-noch* 1504-1506

- met reeksvormer *of-of* 1507-1509

- met reeksvormer *ofwel-ofwel* 1507-1509

- met reeksvormer *zowel-als* 1514-1517

- met voegwoord *alsmede* 1480, 1481

- met voegwoord *alsook* 1480, 1481

- met voegwoord *dus* 1549-1552

- met voegwoord *en* 1473-1479, 1529-1533

- met voegwoord *maar* (*doch*) 1493-1499,
1540, 1541

- met voegwoord *noch* 1482-1486

- met voegwoord *of* 1487-1491, 1534-1539

- met voegwoord *ofwel* 1492

- met voegwoord *want* 1542-1548

- splitsing 1465-1467

- zonder verbindingswoord 1522-1525,
1553

niemand, onbepaald voornaamwoord 356

- gebruik, alg. 357, 358

- met genitief als nabepaling (bijv. *niemand anders/uwer*) 358

- negatie-element 1646, 1647

- *niemand* of *niet iemand*? 1653-1656, 1658,
1659

niemands, onbepaald voornaamwoord,
genitief 374

- *van* + *niemand* naast *niemands* 374

niemendal, onbepaald voornaamwoord
364

- negatie-element 1646, 1647

niemand z'n 374

-nier, zie: *-ier*

niet, bijwoord van ontkenning 457

- negatie-element 1640, 1646, 1647

- plaatsing in de zin 1280, 1299, 1339-1344

- versmelting met *een/ergens/iemand/iets/*
ooit 1653-1659

niet, onbepaald voornaamwoord 364

niet-, voorvoegsel

- adjectief met – 700, 701

- negatie-element 1645, 1646

- *niet-* naast *on-* 701

- substantief met – 644

-niet, zie: *-iet*

niet-attributief 888

niet-betekenisdragend tussenwerpsel 576

niet-collectiverend onbepaald voornaam-
woord 347

niet dan nadat 572

niet dat... 1137, 1499

niet een of *geen*? 1653-1658

niet ergens of *nergens*? 1653-1656

niet-exclusieve disjunctie 1487, 1537

niet-factief, zie: *non-factief*

niet-gereduceerde vorm, zie: *volle* vorm

niet-groepsvormend werkwoord 952, 953

niet iemand of *niemand*? 1653-1656, 1658,
1659

niet iets of *niets*? 1653-1656, 1658, 1659

niet in het minst, negatie-element 1646, 1647

niet-klanknabootsend tussenwerpsel 577

niet (...) *meer*, plaatsing in de zin 1343, 1344

niet-noodzakelijk emotioneel tussen-
werpsel 577, 578

niet-onderwerpsvorm (van persoonlijk
voornaamwoord), gebruik 249-251

niet ooit of *nooit*? 1653-1656

niet-plaatsgebonden groepsvormend
 werkwoord 1059, 1060
 niet-referentieel (substantief) 197
 niet-reflexief werkwoord, zie: niet-wederkerend werkwoord
niets, onbepaald voornaamwoord 356
 • gebruik 363
 • negatie-element 1646, 1647
 • *niets* of *niet iets*? 1653-1656, 1658, 1659
 niet-samengesteld voorzetselbijwoord 461
 niet-specifiek onbepaalde naamwoordelijke constituent 804
 • plaatsing in de zin 1273, 1274, 1279, 1280, 1308
 niet-splitsing van scheidbaar werkwoord 1357, 1358
niettegenstaande, voorzetsel 517
niettegenstaande dat, voegwoordelijke uitdrukking 563
 niet-telbaar substantief 144
 niet-verplicht groepsvormend werkwoord 952, 953
 niet-vervoegde werkwoordsvorm 63
 niet voor iedereen/alle taalgebruikers aanvaardbaar, zie: aanvaardbaar
 niet-wederkerend werkwoord 55
 niet-werkelijkheid 1610
 niet-werkelijkheidsmodaliteit 1610
 niet-zelfstandig aanwijzend voornaamwoord 301, 302
 • gebruik 303-306
 niet-zelfstandig betrekkelijk voornaamwoord 328
 • gebruik 331, 332
 niet-zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 280
 • eerste persoon 285, 286
 • derde persoon 289-295
 • predicatief gebruikt, zonder lidwoord (bijv. *De stad is mijn*) 297
 • tweede persoon 287-289
 niet-zelfstandig voornaamwoord, alg. 230
 niet-zelfstandig vragend voornaamwoord 319
 • gebruik 320-322
 niet-zelfstandig wederkerig voornaamwoord 274
 • gebruik 275-278
 nieuwszin 1236

-*nij*, zie: -*ij*
nijgen, hoofdtijden 87
nijpen, hoofdtijden 87
nimmer, negatie-element 1646, 1647
niks, onbepaald voornaamwoord, gebruik 364
 • negatie-element 1646, 1647
 -*nis* (-*enis*, -*tenis*), achtervoegsel, abstractum op - 679
 • woorden op -, genus 152
 • woorden op -, mv. 168
 niveau van zinsinbedding 1095
noch, nevenschikkend voegwoord 544, 1442
 • in gewone nevenschikking 1482
 • negatie-element 1646, 1647
noch-noch, reeksvormer 1443
 • in gewone nevenschikking 1504
 • negatie-element 1646, 1647
 noemen (vs. verwijzen) 231
 noemend bijwoord 458
nog, focuspartikel 456, 1215
 • positief polaire uitdrukking 1652
nog, bijwoord in rangschikkende nevenschikking 1475
nogal, betekenis naargelang van plaatsing in adjectivische constituent 893
 nomen actionis 641
 nomen agentis 662
 nominale constituent, zie: naamwoordelijke constituent
 nominalisatie 879
 • m.b.v. een afleiding met het voorvoegsel *ge-* 881
 • m.b.v. een afleiding op -*atie* 881
 • m.b.v. een afleiding op -*ing* 880
 • m.b.v. een afleiding van een werkwoordsstam 881
 • m.b.v. een infinitiefafleiding met *het* 882
 • m.b.v. een infinitiefafleiding zonder determinator 884
non-, voorvoegsel
 • adjectief met - 701
 • negatie-element 1645, 1646
 • substantief met - 644
 non-factief gezegde 1138
 noodzakelijke bepaling van hoedanigheid, plaatsing in de zin 1289, 1290, 1345, 1351

noodzakelijk emotioneel tussenwerpsel
 577, 579
 noodzakelijke plaatsbepaling, plaatsing in
 de zin 1289, 1290, 1337, 1351
 noodzakelijke richtingsbepaling, plaatsing
 in de zin 1289, 1290, 1351, 1360
 noodzakelijk verkleinwoord,
 zie: diminutivum tantum
 noodzakelijk wederkerend, zie: verplicht
 wederkerend
nooit, negatie-element 1646, 1647
 • *nooit of niet ooit?* 1643-1656
nooit geen/niemand enz. 1642
nopens, voorzetsel 517
nou, bijwoord van tijd 454
 • *nou of nu?* 454
nou, voegwoord 552
nu, bijwoord van tijd (zie ook: *nu*, voeg-
 woordelijk bijwoord) 454
 • *nu of nou?* 454
nu, voegwoord 550, 552, 554, 555
nu, voegwoordelijk bijwoord 462
 • *nu of nou?* 462
 'nul'-lidwoord 804
 numerale, zie: telwoord
 numerus, zie: getal
 nummer, substantief met letter en/of
 nummer, gebruik lidwoord 201, 202

O

-o, woorden op -, mv. 179
 objectlabel 15
 objectief adjectief 386, 387
 objectieve modaliteit, zie: verstands-
 modaliteit
 occlusief 30
-ode, woorden op -, genus 152
oer-, voorvoegsel
 • adjectief met - 702
 • substantief met - 650
of, nevenschikkend voegwoord (zie ook:
 disjunctie) 544
 • in balansschikking 1554-1556
 • in bijzondere nevenschikking 1534-1539
 • in gewone nevenschikking 1487
 • verklarend - (bijv. in *het substantief of*
zelfstandig naamwoord) 1488

of, onderschikkend voegwoord 546-548
 • grammatisch verbindend 546-548
 • in balansschikking 1554
 • in echovraag 1430
 • in uitroepen 548, 1434
 • met voorwaardelijke en toegevende
 functie 563
 • na vragend element (bijv. *wie of*) 319
 • na *wie/wat/welk(e)...* (*ook (maar)*) 360, 361
 • voegw. van vergelijking (= *alsof*) 567
 - werkwoordstijd na - 1626, 1627
of... (*al*) 563
of dat (zie ook: *hetzij-hetzij*) 1512
of-of, reeksvormer 544, 1443, 1445
 • in gewone nevenschikking 1507
of... (*ook*) 563
ofschoon, onderschikkend voegwoord 562
 • met hoofdzinsvolgorde 1252
ofte wel, nevenschikkend voegwoord 1488
ofwel, nevenschikkend voegwoord 544
 • in gewone nevenschikking 1492
ofwel-ofwel, reeksvormer 544, 1443
 • in gewone nevenschikking 1507
of-zin
 • afhankelijke - als lijdend voorwerp 1155
 - plaatsing in samengestelde zin 1267,
 1367, 1368
 • afhankelijke - als onderwerp 1135
 - plaatsing in samengestelde zin 1267,
 1367, 1368
 • afhankelijke - als voorzetselvoorwerp
 1176
 - plaatsing in samengestelde zin 1265
 • in balansschikking 1554
 - plaatsing in samengestelde zin 1372
 • onafhankelijke -, zie: zelfstandige -
 • zelfstandige - 1258
-oir, woorden op -, mv. 173
om, achtergeplaatst voorzetsel 524
om, grammatisch verbindend voegwoord
 548, 549
 • gebruik in beknopte bijzin met
te + infinitief 1102, 1110-1112
om, voegwoord van doel 558
 • prospectief - (bijv. *Hij vertrok om nooit*
meer terug te keren) 558, 559
om, voegwoord van graadaanduidend
 gevolg 558
om, voorzetsel 518

- vast voorz. 1172
- om* + lidwoord, in tijdsbepaling 191, 192
- om-*, in samenstelling, werkwoord met – 621-623
- omdat*, onderschikkend voegwoord 555, 556
- *omdat* of *doordat*? 555
- overeenkomsten en verschillen met *want* 1542-1544
- om... heen*, combinatie van voorzetsels 528
- om het* + adjectief + *st(e)* 424
- om het even wie/wat/welk(e)*, equivalent van onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 360, 361
- omhoog-*, in samenstelling, werkwoord met – 632
- omlaag-*, in samenstelling, werkwoord met – 632
- omschreven onechte (absolute) overtreffende trap 426
- omschreven overtreffende trap 416
- omschreven trappen van vergelijking 416
- omschreven vergrotende trap 416
- omsluitende bepaling 889
- omstandigheid, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- omstreeks*, voorzetsel 518
- om (...)* *te* of *te* + infinitief? 1110-1112
- om ter* + overtreffende trap 424
- omtrent*, voorzetsel 518
- omver-*, in samenstelling, werkwoord met – 634
- on-*, voorvoegsel
- adjectief met – 699, 700
- negatie-element 1645, 1646
- *on-* naast *niet-* 700, 701
- substantief met – 644
- on*, woorden op –, klinkerverandering bij mv. 172
- onafhankelijke *dat*-zin, zie: zelfstandige –
- onafhankelijke *of*-zin, zie: zelfstandige –
- onbepaald, notie 346, 804
- onbepaald bijwoord 458
- onbepaalde naamwoordelijke constituent 802-804
- als onderwerp in zinnen met presentatief *er* 469, 470
- met een voornaamwoord als kern 804, 805
- niet-specifiek – 804
- specifiek – 803
- onbepaald hoofdtelwoord 431
- onbepaald lidwoord (lidwoord van onbepaaldheid) 187
- onbepaald telwoord 428
- onbepaald voornaamwoord (indefinitief pronomen) (zie ook *men*) 346
- collectiverend – 347
- niet-collectiverend – 347
- plaatsing in de zin 1307-1311, 1318-1320
- onbepaald voornaamwoordelijk bijwoord 459, 492
- onbepaalde wijs, zie: infinitief
- ondanks*, voorzetsel 518
- ondanks dat*, voegwoordelijke uitdrukking 563
- onder*, voorzetsel 518
- vast voorz. 1172
- onder-*, in samenstelling
- substantief met – 693
- werkwoord met – 623
- onderaan*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- onderaan* + voorzetselconstituent 523
- onder andere*, plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. *onder andere bij...* vs. *bij onder andere...*) 925, 926
- onder behandeling zijn* 1422
- onder controle staan* 1422
- onder... door*, combinatie van voorzetsels 528
- onder... langs*, combinatie van voorzetsels 528
- onderin*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- onderin*, voorzetsel 523
- onderliggende vorm 31
- onder meer*, plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. *onder andere bij...* vs. *bij onder andere...*) 925, 926
- onderop*, samengesteld voorzetselbijwoord 461
- onderop*, voorzetsel 523
- onderschikkend voegwoord 546
- plaatsing in de zin 1226
- onderuit-*, in samenstelling, werkwoord met – 634
- onder... uit/vandaan*, combinatie van voorzetsels 526, 528

ondervindend voorwerp 1166
 • gezegdes met – 1166, 1167
 • herhaald – 1220
 • plaatsing in de zin 1313
 onderwerp (subject) 1131
 • afwezigheid van een – 1131
 • als *door*-constituent bij nominalisatie 883
 • als *van*-constituent bij nominalisatie 641, 883
 • bij zinnen met presentatief *er* 469-471
 • eigenlijk – 1133
 • geïmpliceerd – (verzwegen –)
 – van een beknopte bijzin 1105
 – van een infinitief in een werkwoord-
 groep 966
 • grammaticaal – 1402-1405, 1407
 • herhaald – 1218, 1219
 • logisch – 1402-1405
 • loos – 1133
 • plaatsing in de zin, alg. 1262, 1307-1324,
 1332-1337, 1376
 • van gekloofde zin 1133, 1134
 • verzwegen –, zie: geïmpliceerd –
 • voorlopig – (*het*) 1133-1135
 onderwerpsvorm (van persoonlijk
 voornaamwoord), gebruik 249
 onderwerpszin (zie ook: *dat*-zin/*of*-zin)
 1134, 1135
 • bij balansschikking 1135
 • plaatsing in samengestelde zin 1367,
 1368
 ondoordringbaarheid van werkwoorde-
 lijke eindgroep 949, 1355
 onechte overtreffende trap (absolute –)
 424
 • omschreven – 426
 onechte vergrotende trap (absolute –) 420
 onecht passief (onpersoonlijk passief) 1405
 oneigenlijk-modaal hulpwerkwoord 984,
 1617
 • plaats in werkwoordelijke eindgroep
 1062
 • zonder infinitief 1004-1007
ongeacht, voorzetsel 518
 ongearticuleerde klinker (sjwa) 29
 ongeleed woord 38
 ongelijkvormige reeksvormer 1445
 ongeoorloofde inversie ('tante Betje') 1444

ongeronde klinker 28
 ongespannen klinker 28, 29
 ongesplitst voornaamwoordelijk bijwoord
 501
ongeveer
 • plaats t.o.v. kern bijwoordelijke
 constituent 910
 • plaats t.o.v. kern naamwoordelijke
 constituent 844
 • plaatsing in voorzetselconstituent
 (bijv. *van ongeveer...* vs. *ongeveer van...* vs.
van... ongeveer) 925, 926
 onovergankelijk werkwoord 50
 onpersoonlijk passief, zie: onecht passief
 onpersoonlijk werkwoord 59
 onregelmatige meervoudsvorming 179,
 180
 onregelmatig werkwoord 61
 • geheel – 85
 • half – 85
 • vervoeging 61, 84-100
 onregelmatig zwak werkwoord 61
ons, bezittelijk voornaamwoord 285
 • gebruik 286
ons, persoonlijk voornaamwoord 237
 • gebruik, alg. 249, 250
 • na *als* en *dan* in vergelijking 251
ons, persoonlijk voornaamwoord, genitief
 255, 256
ons, wederkerend voornaamwoord 261
ons aller 355
 onscheidbaar samengesteld werkwoord
 606-608
 • vorming voltooid deelwoord 68
onszelf, wederkerend voornaamwoord 261
 • gebruik 262-268, 271, 272
ont-, substantief met –, genus 153
ont-, voorvoegsel, werkwoord met – 600,
 601
 • negatie-element 1645
 • vorming voltooid deelwoord 68
ontginnen, hoofdtijden 90
 ontkenkende aaneenschakeling 1482
 ontkenning, zie: negatie (zie ook:
 bijwoord)
ontluiken, hoofdtijden 89
ontmoeten, hoofdtijden 94
ontvouwen, hoofdtijden 86
ontzeggen, hoofdtijden 86

onveranderlijk bijwoord (echt -) 452, 453
 onverbogen vorm (van adjectief) 400
onverminderd, voorzetsel 518
onverschillig wie/wat/welk(e), equivalent van
 onbepaald voornaamwoord 356
 • gebruik 360, 361
 onvolledige zin (elliptische zin) 114
 onvoltooid deelwoord, zie: tegenwoordig
 deelwoord
 onvoltooid werkwoordstijd 112
 onvoltooid tegenwoordig toekomstende
 tijd, zie: futurum
 onvoltooid tegenwoordige tijd,
 zie: presens
 onvoltooid verleden tijd, zie: imperfectum
 onvoltooid verleden toekomstende tijd,
 zie: futurum praeteriti
-onvriendelijk, in samenstelling, adjectief
 op - 728
onze, bezittelijk voornaamwoord 285, 286
onze(n) (de/het -), zelfstandig bezittelijk
 voornaamwoord 295-297
 (on)zekerheidsmodaliteit 1610, 1614, 1615
onzen, bezittelijk voornaamwoord
 (bijv. in *te onzen behoefte*) 298
onzent, bezittelijk voornaamwoord
 (bijv. in *te onzent*) 298, 299
onzer, bezittelijk voornaamwoord 298
onzer, persoonlijk voornaamwoord,
 genitief 255, 256
onzes, bezittelijk voornaamwoord, genitief
 298
 onzijdig (substantief) 147, 148, 153, 154
ook, bijwoord
 • in distantiërende tegenstelling
 (bijv. *maar... ook*) 1495
 • in nadrukkelijke aaneenschakeling 1475
 • in verdelende tegenstelling
 (bijv. *maar... ook*) 1493
 • veralgemenend bijwoord
 (bijv. *wanneer... ook, hoe... ook*)
 (zie ook: *wie... ook, wat... ook*) 909
ook, focuspartikel 456
ook al 562, 563
ook maar 1649
-oor, persoonsnaam op -, mv. 174
 oordeelspartikel 456
 • plaatsing in de zin 1346-1349
 oordeelswoord, zie: modaal adjectief

oorzaak, zie: causaliteit
 oorzakelijk voorwerp 1179
 • herhaald - 1220
 • naamwoordelijke gezegde met - 1179,
 1180
 • voorlopig - 1180
 oorzakelijkvoorwerpszin 1180
op, achtergeplaatst voorzetsel 524
op, voorzetsel 518
 • vast voorz. 1172, 1173
op, voorzetselbijwoord (intransitief voor-
 zetsel) 460, 461
op + adjectief + *wijze* 897
op + bezittelijk voornaamwoord +
 adjectief + *st* (bijv. *op z'n mooist*) 294,
 423, 424
op + bezittelijk voornaamwoord + *x*
 (bijv. *op z'n Amsterdams*) 293
op + infinitief, in verbinding met *liggen* of
staan (bijv. *op sterven liggen*) 1056, 1057
op-, in samenstelling, werkwoord met -
 623, 624
op... aan, combinatie van voorzetsels 528
op... af, combinatie van voorzetsels 528
op... na, combinatie van voorzetsels 528
op... toe, combinatie van voorzetsels 528
opdat, voegwoord 558
opeen-, in samenstelling, werkwoord met -
 634, 635
open-, in samenstelling, werkwoord met -
 636
 open klinker 28
 open lettergreep 32
 open woordklasse 593
ophouden, vervoeging met *hebben* of *zijn*?
 73
opper-, voorvoegsel
 • adjectief met - 732
 • substantief met - 648
optreden, vervoeging met *hebben* of *zijn*?
op voorwaarde dat, voegwoordelijke uitdruk-
 king 561
opzeggen, hoofdtijden 86
op zich(zelf) ('los van iets anders') 272
opzij-, in samenstelling, werkwoord met -
 609, 610
op z'n + persoonsnaam + *s* (bijv. *op z'n*
Walters) 716
-or, leenwoorden op -, mv. 181, 182

-*ora*, meervoudsuitgang bij leenwoorden 179
 ordinale, zie: rangtelwoord
 -*ose*, woorden op -, genus 152
 o.t.t., zie: presens
 o.t.t.t., zie: futurum
 oud-, voorvoegsel, substantief met - 648, 649
over, achtergeplaatst voorzetsel 524
over, voorzetsel 519
 • vast voorz. 1173
over-, in samenstelling
 • adjectief met - 703, 704
 • substantief met - 693
 • werkwoord met - 624-626
overall + voorzetselbijwoord i.p.v. voorzetsel + *alles* (bijv. *overall aan of aan alles*)? 495, 496
overeenkomstig, voorzetsel 519
 overgangsklank, zie: tussenklank
 overgankelijk werkwoord 50
over... heen, combinatie van voorzetsels 528
overlijden, hoofdtijden 87
 overloopconstructie 1259
overmits, voegwoord 555
 overtreffende trap (superlatief) 414
 • absolute -, zie: onechte -
 • onechte - 424
 • gebruik 421-426
 • omschrijving met *meest* 416-418
 o.v.t., zie: imperfectum
 o.v.t.t., zie: futurum praeteriti

P

paar (zie ook: *een paar*) 826
palingtrekken, hoofdtijden 91
para-, voorvoegsel, adjectief met - 705
 parallelconstructie 198
 parallel element (bij samentrekking) 1559
 participium, zie: deelwoord
 participium perfecti, zie: voltooid deelwoord
 participium praesentis, zie: tegenwoordig deelwoord
 partiële negatie (gedeeltelijke ontkenning) 1641

partikel 451
 partitief *er*, zie: kwantitatief *er*
 partitieve constructie 834, 835
 partitieve genitief 835
pas, focuspartikel 456, 1215
 • negatie-element 1646, 1647
 passief (zie ook: passieve zin) 1402
 • dynamisch - 1403
 • echt - 1405
 • onecht - 1405
 • onpersoonlijk - 1405
 • statisch - 1403
 passief deelwoord 63, 111, 1403
 • gebruik 111
 • plaatsing in werkwoordelijke eindgroep 1067
 passieve zin (zie ook: passief) 1402
 • indirect object als onderwerp van - (bijv. *de aanwezigen worden verzocht...*) 1408-1412
 • lijdend voorwerp als onderwerp van - 1406, 1407
 • met grammaticaal onderwerp (echt passief) 1405
 • structurele relatie met actieve zin 1404, 1405
 • zonder *door*-bepaling 1413, 1414
 • zonder grammaticaal onderwerp (onecht passief) 1405
per, voorzetsel 519
per + substantief zonder lidwoord 197
percent na telwoord, ev. of mv.? 439, 440
 perfectief aspect, zie: terminatief aspect
 perfectum (voltooid tegenwoordige tijd/v.t.t.) 69
 • functie 121-125
 persoon 62, 236
 • eerste - 237
 • derde - 237
 • tweede - 237
 persoonlijk voornaamwoord (pronomen personale) 236
 • als bepaling van belang 299
 • als meewerkend voorwerp 250
 • genitiefvorm 255
 • gereduceerde vorm 252, 254
 - in ethische datief 254
 • met algemene referentie 256-258
 • na *als* of *dan* in vergelijking 251

- niet-onderwerpsvorm, gebruik 249-251
- niet-verwijzend 258, 259
- onderwerpsvorm, gebruik 249
- pers. voornw. i.p.v. wederkerend voornw. in derde persoon 261
- pers. voornw. of aanw. voornw.? 306, 307
- plaatsing in de zin
 - als niet-onderwerp 1310, 1311, 1313-1321
 - als onderwerp 1268-1271, 1278, 1279, 1308-1313, 1318-1320
 - na voorzetsel 1269, 1270
- spelling 254
- verwijzing met mannelijke resp. vrouwelijke vormen 243, 244
- volle vorm 252, 253
- persoonlijk voornaamwoord + *alleen* 863
- plaatsing in de zin 1318, 1319
- persoonlijk voornaamwoord + telwoord 864
- persoonlijk voornaamwoord + *zelf* 267, 313
- plaatsing in de zin 1318, 1319
- persoonlijk voornaamwoordelijk bijwoord 491
- plaatsing in de zin 1270, 1271
- persoonlijk werkwoord 59
- persoonsnaam 140
- genus 152
- mannelijk of vrouwelijk 160
- persoonsvorm (pv) 44
- pv vóór of na deelwoord (bijv. ...*dat hij heeft gezegd* of *gezegd heeft*)? 1067-1069
- pv vóór of na infinitief (bijv. ...*dat ze kan zeggen* of *zeggen kan*; ...*dat ze veel heeft te vertellen* of *te vertellen heeft*)? 1072-1076
- piep(-)*, in samenstelling, adjectief met – 730
- pje*, zie: *-je*
- pjes*, zie: *-jes*
- plaats, zie: bepaling, bijwoord
- plaatsaanduidende verbinding zonder lidwoord 198, 199
- plaatsaanduiding met kaderscheppende functie, plaatsing in de zin 1276, 1277
- plaatsbepaling (zie ook: bepaling van plaats) 1190, 1191
- noodzakelijke –, plaatsing in de zin 1289, 1290, 1337, 1338, 1351
- plaatsbepaling-waar? 1191
- relationele – 1191, 1193
- situerende – 1191
- t.o.v. tijdsbepaling, plaatsing in de zin 1337
- werkwoorden met verplichte – 1191
- plaatsgebonden groepsvormend werkwoord 1059-1066
- plaatsgebonden hulpwerkwoord, zie: plaatsgebonden groepsvormend werkwoord
- plaatsonderwerp (presentatief *er*) 467, 468
- plaats werkwoorden in werkwoordelijke eindgroep 1057-1076
- plegen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1044, 1080
- plegen*, hoofdtijden 94
- plichtig*, adjectief op – 709
- pleonasme 390
- pluizen*, hoofdtijden 89
- plurale tantum 144
- pluralis majestatis, zie: majesteits-meervoud
- pluralis modestiae, zie: bescheidenheids-meervoud
- plusquamperfectum (voltooid verleden tijd/v.v.t.) 70
- imperatief van het – (bijv. *Had je mond maar gehouden!*) 1634
- modale functie van het – 131, 1618-1630
- temporele functie van het – 130, 131
- pogen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1038-1040, 1080
- poly-*, voorvoegsel, adjectief met – 705
- pool (van een zin) 1225
- eerste – 1225
- tweede – 1225
- positie binnen de determinator 817-819
- derde – 817, 818
- eerste – 817, 818
- tweede – 817, 818
- vierde – 817, 818
- positief, zie: stellende trap
- positief polaire uitdrukking 1652
- positieve context 1652
- possessief lidwoord (bijv. *Hij schaatst met de handen op de rug*) 299
- possessief pronomen, zie: bezittelijk voornaamwoord

possessieve samenstelling (bijv. *dikbuik*) 692

- genus 149

post-, voorvoegsel

- adjectief met – 705
- substantief met – 650

postpositie, zie: achtergeplaatst voorzetsel

praesens historicum, zie: historisch

presens

praeteritum, zie: imperfectum

praktisch, bijwoord

- plaatsing in adjectivische constituent 897
- plaatsing in bijwoordelijke constituent 910

pre-, voorvoegsel, substantief met – 650

precies, bijwoord

- plaatsing in naamwoordelijke constituent 827
- plaatsing in voorzetselconstituent (bijv. *precies op dat moment/op precies dat moment/op dat moment precies?*) 925, 926

preciserende bepaling 910, 924

predicatief complement, zie: bepaling van gesteldheid tijdens de handeling

predicatief gebruikt adjectief 393

predicatieve nabepaling 865

- plaatsing in de zin 1385

predicatieve toevoeging, zie: bepaling van gesteldheid tijdens de handeling

predikaat (zie ook: gezegde) 1090

predikaatsnomen, zie: naamwoordelijk deel van het gezegde

prefix, zie: voorvoegsel

prepositie, zie: voorzetsel

prepositioneel *er* (voorzetselverbonden *er*; *er* als deel van voornaamwoordelijk bijwoord) 465, 477

- in de absolute *met*-constructie 935

prepositionele constituent, zie: voorzetselconstituent

presens (eerste hoofdvorm) 69

- functie 118-121
- vorming 71, 72

presentatief *er* (repletief *er*) 464, 465, 467, 468

- aan- of afwezigheid van – 471-477
- *daar* i.p.v. – 468
- gebruik, alg. 467-477, 484-489

- gebruik in zinnen zonder onderwerp 471
- onderwerp bij – 469-471, 1273
- plaatsing in de zin 1273, 1310, 1320

prijsschieten, hoofdtijden 88

prijzen, hoofdtijden 87

pro-, voorvoegsel

- adjectief met – 704
- substantief met – 646, 647

proberen, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1038-1040, 1080

- plaats in werkw. eindgroep 1060

procent na telwoord, ev. of mv.? 439, 440

productief 593

productiviteit 593

progressieve betrekkelijke bijzin, zie: continuatieve betrekkelijke bijzin

pronomen, zie: voornaamwoord

pronomen personale, zie: persoonlijk voornaamwoord

prospectief *om* (bijv. *Hij vertrok om nooit meer terug te keren*) 558

pseudo-, voorvoegsel

- adjectief met – 705
- substantief met – 651

pseudo-advies 1633

pseudo-bevel 1633

pseudo-deelwoord (bijv. *behuisd, geaccidenteed, gerokt*) 725

pseudo-gekloofde zin 1244

psycho-, voorvoegsel, substantief met – 651

psychologische modaliteit, zie: gevoelsmodaliteit

puntgebeuren 1663, 1666

- puntgebeuren of eindpuntgebeuren? 1667

pv, zie: persoonsvorm

Q

qua, voorzetsel 519

qua + substantief zonder lidwoord 197, 198

quasi, in samenstelling, substantief met – 651

quasi-groepsvormend gebruikt werkwoord 951

R

ʼr, bezittelijk voornaamwoord 290

ʼr, persoonlijk voornaamwoord 242

• mv. 248

• uitspraak 243

-r, in de vergrotende trap 414

raden, hoofdtijden 91

radicale negatie (radicale ontkenning)

1643

raken (geraken), groepsvormend werkwoord

1080

• met *aan het* + inf. als aanvulling 1051

• met (passief) deelw. als aanvulling 962,

1421

raken ('worden') 1123

rangschikkende aaneenschakeling 1475

rangschikkend element, plaatsing in de

zin 1277

rangtelwoord (ordinale) 428

• bepaald - 442

• gebruik, alg. 443, 444, 832

• gebruik bij namen (bijv. *Willem de*

Tweede) 443

• gebruik in data (bijv. *de éenentwintigste september*) 432, 443

• onbepaald - 442

rangtelwoord + hoofdtelwoord in naamwoordelijke constituent (bijv. *de eerste drie of de drie eerste?*) 832

re-, voorvoegsel, werkwoord met - 599

rechter, onverbuigbaar adjectief 401

rechter(-), substantief met - 691, 692

reciprook pronomen, zie: wederkerig

voornaamwoord

reden, zie: causaliteit

reeksaanduiding (bijv. *middelste, onderste*),

adjectief of telwoord? 385

reeksvormer 544, 1443, 1445

• gelijkvormige - 1445

• ongelijkvormige - 1445

referent 232, 802

referentie, unieke - 200

referentiepunt (bij werkwoordstijden) 114

refereren, zie: verwijzen

reflexief pronomen, zie: wederkerend

voornaamwoord

reflexief werkwoord, zie: wederkerend

werkwoord

regelmatig werkwoord 61

• vervoeging 82, 83

regel(s), in strijd met/tegen de

(gegeven) -, alg. 22

• verschijnselen 129, 179, 251, 261, 285, 356, 522, 572, 682, 1108, 1444, 1496, 1550, 1642

regionaal, alg. 19

• verschijnselen 62, 86, 88, 93, 99, 107, 144, 161, 176, 181, 199, 214, 220, 221, 223, 241, 248, 251, 258, 262, 274, 279, 297, 299, 306, 308, 312, 319, 321, 361, 367, 406, 412, 419, 423, 424, 436, 437, 439, 446, 458, 480, 483, 484, 493, 499, 500, 501, 517, 525, 527, 530, 549, 551, 553, 555, 557, 560, 561, 569, 598, 604, 614, 615, 619, 630, 635, 661, 664, 665, 669, 672, 693, 703, 712, 717, 719, 737, 750, 762, 779, 885, 893, 949, 972, 978, 988, 997, 1010, 1017, 1021, 1024, 1025, 1026, 1033, 1039, 1043, 1066, 1072, 1073, 1074, 1076, 1104, 1128, 1165, 1257, 1360, 1362, 1648, 1657

regionale specificatie 19

relatief adjectief 386

relatief pronomen, zie: betrekkelijk voornaamwoord

relatieve bijzin, zie: betrekkelijke bijzin

relationeel (m.b.t. plaats- en tijdsaanduidingen) 1191, 1193, 1196, 1198

relationeel adjectief 387

relativum 858

repletief *er*, zie: presentatief *er*

respectief of *respectievelijk*? 394

restant (bij samentrekking) 1559

restrictie, zie: beperking

restrictieve bijzin, zie: beperkende bijzin

resultatief aspect 1664

resultatief complement 1672

resultatieve werkwoordsbepaling,

zie: bepaling van gesteldheid tengevolge van de handeling

retorische vraag 1426

reuze(-), adjectief met - 727

rhema 1237

richting, voorzetsel 519

richting, zie: bepaling, bijwoord

richtingsbepaling 1191

• noodzakelijke -, plaatsing in de zin

1289, 1290, 1351, 1360

- richtingsbepaling-vanwaar? 1196
- richtingsbepaling-waarheen? 1194
- rieken*, hoofdtijden 88
- rijden*, hoofdtijden 87
- rijgen*, hoofdtijden 87
- rijk*, in samenstelling, adjectief op - 727
- rijten*, hoofdtijden 87
- rijzen*, hoofdtijden 87
- ringrijden*, hoofdtijden 87
- (-)rit*, substantief op basis van werkwoord 643
- roepen*, hoofdtijden 92
- rompzin 1095
- rond*, achtergeplaatst voorzetsel 524
- rond*, voorzetsel 519
- rond-*, in samenstelling, werkwoord met - 626
- rondom*, voorzetsel 519
- ruiken* (waarnemingswerkwoord), groepsvormend werkwoord met infinitief als aanvulling 1011, 1014, 1080
- ruiken*, hoofdtijden 89

S

- 's (= *des*), bepaald lidwoord, genitief 188
- s, achtervoegsel
- adjectief op - 716-718, 720, 734
- bijwoord op - 738
- s, adjectief op -, verbogen vorm 401-403
- s, genitiefuitgang
- adjectief (bijv. in *wat moois*) 412, 413
- bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *de nagedachtenis zijns vaders*) 298
- persoonlijk voornaamwoord (bijv. in *mijns gelijke*) 255, 256
- substantief (bijv. in *vaders hoed*) 163
- wederkerig voornaamwoord (*elkaars, mekaars, elkanders*) 274
- s, meervoudsuitgang 165, 172-175
- -s/-en 165
- -s en -en 180-183
- -s of -en 165
- s, substantief op -, mv. 168-170
- s-, tussenklank
- bij adjectief op -*achtig* 708
- bij adjectief op -*matig* 725
- bij adjectief op -*waard(ig)* 728

- bij bijwoord op -*gewijs/-gewijze* 738
- bij bijwoord op -*halve* 739
- bij samengesteld adjectief 726, 728, 730
- bij samengesteld substantief 683, 685
- samen-*, in samenstelling, werkwoord met - 626
- samengestelde werkwoordstijd 70
- samengestelde zin 1094
- samengesteld voegwoord (met -*dat*) 542, 543
- samengesteld voorzetselbijwoord (bijv. *achterop*) 461
- samengesteld werkwoord 606-608
- onscheidbaar - 606
- samengest. werkw. of niet? 609, 610, 614, 635-637
- scheidbaar - 606
- samenkoppeling
- substantief 696
- werkwoord 606
- samenstellende afleiding 591
- samenstelling, alg. 591
- copulatieve - (bijv. *bombrief, collega-arts*) 687, 688
- genus substantivische - 149, 150
- grondwoord van een substantivische - 681
- hoofd/kern van een substantivische - 681
- lid van een substantivische - 681
- mv. van een substantivische - 165, 166
- possessieve - (bijv. *dikbuik*) 692
- tussenklank in substantivische - 683-685
- verkorting in substantivische - (bijv. *scharrel(kip)ei, kandidaats(examen)*) 688
- samentrekking 1559
- achterwaartse - 1560
- op constituentenniveau 1560
- op woordniveau 1559
- op woord- en constituentenniveau (bijv. *handels- en industriële ondernemingen*) 1560
- op zinsniveau 1560
- voorwaartse - 1560
- schakeringspartikel 457
- plaatsing in de zin 1349
- schap*, achtervoegsel
- abstractum op - 679-680
- bij samentrekking 1565

- verzamelnaam op – 674
- woorden op –, genus 155, 156
- woorden op –, mv. 168
- zaaknaam op – 673
- schaterlachen*, hoofdtijden 85
- schattingspaar 441
- scheidbaar samengesteld werkwoord 606-608
- eerste deel van –, plaatsing in de zin, zie: voorzetselbijwoord
- scheidbaarheid voornaamwoordelijk bijwoord 501-503
- scheiden*, hoofdtijden 85
- schelden*, hoofdtijden 91
- schenden*, hoofdtijden 91
- schenken*, hoofdtijden 91
- scheppen*, hoofdtijden 93
- scheren*, hoofdtijden 90
- scherpgesneden klinker 29
- schieten*, hoofdtijden 88
- schijfschieten*, hoofdtijden 88
- schijnbare doorbreking van de tweede pool 1356-1358
- schijnen*, groepsvormend werkwoord (zie ook: *schijnen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1080
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1050
- met *te* + inf. als aanvulling 1007-1009
- met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
- plaats in werkw. eindgroep 1063, 1064
- schijnen*, hoofdtijden 87
- schijnen*, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *schijnen*, groepsvormend werkwoord) 46, 1617
- schijnen*, koppelwerkwoord 49, 961, 1122
- schijten*, hoofdtijden 87
- schoon*, voegwoord 562
- schrijven*, hoofdtijden 87
- schrijftaal, zie: geschreven taal
- schrijve* ('ik schrijf') 71
- schrijven*, hoofdtijden 87
- schrikken*, hoofdtijden 90
- schuilen*, hoofdtijden 89
- schuitjevaren*, hoofdtijden 91
- schuiven*, hoofdtijden 89
- se, achtervoegsel, vrouwelijke persoonsnaam op – 669, 670
- sedert*, voegwoord 550, 552
- sedert*, voorzetsel 519
- sel, achtervoegsel, zaaknaam op – 673
- woorden op –, genus 153
- woorden op –, mv. 172
- semantisch, zie: betekenis
- semi-directe rede 1099
- werkwoordstijden in – 136
- semi-passief 1420, 1421
- sinds*, voegwoord 550, 552
- sinds*, voorzetsel 519
- singulare tantum 144
- sis, woorden op –, genus 152
- situatie 802
- situationeel aaneenschakelend (m.b.t. nevenschikking) 1530
- situerend (m.b.t. plaats- en tijdsaanduidingen) 1191, 1196, 1197
- sjwa (stomme *e*; ongearticuleerde klinker) 29
- woorden op –, mv. 182, 183
- ske, achtervoegsel, verkleinwoord op – 661
- skilopen*, hoofdtijden 92
- slaan*, groepsvormend werkwoord met *aan het* + infinitief als aanvulling 1051, 1080
- slaan*, hoofdtijden 94
- (-)slag, substantief op basis van werkwoord 643
- slapen*, hoofdtijden 91
- slechts*, focuspartikel 1215
- slijpen*, hoofdtijden 87
- slijten*, hoofdtijden 87
- slinken*, hoofdtijden 90
- slotmedeklinker, verandering van – (wisseling stemloos–stemhebbend) (zie ook: finale verscherping)
- bij adjectief, verbuiging 401-404
- bij substantief, mv. 168-170
- sluipen*, hoofdtijden 89
- sluiten*, hoofdtijden 89
- smelten*, hoofdtijden 91
- smijten*, hoofdtijden 88
- smoor(-)* 730
- snijden*, hoofdtijden 88
- snik(-)* 730
- snuiten*, hoofdtijden 89
- snuiven*, hoofdtijden 89
- socio-*, voorvoegsel, substantief met – 651
- sommig(e)(n)*, onbepaald voornaamwoord 356

- gebruik 369, 370
- soof, woorden op -, mv. 170
- soort, congruentie onderwerp-pv bij groepen met - (bijv. *Dit soort problemen wordt of worden behandeld?*) 1147-1149
- soort, samenstelling met -, genus 149
- soortgelijk(e), aanwijzend voornaamwoord 314
- soortnaam 140
- voorafgegaan door bepaald adjectief, gebruik lidwoord 202
- spannen, hoofdtijden 85
- specifiek onbepaalde naamwoordelijke constituent 803
- plaatsing in de zin 1272, 1273, 1279, 1280, 1308
- spelevaren, hoofdtijden 91
- spijlen, hoofdtijden 88
- spilplaats (van bijwoordelijke bepaling) 1329
- spinnen, hoofdtijden 90
- spirant 30
- splijten, hoofdtijden 88
- splitsing van nevenschikking 1465-1467
- splitsing van voornaamwoordelijk bijwoord 501-503
- splitsing van scheidbaar werkwoord 1357, 1358
- spouwen, hoofdtijden 85
- spreekmoment 114
- spreektaal, zie: gesproken taal
- spreken, hoofdtijden 93
- spreken in de derde persoon 62
- springen, hoofdtijden 90
- spruiten, hoofdtijden 89
- spugen, hoofdtijden 92
- spuiten, hoofdtijden 89
- st, achtervoegsel, abstractum op - 680
- woorden op -, genus 152
- st, uitgang adjectief overtreffende trap 414
- staan, groepsvormend werkwoord 1080
- met deelw. als aanvulling, in vaste verbinding 964
- met *op* + inf. als aanvulling 1056, 1057
- met *op punt van* + inf. als aanvulling 1057
- met passief deelw. (equivalent van passief met *zijn*) 1421
- met *te* + inf. als aanvulling 973, 974, 1074
- in vaste uitdrukkingen 1046
- weglaatbaarheid van *te* 970-973
- plaats in werkw. eindgroep 1061
- staan, hoofdtijden 94
- staan ('zijn') 1124
- staande, voorzetsel 512, 520, 1104
- stam 64
- gesubstantiveerde - 642
- stamreductie 71
- (-)stand, substantief op basis van werkwoord 643
- Standaard-Nederlands 16
- standaardtaal 16
- stapel(-) 727
- statisch passief 1403
- statisch werkwoord 1669
- ste, achtervoegsel, bepaald rangtelwoord 442
- steenhouwen, hoofdtijden 92
- steken, hoofdtijden 93
- stel dat, voegwoordelijke uitdrukking 561
- stelen, hoofdtijden 93
- stellende trap (positief) 414
- stemhebbende medeklinker 30
- stemloos worden van - 30
- stemloze medeklinker 30
- ster, achtervoegsel
- adjectief op - (afleiding van geografische naam) 718
- mannelijke persoonsnaam op - 664
- vrouwelijke persoonsnaam op - 670
- woorden op -, mv. 172
- sterk werkwoord, zie: onregelmatig werkwoord
- sterven, hoofdtijden 92
- steunadverbium 459
- steunpronomen 308
- stijgen, hoofdtijden 88
- stijlgebonden variant 16
- stijlgebonden variatie 17, 18
- stijven, hoofdtijden 88
- stinken, hoofdtijden 90
- ...stje, verkleinwoord op -, uitspraak 657
- stofadjectief 384
- substantief als - 720
- stofnaam 140
- gebruikt als voorwerpsnaam 142

- genus 156, 157
- stofzuigen*, hoofdtijden 89
- stok-*, adj. met – 727
- stomme *e*, zie: *sjwa*
- stoten*, hoofdtijden 92
- streekgebonden variant 16
- streekgebonden variatie 18, 19
- strijd, in – met/tegen de (gegeven) regel(s), zie: regel(s)
- strijden*, hoofdtijden 88
- strijken*, hoofdtijden 88
- stuiptrekken*, hoofdtijden 91
- stuiven*, hoofdtijden 89
- stuntoliegen*, hoofdtijden 89
- sub-*, voorvoegsel, substantief met – 648
- subject, zie: onderwerp
- subjectief adjectief 386
- subjectieve modaliteit, zie: gevoelsmodaliteit
- substantief, alg. 139
 - abstract – (abstractum) 140
 - concreet – (concretum) 140
 - datief 164
 - genitief 163, 164
 - mannelijk – 160-162
 - niet-telbaar – 144
 - onzijdig – 153, 154
 - telbaar – 144
 - vrouwelijk – 160-162
- substantief + adjectivische constituent (bijv. *gouverneur-generaal*; *kindeke teer*) 862
 - mv. 166
- substantief + eigennaam 876-878
 - gebruik lidwoord 200, 201
- substantief + (-)lang 726, 898, 1200
- substantief + letter en/of nummer 876, 877
 - gebruik lidwoord 201, 202
- substantief + substantief
 - combinaties als (*een*) *retour Den Bosch* 878
 - kwalificerend subst. + subst. met unieke referentie (bijv. *koning Arthur*) 876
 - soortnaam + eigennaam (persoonsnaam) (bijv. *de regering-Dehaene*) 877
- substantiveren (van adjectief of werkwoord) 640
- substantivering 37
- substantiverings-*e* 652
- substantiverings-*s* 413

- substantivische naamwoordelijke constituent 797
- als deel van vaste verbinding, plaatsing in de zin 1290, 1351
- als onderwerp, plaatsing in de zin 1268-1276, 1307-1318, 1321-1327, 1375, 1376
- als voorwerp, plaatsing in de zin 1268-1276, 1307-1311, 1321-1327, 1362, 1375, 1376
- hoeveelheidsaanduidende – 825, 826, 898, 923
- maataanduidende – 825, 826, 898, 923
- zonder determinator (bijv. *Appels (heb ik heel wat verkocht)*), plaatsing in de zin 1295
- zonder nabepaling (bijv. *Dat boek (heb ik nog niet gelezen over vredespolitiek)*), plaatsing in de zin 1296, 1297
- suffix, zie: achtervoegsel
- super-*, voorvoegsel
 - adjectief met – 703, 704
 - substantief met – 645, 648
- superlatief, zie: overtreffende trap
- suppositie 1643
- suppositie-afwijzing 1643
- supra-*, voorvoegsel, adjectief met – 705
- suur*, woorden op –, genus 152
- syllabe, zie: lettergreep
- synoniem 34
- syntactische valentie (van een woord) 34
- syntaxis 34

T

- t*, lidwoord van bepaaldheid 187
- t*, persoonlijk voornaamwoord 242
- taalvariatie, zie: variatie
- taalvariëteit, zie: variëteit
- tal* (*een* –), congruentie onderwerp-pv bij groepen met – (bijv. *Een drietal mogelijkheden is of zijn hier te onderscheiden?*) 1147-1149
- talen* (*naar*), negatief polaire uitdrukking 1648
- ...talig*, adjectief op – 733
- tangconstructie 1225
- 'tante Betje' 1444
- te*, bijwoord van graad, gebruik alg. 892, 908

- in combinatie met bijzin van graad-aanduidend gevolg (*te... om te...; te... (dan) dat...*) 830, 911, 912
- te*, voorzetsel, gebruik alg. 520
- te* + infinitief
- in beknopte bijzin 1101, 1102
 - *te* of *om (...)* *te*? 1110-1112
- in werkwoordelijk gezegde/aanvulling bij groepsvormend werkwoord 947, 1120
 - plaats t.o.v. samengesteld werkw. 607
 - weglaatbaarheid van *te* bij inf. 970-973
 - weglating van *te* bij inf. op eerste zinsplaats (bijv. *Praten durft hij niet*) 1285
- voorbepaling in naamwoordelijke constituent (bijv. in *de te nemen maatregelen*) 840, 841
- te* + substantief zonder lidwoord 197, 520
- te*, achtervoegsel, abstractum op – 680
- woorden op –, genus 151
- woorden op –, mv. 172
- tegen*, voorzetsel 520
- vast voorz. 1173, 1174
- tegen*-, in samenstelling
- substantief met – 693
- werkwoord met – 626, 627
- tegen... aan*, combinatie van voorzetsels 528
- tegen de* (gegeven) regel(s) (in strijd met –), zie: regel(s)
- tegen... in*, combinatie van voorzetsels 529
- tegen... op*, combinatie van voorzetsels 529
- tegenover*, voorzetsel 521
- tegenstellend verband (zie ook: tegenstelling) 1493
- tegenstellend voegwoordelijk bijwoord 462
- tegenstelling 1493
- alternatieve – 1522
- distantierende – 1493
- verdelende – (zuivere –) 1493, 1522
- vervangende – 1496
- zuivere –, zie: verdelende –
- tegenwoordig deelwoord (onvoltooid deelwoord/participium praesentis), alg. 67
- gebruiksmogelijkheden 107-109
- tegenwoordig-deelwoordconstructie 929-932
- tegenwoordige werkwoordstijd 11
- telbaar substantief 144
- tele*-, voorvoegsel, substantief met – 651
- telkens* 553
- telkens als* 553
- telwoord (numeraal) 428
- absoluut – (*alle*) 432
- bepaald – 428
- bij namen van keizers, koningen, pausen enz. 443, 862, 863
- onbepaald – 428
- plaats t.o.v. adjectief in naamwoordelijke constituent 832
- spelling samengesteld – 447
- verkleinwoordvorm 437, 438
- telwoord + (*e*)*n* 435-437
- telwoord + frequentie-aanduiders, ev. of mv. (bijv. *drie keer* of *keren*)? 439
- telwoord + maataanduiders, ev. of mv. (bijv. *drie kilo/kilo's*)? 438, 440
- telwoord + tijdaanduiders, ev. of mv. (bijv. *drie uur/uren*)? 439, 440
- tempora, zie: werkwoordstijd(en)
- temporele bepaling, zie: bepaling van tijd
- temporele bijzin, zie: bijzin van tijd
- temporele functie van werkwoordstijden 114
- extern-temporele functie 114
- intern-temporele functie 116
- tempus, zie: werkwoordstijd
- ten* 188, 520
- ten* + adjectief + *ste* 425
- ten bate van*, voorzetseluitdrukking bij belanghebbend voorwerp 1164, 1165
- ten behoeve van*, voorzetseluitdrukking bij belanghebbend voorwerp 1164, 1165
- ten eerste*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- teneinde*, voegwoord 558
- teneinde* + werkwoordelijke constituent met *te* + infinitief 922
- ten gerieve van*, voorzetseluitdrukking bij belanghebbend voorwerp 1164, 1165
- tenis*, zie: –*nis*
- ten laatste*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- ten slotte*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- ten voordele van*, voorzetseluitdrukking bij belanghebbend voorwerp 1164, 1165

- tenware*, voegwoord 560
- tenzij*, voegwoord 560
- met beknopte of onvolledige bijzin 561
- ter* 188, 520
- ter* + afleiding op *-ing* (bijv. *ter voorbereiding*) 520
- terecht-*, in samenstelling, werkwoord met – 627
- terminatief aspect 1662
- terminatieve tijdsbepaling 1676
- ternauwernood*, negatie-element 1646, 1647
- terug*, achtergeplaatst voorzetsel 526
- terug-*, in samenstelling, werkwoord met – 627
- terwijl*, voegwoord 550, 551
- tevens*, voegwoordelijk bijwoord 462
- in distantierende tegenstelling 1495
 - in nadrukkelijke aaneenschakeling 1475
- te weten komen* 983, 1074
- 't fokschaap 67
- theek*, achtervoegsel, zaaknaam op – 673
- woorden op –, genus 152
 - woorden op –, mv. 168
- thema 1237
- thematisch principe (bij woordvolgorde) 1237
- thuis-*, in samenstelling, werkwoord met – 627
- tie* (= *hij*), persoonlijk voornaamwoord 242
- tig*, onbepaald hoofdtelwoord 429, 431, 433
- tigste*, onbepaald rangtelwoord 442
- tijd, zie: bepaling, bijwoord, bijzin, voegwoord, werkwoordstijd
- tijdsaanduiding na telwoord, ev. of mv.? (bijv. *drie uur* of *uren*?) 439, 440
- tijdsaanduiding met kaderscheppende functie, plaatsing in de zin 1276
- tijdens*, voorzetsel 521
- tijdsbepalende genitief 221-223
- tijdsbepaling (bepaling van tijd), alg. (zie ook: tijdsaanduiding) 1196
- duratieve – 1676
 - gebruik lidwoord 220-223
 - plaatsing in de zin, alg. 1276, 1301, 1377
 - t.o.v. bepaling van plaats 1337
 - t.o.v. modale bepaling 1345, 1346
 - t.o.v. focuspartikel 1347, 1348
 - terminatieve – 1676
 - tijdsbepaling-hoelang? (bepaling van duur, duurbepaling) 1196, 1197, 1199
 - werkwoorden met een verplichte – 1197
 - tijdsbepaling-wanneer? 1196
 - relationele – 1196
 - situerende – 1196
- tijdszin (bijzin van tijd), plaatsing in de zin 1371, 1372
- tijden*, hoofdtijden 92
- tis*, woorden op –, genus 152
- tje*, zie: *-je*
- tjes*, zie: *-jes*
- 't kofschip 67
- toch*, schakeringspartikel 457, 1349
- toch*, voegwoordelijk bijwoord 462
- in distantierende tegenstelling 1494
 - plaatsing in de zin 1277, 1278, 1297, 1389
- toe*, achtergeplaatst voorzetsel 526
- toe*, voorzetselbijwoord (intransitief voorzetsel) 460, 461
- toe-*, in samenstelling, werkwoord met – 628
- toe*, in voornaamwoordelijk bijwoord 492
- toegegeven dat*, voegwoordelijke uitdrukking 563
- toegevende zin (bijzin van toegeving, concessieve bijzin) 1211
- met (*ook*) *al* 1251
 - plaatsing in samengestelde zin 1264, 1391, 1399
 - met (*al*) *hoevel*/ *ofschoon* 1252
 - plaatsing in samengestelde zin 1264
 - met *hoe*/ *wat*/ *wie*... *ook*, plaatsing in samengest. zin 1391, 1399
 - zonder voegwoord 1251
 - plaatsing in samengestelde zin 1255, 1264, 1391, 1400
- toegeving, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- toekomende werkwoordstijd 112
- toen*, voegwoord 550, 552, 554
- *toen* of *dat* na substantief (bijv. *de tijd dat/toen*)? 872, 873
 - werkwoordstijd na *toen* 123
- toeschiijnen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling (zie ook: *toeschiijnen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1007, 1008

toeschijnen, hulpwerkwoord van modaliteit
(zie ook: *toeschijnen*, groepsvormend
werkwoord) 46, 1617

toestand 1663, 1668

toestandswoord 384

toevallig wederkerende verbinding 270

toevallig wederkerend werkwoord 55

toevoeging (vs. complement) 790, 1090

toevoegsel (affix) 591

toezeggen, hoofdtijden 86

topic 1237

tot, voegwoord 550

tot, voorzetsel 521

• vast voorz. 1174

tot + infinitief + *toe* 164

tot + voorzetselconstituent 921

tot aan 521

tot... (aan)... toe, combinatie van voor-
zetsels 529

tot(dat), voegwoord 550

• werkwoordstijd na - 126

tot en met 521

touwklommen, hoofdtijden 90

touwtrekken, hoofdtijden 91

t'r (= *er*) 464

t'r (= *d'r*), bezittelijk voornaamwoord 289

t'r (= *d'r*), persoonlijk voornaamwoord
243

trachten, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1038-1040,
1080

trans-, voorvoegsel, adjectief met - 705

transitief voorzetsel 461, 507, 917

transitief werkwoord, zie: overgankelijk
werkwoord

trappen van vergelijking (comparatie)

(zie ook: overtreffende trap, stellende
trap, vergrotende trap) 414

• omschrijving met *meer* en *meest* 416-418

• van samengestelde adj. met als tweede
lid een deelw. of pseudo-deelw.

(bijv. *dichtbevolkt*, *drukbezocht*, *veeleisend*,
verstrekkend) 415, 416

treden, hoofdtijden 93

treffen, hoofdtijden 91

trekken, hoofdtijden 91

-trice, achtervoegsel, vrouwelijke persoons-
naam op - 670, 671

• woorden op -, mv. 173

trots, voorzetsel 521

turbo-, voorvoegsel, substantief met - 651

tussen, voorzetsel 521, 522

tussen... door, combinatie van voorzetsels
529

tussen... in, combinatie van voorzetsels
529

tussenklank

• bij afgeleid adjectief 708, 715, 723-725

• bij afgeleid bijwoord 738, 739

• bij samengesteld adjectief 726, 728, 730

• bij samengesteld substantief 683-685

• tussen persoonsvorm en onderwerp
(bijv. *werkte-n-ie*) 243

tussenwerpsel (interjectie) 574

• betekenisdragend - 577

• gebruik 580-584

• klanknabootsend - 576

• niet-betekenisdragend - 576

• niet-klanknabootsend - 577

• niet-noodzakelijk emotioneel - 577, 578

• noodzakelijk emotioneel - 577, 579

• plaatsing op zinsniveau 1231

• tussenw. of bijw.? 583

tutoyeren 240

-tuur, achtervoegsel, zie: *-uur*

-tuur, woorden op -, genus 152

tweede deel van een (gesplitst) voornaam-
woordelijk bijwoord, zie: voorzetsel-
bijwoord

tweede hoofdvorm van werkwoord,
zie: imperfectum

tweede pool (van een zin) 1225

tweede positie in de determinator 818,
819

tweeërhande, onbepaald voornaamwoord
374, 375

tweeërlei, onbepaald voornaamwoord 374,
375

tweegenerasysteem 147

tweeklank 29

• woorden op -, mv. 167

twijfelachtig, alg. 14

• verschijnselen 82, 122, 123, 124, 197, 243,
244, 250, 263, 267, 288, 292, 299, 304,
333, 348, 396, 418, 423, 424, 472, 487,
501, 502, 556, 568, 607, 810, 811, 843,
844, 926, 930, 931, 956, 961, 964, 970,
971, 973, 974, 992, 1011, 1022, 1030, 1031,

1032, 1034, 1044, 1045, 1046, 1050, 1055,
1074, 1075, 1134, 1135, 1143, 1246, 1291, 1293,
1357, 1361, 1380, 1386, 1445, 1454, 1457,
1485, 1492, 1506, 1512, 1519, 1520, 1550,
1578, 1606, 1656, 1658
twijfelvraag, zie: ja/nec-vraag

U

u, persoonlijk voornaamwoord 239
• gebruik 239-242
u, wederkerend voornaamwoord 261
• *u* of *zich*? 263
u aller/beider 242, 355
-*ude*, woorden op -, genus 152
-*ueel*, zie: -*eel*
-*ueer*, achtervoegsel, werkwoord op - 605
uit, achtergeplaatst voorzetsel 524
uit, voorzetsel 522
• in partitieve constructie 836
• vast voorz. 1174
uit + infinitief 1054-1056
uit-, in samenstelling, werkwoord met -
628, 629
uitbreidende betrekkelijke bijzin 859-861
uitbreidend voegwoord van vergelijking
568, 569
uitdrukking, vaste - 20
uiteen-, in samenstelling, werkwoord met -
634, 635
uitgang 39
uitgesloten, alg. 14
uitgezonderd, voegwoord 564, 565
• in voegwoordbepaling 855
uitloop (van een zin) 1228
uitpluizen, hoofdtijden 89
uitroepend bijwoord 377
uitroepende zin 1433
• beginnend met *dat* of *of* (bijv. *Dat je
zoiets durft te zeggen!*) 1434
• beginnend met uitroepend voornaam-
woord 1433, 1434
• type *Lummel die/dat je bent!* 1436
• type *Vuil dat het er was!* 1435
uitroepend voornaamwoord (exclamatief
pronomen) 376
• plaatsing in de zin 1250, 1293, 1294
uitscheiden, hoofdtijden 88

uitsluitend, negatie-element 1646, 1647
uitvoeringsimperatief 1632
ultra-, voorvoegsel
• adjectief met - 702, 703
• substantief met - 645, 646
-*um*, leenwoorden op -
• genus 153
• mv. 178
unieke referentie 200
-*us*, leenwoorden op -, mv. 179
uur na telwoord, ev. of mv.? (bijv. *drie uur
of uren?*) 439, 440
-*uur* (-*tuur*, -*atuur*), achtervoegsel,
verzamelnaam op - 675
U-vorm 239
• gebruik 239-241
• spelling 239
• vermenging met *JE*-vorm 262
uw, bezittelijk voornaamwoord 287
uw aller/beider 242, 356
uwe, bezittelijk voornaamwoord, buigings-
vorm 298
uwe(n) (*de/het* -), zelfstandig bezittelijk
voornaamwoord 295-297
uwen, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in
te uwen huize) 298
uwent, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in
te uwent) 298, 299
uwer, bezittelijk voornaamwoord, genitief
298
uwer, persoonlijk voornaamwoord, genitief
255, 256
uws, bezittelijk voornaamwoord, genitief
298
uws, persoonlijk voornaamwoord, genitief
255, 256
uzelf, wederkerend voornaamwoord 261
• gebruik 271, 272
• *uzelf* of *zichzelf*? 263

V

vaktaal, alg. 20
• verschijnselen 145, 159, 168, 171, 604
valentie van een woord
• morfologische - 34
• syntactische - 34

vallen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1046, 1047,
 1074, 1080
vallen, hoofdtijden 92
vallen ('zijn') 1046, 1047, 1124
van, voorzetsel 522
 • in het type *een schat van een kind* 853, 854
 • in partitieve constructie 835
 • vast voorz. 1174, 1175
van + aanwijzend element (= 'zulk(e)') (bijv.
van dit/van die/van dergelijke) 316, 317, 820
 • verschil met voorzetselconstituent met
van + aanw. voornw. 820, 821
van + niet-samengesteld voorzetsel-
 bijwoord (bijv. *van buiten*) 461
van + voorzetselconstituent 921
van... af, combinatie van voorzetsels 507,
 529
 • *van... af* of *vanaf*? 507
vanaf, voorzetsel 507, 522
 • *vanaf* of *van... af*? 507
-vanaf, in voornaamwoordelijk bijwoord
 492
van... af (aan), combinatie van voorzetsels
 529
van allerhande 375
van allerlei 375
van-bepaling 851
van-constituent, onderwerp en voorwerp
 als – bij nominalisatie 880-884
vandaan, achtergeplaatst voorzetsel 526
 • in combinatie met plaatsaanduidend
 voorz. 530
vandaan, voorzetselbijwoord (intransitief
 voorzetsel) 460, 461
-vandaan, in voornaamwoordelijk bijwoord
 492
van daar of *daarvandaan*? 499, 500
vandaar, bijwoord met causale betekenis
 500
van ergens of *ergens vandaan*? 499, 500
vangen, hoofdtijden 92
van je, in vaste uitdrukkingen 508
van onder... uit/vandaan, combinatie van
 voorzetsels 526, 528
van overal of *overal vandaan*? 499, 500
van... tot..., gebruik lidwoord bij combi-
 natie van voorzetselconst. (bijv. *van (het)*
begin tot (het) eind) 198

van... uit, combinatie van voorzetsels 507,
 529
 • *van... uit* of *vanuit*? 507
vanuit, voorzetsel 507, 522
 • *vanuit* of *van... uit* 507
vanwaar of *waar (...)* *vandaan*? 499, 500
vanwaar, bijwoord met causale betekenis
 500
vanwege, voorzetsel 522
van wie i.p.v. betrekkelijk voornaamwoord
 344
van zodra, voegwoordelijke combinatie
 550, 551
varen, hoofdtijden 91
 variant 16
 • groepsgebonden – 20
 • stijlgebonden – 16
 • streekgebonden – 16
 variatie (in taal)
 • groepsgebonden – 20
 • interne – 16
 • stijlgebonden – 17, 19
 • streekgebonden – 17, 19
 • binnen de standaardtaal 17
 • buiten de standaardtaal 17
 variëteit (van taal) 16
 vast voorzetsel 1169
 vaste uitdrukking 20
vechten, hoofdtijden 91
veel, onbepaald hoofdtelwoord 431
 • gebruik in naamwoordelijke constituent
 432-434, 829, 831
 • trappen van vergelijking 431
 • *veel* naast *vele* 433
 • zelfstandig gebruik 434
veel + bijwoord in vergrotende trap 908
veel te 908
vele(n), hoofdtelwoord
 • gebruik in naamwoordelijke constituent
 432-434
 • predicatief gebruik 435
 • *vele* naast *veel* 433
 • zelfstandig gebruik 434
veler, hoofdtelwoord, genitief 434, 435
velerhande, onbepaald voornaamwoord
 374, 375
velerlei, onbepaald voornaamwoord 374,
 375
ver-, substantief met –, genus 153, 154

- ver-*, voorvoegsel, werkwoord met – 601-605
- vorming voltooid deelwoord 68
- ver-* + substantief + *-d/t* (bijv. *verkikkerd*) 725
- veralgemenend bijwoord (*ook*) 909
- verandering van klinker, zie: klinkerverandering
- verandering van medeklinker, zie: medeklinkerverandering
- verandering van slotmedeklinker, zie: slotmedeklinker
- verandering van tweeklank, zie: tweeklankverandering
- verbale constituent, zie: werkwoordelijke constituent
- verbannen*, hoofdtijden 86
- verbergen*, hoofdtijden 91
- verbieden*, groepsvormend gebruikt werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1047, 1048, 1080
- verbieden*, hoofdtijden 89
- verbindingsklank, zie: tussenklank
- verbindingsmorfeem (bij telwoorden) 430
- verbogen bijwoord (bijv. *hele erge mooie plaatjes; geweldige hoge bomen*) 895
- verbogen vorm (adjectief) 400
- verbuiging 39
- verbum, zie: werkwoord
- verbum sentiendi, zie: waarnemingswerkwoord
- verdelende aaneenschakeling 1474
- verder*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- verder-*, in samenstelling, werkwoord met – 629
- verdomd(e)*, gebruik als voorbepaling bij adjectief 895
- verdrieten*, hoofdtijden 89
- verdwijnen*, hoofdtijden 88
- vergelijken*, hoofdtijden 88
- vergelijkende zin (zie ook: bijzin van vergelijking)
- met *als, alsof, (net) of*, plaatsing in de zin 1263, 1392
 - met *dan, als*, plaatsing in de zin 1378
 - met *zoals*, plaatsing in de zin 1263, 1264, 1370, 1371
 - met *zo* (+ adjectief) *als*, plaatsing in de zin 1264
- vergelijking, bij overtreffende trap
- externe – 421
 - interne – 421
- vergelijking, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- vergeten*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1037, 1038, 1080
- vergeten*, hoofdtijden 93
- vergeten*, vervoeging met *hebben* of *zijn*? 78, 79
- vergeven*, hoofdtijden 93
- vergroten trap (comparatief) 414
- absolute –, zie: onechte –
 - gebruik 420
 - omschrijving met *meer* 416-418
 - onechte – (absolute –) 420
- verhouding, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- verkiezen*, hoofdtijden 88
- verklaren*, groepsvormend gebruikt werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1047, 1048, 1080
- verklarend of (bijv. in het substantief of zelfstandig naamwoord) 1488
- verkleinwoord 654
- gebruik 657-661
 - genus 153
 - mv. 172
 - noodzakelijk –, zie: diminutivum tantum
 - vorming 654-657
- verkleinwoordvorm
- adjectief of bijwoord (bijv. *frisjes*) 395, 737, 738
 - telwoord 437, 438
- verkorting in samenstelling (bijv. *scharrel(kip)ei, kandidaats(examen)*) 688
- verlangen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1040, 1041, 1080
- verlaten*, hoofdtijden 91
- verleden deelwoord, zie: voltooid deelwoord
- verleden werkwoordstijd(en) III
- verliezen*, hoofdtijden 94
- verliezen*, vervoeging met *hebben* of *zijn*? 79

- verlijden*, hoofdtijden 88
 vermenigvuldigingsgetal 430
vermits, voegwoord 555, 556
vermogen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1040, 1041,
 1080
 veronderstelling, zie: bepaling, bijzin,
 voegwoord
veront-, voorvoegsel, werkwoord met –
 602
 verplichte negatie (ontkenning) 1648-1652
 verplicht groepsvormend werkwoord 942,
 943
 verplicht wederkerend werkwoord 55
 verplicht wederkerende verbinding 268
verraden, hoofdtijden 91
verrekt(e), gebruik als voorbepaling bij
 adjectief 895
verscheidene, onbepaald voornaamwoord
 356
 • gebruik 370, 371
verschillende, onbepaald voornaamwoord
 356
 • gebruik 370, 371
verschrikken, hoofdtijden 90
verschuilen, hoofdtijden 89
 versierend adjectief, zie: epitheton ornans
verslinden, hoofdtijden 90
 versmelting lidwoord 188
 versmelting negatie-element 1653
 • facultatieve – 1654
verstaan, hoofdtijden 94
 verstandsmodaliteit (objectieve/logische
 modaliteit) 1610, 1614, 1615
 • verstandsmodaliteit of gevoels-
 modaliteit? 1611
 versterkend bijwoord 455
 versterkende (voor)bepaling 892-897,
 908, 909
 • equivalent van – 895-897, 909
vertrekken, hoofdtijden 91
 vervangend *dat* (bijv. in *Jouw boek is dikker*
dan dat van mij) 308
 vervangend *die* (bijv. in *Zijn baard is langer*
dan die van jou) 308
 vervangende infinitief 954
 vervangende tegenstelling 1496
 vervoegde werkwoordsvorm 63
 vervoegen van werkwoord 44
 vervoeging (conjugatie), begrip 39
 • van aan het Engels ontleende werk-
 woorden 73
 • van *hebben*, *kunnen*, *mogen*, *willen*, *zijn*
(wezen), *zullen* 94-100
 • van onregelmatige werkwoorden 84-100
 • van regelmatige werkwoorden 69-83
 • van werkwoord met *jullie* als onderwerp
 voor pv. (bijv. *jullie werkt*) 71
vervolgens, rangschikkend element 1475
 verwantschapsnaam, gebruik lidwoord
 202
 verwensing 579
verwerven, hoofdtijden 92
 verwijswoord 1389
verwijten, in passieve zin (bijv. *We werden of*
ons werd verweten...?) 1408
 verwijzen 231
 verwijzend bijwoord 458
 verwijzing 231, 232
 • binnentekstelijke – 232
 • bij *het*-woorden die personen aanduiden
 232
 • bij gemeenslachtige substantieven 233
 • bij verzamelnamen 232, 234
 • buitentekstelijke – 232
 • met *het*, bijzondere gevallen 244-247
 • met mannelijke resp. vrouwelijke
 vormen 243, 244
 • onrechtstreekse – 232
 • rechtstreekse – 232
 verzamelnaam 140
verzinnen, hoofdtijden 90
 verzoek 1632
verzoeken ('ik verzoek') 71
verzoeken, in passieve zin (bijv. *de heren werd*
of werden verzocht...?) 1408, 1411
verzuimen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1040-1042,
 1080
 verzwegen onderwerp, zie: geïmpliceerd
 onderwerp
verzwelgen, hoofdtijden 91
verzwinden, hoofdtijden 90
via, voorzetsel 522
vice-, voorvoegsel, substantief met – 648
-vijandig, in samenstelling, adjectief op –
 728
vinden, groepsvormend werkwoord 1080

- met *aan het* + inf. als aanvulling 1053, 1054
- met inf. als aanvulling 1021, 1022
- met *te* + inf. als aanvulling 1023, 1074
- vinden*, hoofdtijden 90
- vinden* + adjectivische constituent 1157
- vinden* + lijdendvoorwerpszin 1157
- Vlaams 23
- Vlaanderen 23
- vlechten*, hoofdtijden 91
- vlieden*, hoofdtijden 89
- vliegen*, hoofdtijden 89
- vlieten*, hoofdtijden 89
- vloek 579
- vocaal, zie: klinker
- voegwoord (conjunctie) 541, 542
 - beperkend – (zie ook: voegwoord van vergelijking) 564
 - conditioneel –, zie: voorwaardelijk –
 - concessief –, zie: voegwoord van toegeving
 - grammatisch verbindend 546
 - met voorwaardelijke en toegevende functie 563
 - nevenschikkend – 544, 1443
 - onderschikkend – 546
 - samengesteld – (met *-dat*) 542, 543
 - uitbreidend (zie ook: voegwoord van vergelijking) 565
 - van causaliteit 555
 - van doel 558
 - van gesteldheid 570
 - van gevolg 557
 - van graadaanduidend gevolg 557
 - van hoedanigheid 570
 - van modaliteit 572
 - van omstandigheid 564
 - van oorzaak 555
 - van opschortende voorwaarde 560
 - van reden 555
 - van tijd 549
 - van toegeving (concessief voegwoord) 562, 563
 - van vergelijking 567
 - met beperkende betekenis 568
 - met uitbreidende betekenis 568
 - van verhouding 566
 - van veronderstelling en voorwaarde 559
- voorwaardelijk – (conditioneel –) 559
- voegwoordbepaling 854
- plaatsing in de zin 1384
- plaatsing t.o.v. andere bepalingen in naamwoordelijke constituent 856
- voegwoordelijk bijwoord 462
 - aaneenschakelend – 462, 562
 - gevolgaanduidend – 463
 - met redengevende of resumerende functie 463
 - plaatsing in de zin 1277, 1278, 1297, 1298, 1393, 1394
 - tegenstellend – 462
- voegwoordelijke uitdrukking 543
- voelen*, groepsvormend werkwoord (waarnemingswerkwoord) met infinitief als aanvulling 1011-1013, 1080
- vogelschieten*, hoofdtijden 88
- vol-*, in samenstelling, werkwoord met – 636
- vol*, in samenstelling, adjectief op – 727
- voldoende*, onbepaald voornaamwoord 356
 - gebruik 372, 373, 824
 - voldoende*, versterkend bijwoord 893, 894
 - voldoende* + bijzin (met (*dan*) *dat* of *om*) 911, 912
- volgen*, vervoeging met *hebben* of *zijn*? 79, 80
- volgens*, voorzetsel 523
- volgorde, zie: werkwoordelijke eindgroep, woordvolgorde
- volledige bijzin 1101
- volle vorm van voornaamwoord, alg. 231
- voltooid deelwoord (verleden deelwoord/ participium perfecti) 63
 - gebruik 109-111
 - plaatsing in werkwoordelijke eindgroep (bijv. *gezegd heeft* of *heeft gezegd*? *gezegd kan hebben/kan hebben gezegd/kan gezegd hebben*?) 1067-1071
- voltooid deelwoord of adjectief? 110, 387-389
- vorming, alg. 67
 - deelw. van aan het Engels ontleend werkwoord 69
 - deelw. van samengesteld werkwoord 68
 - deelw. van werkwoord met *be-*, *er-*, *ge-*, *her-*, *ont-*, *ver-* 68

voltooid werkwoordstijd, alg. 69, 70, 112
 • vorming met *hebben* en/of *zijn* 73-82
 voltooid tegenwoordig toekomstende tijd,
 zie: futurum exactum
 voltooid tegenwoordige tijd,
 zie: perfectum
 voltooid verleden tijd,
 zie: plusquamperfectum
 voltooid verleden toekomstende tijd,
 zie: futurum exactum praeteriti
voor, voegwoord 549, 550
voor, voorzetsel 523
 • bij belanghebbend voorwerp 1164
 • vast voorz. 1175
voor, voorzetselbijwoord
 (intransitief voorzetsel) 460, 461
voor + bijzin 922
voor + voorzetselconstituent 921
voor + werkwoordelijke constituent met
 te + infinitief 922
voor-, in samenstelling, werkwoord met –
 629
vooraf-, in samenstelling, werkwoord met –
 631
vooraleer, voegwoord 549, 550
 voorbepaling 797, 889, 907
 • onderlinge volgorde in naamwoordelijke
 constituent 837-840
voorbij, achtergeplaatst voorzetsel 524
voorbij, voorzetsel 523
voorbij-, in samenstelling, werkwoord
 met – 633
voor(dat), voegwoord 549, 550
 • negatie-element 550, 1646, 1647
 • werkwoordstijd na – 126
vooreerst, rangschikkend element 1475
 voorgeplaatste genitief 163, 164, 821
voor het geval dat, voegwoordelijke uitdruk-
 king 561
voorin, samengesteld voorzetselbijwoord
 461
 voorklinker 28
voorkomen, groepsvormend werkwoord
 (zie ook: *voorkomen*, hulpwerkwoord van
 modaliteit) 1080, 1081
 • met *te* + inf. als aanvulling 1007-1009
 • met volt. deelw. als aanvulling 960, 961
 • plaats in werkw. eindgroep 1063, 1064

voorkomen, hulpwerkwoord van modaliteit
 (zie ook: *voorkomen*, groepsvormend
 werkwoord) 46, 1617
voorkomen, koppelwerkwoord 49, 961, 1122
voor... langs, combinatie van voorzetsels
 529
 voorlopig lijdend voorwerp 1154, 1157
 voorlopig onderwerp 1133, 1135, 1137, 1138
 voorlopig oorzakelijk voorwerp 1180
 voorlopig voorzetselvoorwerp 1176
 voorlopig zinsdeel 1218
 • verschil met herhaald zinsdeel 1218
 voornaamwoord (pronomen) 230
 • aanwijzend – (demonstratief pronomen)
 301
 • betrekkelijk – (relatief pronomen) 327
 • bezittelijk – (possessief pronomen) 280
 • niet-zelfstandig – 230
 • onbepaald – (indefinitief pronomen) 346
 • persoonlijk – (pronomen personale) 236
 • uitroepend – (exclamatief pronomen)
 376
 • vragend – (interrogatief pronomen) 318
 • wederkerend – (reflexief pronomen)
 260
 • wederkerig – (reciprook pronomen) 273
 • zelfstandig – 230
 voornaamwoordelijk bijwoord 454, 490
 • aanwijzend – 492
 • betrekkelijk – 492
 • eerste deel van –, plaatsing in de zin
 1292, 1293
 • gebruik als bepaling van plaats 498,
 499
 • gebruik als bepaling van tijd 499
 • gebruik als richtingsbepaling 499, 500
 • gebruik bij verwijzing naar personen
 496, 497
 • gebruik in *met*-constructie 494
 • gesplitst of ongesplitst –? 501-503
 • met *zonder* (bijv. *waarzonder*) 494
 • onbepaald – 492
 • persoonlijk – 491
 • scheidbaarheid van – 501-503
 • tweede deel van een gesplitst –,
 zie: voorzetselbijwoord
 • voornw. bijw. of bez. voornw.? 291, 292
 • voornw. bijw. of bijw. van plaats? 498,
 499

- voornw. bijw. of *langs/naar/van + daar/hier/waar/(n)ergens/overal?* 499, 500
- voornw. bijw. of voorz. + *alles/iets/niets?* 495, 496
- voornw. bijw. of voorz. + aanwijzend voornw.? 495-501
- voornw. bijw. of voorz. + *wat* 324, 495-501
- vragend – 492
- welke voorz. komen niet in aanmerking voor vorming –? 493, 494
- voornaamwoordelijke aanduiding 231
- voor... om*, combinatie van voorzetsels 530
- voorop-*, in samenstelling, werkwoord met – 631
- vooropplaatsing in rompzin van element uit een afhankelijke zin (bijv. *Tegen hem vind ik dat je zoiets gerust kunt zeggen; Wie denk je dat ik gisteren ontmoet heb?*) 1301-1304
- voorover-*, in samenstelling, werkwoord met – 634
- voor-pv 1226
- voorstellingsimperatief (zie ook: pseudo-bevel) 1632
- voort-*, in samenstelling, werkwoord met – 629, 630
- voorts*, rangschikkend element 1475
- plaatsing in de zin 1277
- voor... uit*, combinatie van voorzetsels 530
- vooruit-*, in samenstelling, werkwoord met – 633
- vooruitwijzend *deze* 308
- vooruitwijzend *dit* 308
- voorvoegsel (prefix) 591
- voorwaarde, zie: bepaling, bijzin, voegwoord
- voorwaardelijke bijzin, zie: bijzin van veronderstelling en voorwaarde
- voorwaardelijk voegwoord (conditioneel –) 559
- voorwaartse samentrekking 1560
- voor wat betreft* of *voor wat... betreft?* 537, 538
- voorwerp, alg. 1088
- voorwerp of bepaling? 1088
- voorwerpsnaam 140
- gebruikt als stofnaam 143
- voorwerpszin (zie ook: *dat-zin/of-zin*) 1154, 1155
- plaatsing in de zin 1367-1369
- voorzetsel (prepositie), alg. 506
- achtergeplaatst – 506, 508, 509, 524-526
- achtergeplaatst – of deel van werkwoord (bijv. *de garage in rijden* of *de garage inrijden*)? 508, 509
- als verbindend element in parallelconstructie (bijv. *oog om oog*) 508
- combinatie van twee – 509, 510, 526-530
- in engere zin 508, 513-524
- in ruimere zin 512
- los van zijn constituent, plaatsing in de zin (bijv. *Kinderen is ze dol op*) 1296
- vast – 1169
- voorz. of voegw.? 512, 513
- welke voorz. komen niet in aanmerking voor vorming voornw. bijw.? 493, 494
- voorzetsel + aanwijzend voornaamwoord 307
- voorz. + aanw. voornw. of voornw. bijw.? 495-501
- voorzetsel + *alles* of voornaamwoordelijk bijwoord? 495, 496
- voorzetsel + bezittelijk voornaamwoord + x
- type '*met* + bez. voornw. + telwoord' (bijv. *met ons vieren*) 293
- type '*op z'n -s*' (bijv. *op z'n Amsterdams*) 293
- type '*op z'n* + overtreffende trap' 293, 294
- voorzetsel + bijwoord of voornaamwoordelijk bijwoord (bijv. *langs hier* of *hierlangs*)? 499, 500
- voorzetsel + bijzin ingeleid door *als*, *wanneer* of *toen* 921
- voorzetsel + bijzin ingeleid door vragend bijwoord 921
- voorzetsel + *elkaar* of bijwoord *op -een?* 279
- voorzetsel (+ lidwoord) + telwoord (bijv. *in de tachtig*, *boven (de) twintig graden*) 192
- voorzetsel + *(n)ergens* of voornaamwoordelijk bijwoord? 495, 496
- voorzetsel + *(n)iets* of voornaamwoordelijk bijwoord? 495, 496
- voorzetsel + telwoord (bijv. *in tweeën*, *(kwart) over vijf*) 435, 436

voorzetsel + *wat* of voornaamwoordelijk
 bijwoord met *waar-?* 324
 voorzetsel + wederkerend voornaam-
 woord 267
 voorzetsel + wederkerig voornaamwoord
 276
 voorzetselbepaling 851
 • plaatsing t.o.v. andere bepalingen
 851-853
 voorzetselbijwoord 460, 461, 917
 • in absolute *met*-constructie 933, 934
 • plaatsing in de zin
 – als deel scheidbaar samengesteld
 werkwoord 1290-1292, 1352, 1353
 – als tweede deel voornaamwoordelijk
 bijwoord 1352, 1353, 1362
 • samengesteld – (bijv. *achterop*) 461
 voorzetselconstituent (prepositionele
 constituent) 916
 • complement binnen de – 920-922
 • plaatsing van bepalingen voor of na het
 voorz. (bijv. *vooral in...* of *in vooral...?*)
 925, 926
 • plaatsing in de zin, alg. 1268-1277,
 1372-1374, 1381-1384
 – als deel vaste verbinding 1289, 1290,
 1351
 – als nabepaling 1381-1383
 – zonder voorz. (bijv. *Kinderen is ze dol*
op) 1296
 • toevoeging binnen de – 923-927
 voorzetseluitdrukking 510, 530-538
 voorzetselverbonden *er*, zie: prepositioneel
er
 voorzetselvoorwerp 1168
 • gezegdes met een – 1170-1175
 • herhaald – 1177, 1220
 • loos – 1176
 • plaatsing in de zin 1352
 • voorlopig – 1176
 voorzetselvoorwerpszin 1176
 • zonder voorz. (bijv. *Ik ben bang dat...*)
 1177, 1178
 voorzichtige omschrijving 1613, 1630
 voorzichtigheidsmodaliteit 1613
 voor *zover/voorzover*, voegwoordelijke
 uitdrukking 565
 -*vormig*, in samenstellende afleiding,
 adjectief op – 733, 734

vormleer (morfologie) 38
 vormovereenkomst tussen antecedent en
 voornaamwoord 232-234, 283-285, 330,
 331
 vormverandering (van een woord) 39
 ...*voudig*, zie: -*ig*
vouwen, hoofdtijden 86
 vraag (zie ook: vragende zin) 1424, 1427
 • aanhangselvraag 1427, 1429
 • afhankelijke – 546
 • echovraag 1427, 1430, 1431
 • ja/nee-vraag 1427, 1428
 • keuzevraag 1427, 1429
 • met gesuggereerd antwoord 1427, 1428
 • neutrale – 1428
 • retorische – 1426
 vraagwoordvraag 1427, 1430
 vraagzin, zie: vragende zin
vragen, groepsvormend gebruikt werk-
 woord met *te* + infinitief als aanvulling
 1047, 1048, 1081
vragen, hoofdtijden 86
vragen (*naar/om*), in passieve zin
 (bijv. *De vreemdelingen werd of werden*
naar hun identiteit gevraagd) 1409
 vragend bijwoord 458
 vragende zin (zie ook: vraag) 1427
 vragend voornaamwoord (interrogatief
 pronomen) 318
 • in combinatie met *of* of *dat* 319
 • niet-zelfstandig – 318
 • plaatsing in de zin, alg. 1250, 1302, 1303
 – als deel van een constituent (bijv. in
Wat heb je daar voor een raar boek?) 1293,
 1294, 1302, 1303
 • zelfstandig – 318
 vragend voornaamwoordelijk bijwoord
 492
 • plaatsing in de zin 1292, 1293
 vragend voornaamwoordelijk bijwoord +
dat/of 501
vreten, hoofdtijden 93
vreezen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1040, 1041,
 1081
 -*vriendelijk*, in samenstelling, adjectief op –
 727, 728
vriezen, hoofdtijden 94
vrij, positief polaire uitdrukking 1652

-*vrij*, in samenstelling, adjectief op –
 • met substantief als eerste lid
 (bijv. *kernwapenvrij*) 728
 • met werkwoordsstam als eerste lid
 (bijv. *strijkrij*) 731
 • -*vrij* of -*loos*? 728
vrije klinker 29
vrij morfeem 38
vrijen, hoofdtijden 88
-vrouw, in samenstelling, substantief op –
 686
vrouwelijk (substantief) 148, 160-162
 • v. of m. subst.? 160-162
vrouwelijke diernaam, vorming 669
vrouwelijke inwoners- en bewonersnaam,
 vorming 652
v.t.t., zie: perfectum
v.t.t.t., zie: futurum exactum
...vuldig, zie: -*ig*
v.v.t., zie: plusquamperfectum
v.v.t.t., zie: futurum exactum praeteriti

W

waaien, hoofdtijden 86
waar, voegwoord 551, 556
*waard*eringslabel 15
waarnemingswerkwoord (verbum
sentiendi) 101
-waard, in samenstelling, adjectief op – 728
waarde, grammaticale – 34
-waardig, in samenstelling, adjectief op –
 728
waarheen of *naar waar*? 499, 500
waarlangs of *langs waar*? 499, 500
waar naartoe of *naar waar*? 499, 500
-waarts, achtervoegsel, bijwoord op – 740
 • bij samentrekking 1565
waarvan i.p.v. genitief betrekkelijk voor-
 naamwoord 343
waarzonder 494
wadlopen, hoofdtijden 92
wagen, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1037, 1038,
 1081
wan-, voorvoegsel, substantief met – 645
wanneer, voegwoord van tijd 550, 552,
 554, 555
wanneer, voegwoord van veronderstelling
 en voorwaarde 560
wanneer... (*dan*) 560, 561
want, nevenschikkend voegwoord 1542
 • overeenkomsten en verschillen met
omdat 1542-1544
ware (zie ook: *zijn*) 105
wassen, hoofdtijden 86, 92
wat, betrekkelijk voornaamwoord 328
 • gebruik 338-341
 • met ingesloten antecedent (= 'dat wat/
 datgene wat') 340
 • *wat* i.p.v. *dat* 338, 339
wat, graadaanduidend bijwoord, gebruik
 in bijwoordelijke constituent 908
wat, kwantificerend bijwoord 455
wat, onbepaald voornaamwoord 356
 • gebruik 364, 365, 368
 • verschil tussen *wat* en *iets* 364, 365
wat, uitroepend voornaamwoord 376-378
wat, vragend voornaamwoord 320
 • gebruik 322-324
 • voorzetsel + *wat* of voornaamwoordelijk
 bijwoord? 324
 • *wat* (= 'hoeveel') 323
 • *wat* (= 'waarom') 323
wat + adjectivische constituent 377, 863
wat + bijwoord in vergrotende trap 908
wat + gezegde 378
wat... aangaat 538
wat al 377
wat betreft of *wat... betreft?* 537, 538
wat een, als inleiding van naamwoordelijke
 constituent 377, 823
wat... ook (maar) 356
 • gebruik 360, 361
 • met toevoeging van *of* of *dat* (bijv. *wat of*
je ook...) 361
wat te 908
watte, vragend voornaamwoord 320
 • gebruik 323
wat voor (een), vragend voornaamwoord
 319, 320, 823
 • niet-zelfstandig –, gebruik 321, 322
 • *wat voor een* of *wat voor?* 321
 • *wat... voor (een)* 1293, 1294
 • zelfstandig –, gebruik 325
we, persoonlijk voornaamwoord 237
 • *we* (= 'ik') 238

- *we* met functie van voornw. van tweede persoon 238
- *we* (= 'men') 258
- weder-*, zie: *weer-*
- wederkerende verbinding 268
- noodzakelijk -, zie: verplicht -
- toevallig - 270
- verplicht - 268
- wederkerend voornaamwoord (reflexief pronomen) 260
- als bepaling. van belang 299
- in voorzetselconstituent 267, 268
- neutrale vorm 261
 - gebruik 270, 271
- plaatsing in de zin, alg. 1270, 1314-1317, 1334
 - vorm op *-zelf* 1270, 1318, 1319
- verwijzingsmogelijkheden 263-268
- *zelf*-vorm 261
 - gebruik 271, 272
- wederkerend werkwoord 55
- noodzakelijk -, zie: verplicht -
- toevallig - 55
- verplicht - 55
- wederkerig voornaamwoord (reciprook pronomen) 273
- antecedent van - 277
- bezittelijk - 275
- gebruik na voorzetsel 276
- niet-zelfstandig - 274
 - gebruik 275, 276
- verwijzingsmogelijkheden 278
- zelfstandig - 274
 - gebruik 275
- weer-* (*weder-*), in samenstelling, werkwoord met - 630
- weg*, achtergeplaatst voorzetsel 526
- in combinatie met plaatsaanduidend voorz. 530
- weg-*, in samenstelling, werkwoord met - 630, 631
- weg*, achtervoegsel, bijwoord op - 740
- wege*, samenstelling met - (bijv. *mijnentwege*) 298, 299
- wegen*, hoofdtijden 90
- wegens*, voorzetsel 523
- weglaatbaarheid van *te* bij infinitief 970-973
- weglating *door*-bepaling bij passief 1413, 1414
- weglating elementen bij samentrekking, alg. 1559
- weglating element op de eerste zinsplaats 1304, 1305
- wegscheren*, *zich* -, hoofdtijden 90
- weigeren*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1037, 1038, 1081
- weinig(e)(n)*, onbepaald hoofdtelwoord 431
- gebruik in naamwoordelijke constituent 432, 433, 829, 831
- negatie-element 1646, 1647
- trappen van vergelijking 431
- *weinig* of *weinige* 433
- zelfstandig gebruik 434
- wel* (bevestiging), bijwoord 457
- in distantierende tegenstelling 1494
- plaatsing in de zin 1280
- weliswaar*, in distantierende tegenstelling 1494
- welk*, uitroepend voornaamwoord 376, 378
- welk(e)*, betrekkelijk voornaamwoord 328
- niet-zelfstandig -, gebruik 331, 332
- zelfstandig -, gebruik 336, 337
- welk(e)*, vragend voornaamwoord 319, 320
- niet-zelfstandig -, gebruik 320
- zelfstandig -, gebruik 324, 325
- welk een*, als inleiding naamwoordelijke constituent 378, 823
- welk(e)... ook (maar)* 356
- gebruik 360, 361
- met toevoeging van *of* of *dat* (bijv. *welke soort of je ook...*) 361
- welker*, betrekkelijk voornaamwoord, genitief 343
- welks*, betrekkelijk voornaamwoord, genitief 343
- wens 1630, 1632
- wensen*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1037, 1038, 1081
- wenszin 1630
- werken/wrochten*, hoofdtijden 94
- werking 45, 114
- werkwoord 44, 45
- aan het Engels ontleend -, vorming voltooid deelwoord 69

- causatief – 51
- dynamisch – 1669
- gesubstantiveerd – 641-643
- groepsvormend – 47, 947
 - niet-verplicht – 952, 953
 - verplicht – 952, 953
- intransitief –, zie: onovergankelijk –
- niet-groepsvormend – 952, 953
- niet-reflexief –, zie: niet-wederkerend –
- niet-wederkerend – (niet-reflexief –) 55
- onovergankelijk – (intransitief –) 50
- onpersoonlijk – 59
- onregelmatig – 61
- onregelmatig zwak – 61
- overgankelijk – (transitief –) 50
- persoonlijk – 59
- quasi-groepsvormend – 951
- reflexief –, zie: wederkerend –
- regelmatig – 61
- samengesteld – 606
 - onscheidbaar – 606
 - scheidbaar – 606
- statisch – 1669
- sterk –, zie: onregelmatig –
- transitief –, zie: overgankelijk –
- wederkerend – (reflexief –) 55
 - verplicht – (noodzakelijk –) 55
 - toevallig – 55
- werkwoorden met al dan niet verplicht lijdend voorwerp 1152, 1153
- werkwoorden met al dan niet verplicht meewerkend voorwerp 1161, 1162
- werkwoorden met al dan niet verplicht ondervindend voorwerp 1166, 1167
- werkwoorden met al dan niet verplicht voorzetselvoorwerp 1170-1175
- werkwoorden met vast voorzetsel 1170-1175
- zelfstandig – 46
- zwak –, zie: regelmatig –
- werkwoordelijk deel van naamwoordelijk gezegde 1122
- werkwoordelijke aanvulling 947
- werkwoordelijke constituent (verbale constituent) 940
- complement binnen de – 943
- toevoeging binnen de – 945
- werkwoordelijke eindgroep 949
- doorbreking van – 1355
- volgorde werkwoorden in – 1057-1076
- werkwoordelijke uitdrukking 1120
- werkwoordelijk gezegde 119
- werkwoordgroep 948
- werkwoordstijd(en) (tempus/tempora) 62, 69
 - aspectuele functie 116, 117
 - in indirecte rede 132-136
 - in semi-directe rede 136
 - modale functie 117, 118
 - na *als* + inversie 1626, 1627
 - na (*als*)of 1626, 1627
 - na *nadat* 130
 - na *toen* 123, 130, 131
 - na *tot(dat)* 126, 127
 - na *voor(dat)* 126
 - onvoltooide – 112
 - samengestelde – 70
 - tegenwoordige – 111
 - temporele functie 114
 - toekomstige – 112
 - verleden – 111
 - voltooide – 112
 - vorming, alg. 69-82
 - vorming voltooide werkwoordstijd met *hebben* en/of *zijn* 73-82
- werkwoordsvorm
 - finiete – 63
 - infiniete – 63
 - niet-vervoegde – 63
 - vervoegde – 63
- *werpen*, hoofdtijden 92
- *werven*, hoofdtijden 92
- *weten*, groepsvormend werkwoord 1081
 - met inf. als aanvulling ('zich kunnen herinneren') 1025
 - met *te* + inf. als aanvulling ('weten waar') 1024
 - met *te* + inf. als aanvulling ('in staat zijn') 1023, 1024
 - plaats in werkw. eindgroep 1062
- *weten*, hoofdtijden 94
- *weven*, hoofdtijden 86
- *wezen*, infinitiefvorm naast *zijn* 99
- vervangende infinitief (bijv. *is wezen...*) 1033
- *-wezen*, in samenstelling, substantief (abstractum) op – 682
- *wie*, betrekkelijk voornaamwoord 328

- zelfstandig –, gebruik 334-336
- wie*, vragend voornaamwoord 320
- zelfstandig –, gebruik 322
- wie* + bezittelijk voornaamwoord
(*wie z'n/wie d'r/wie hun*)
- als equivalent van betrekkelijk *wiens/wier* 344
- als equivalent van vragend *wiens/wier* 326
- wie d'r*, zie: *wie* + bezittelijk voornaamwoord
- wie hun*, zie: *wie* + bezittelijk voornaamwoord
- wielrijden*, hoofdtijden 87
- wie... ook (maar)* 356
- gebruik 360, 361
- met toevoeging van *of* of *dat* (bijv. *wie of je ook...*) 361
- wiens*, betrekkelijk voornaamwoord, genitief 343
- *wiens* of *die/wie* + bez. voornw.? 344
- wiens*, vragend voornaamwoord, genitief 326
- wier*, betrekkelijk voornaamwoord, genitief 343
- *wier* of *die/wie* + bez. voornw.? 344
- wier*, vragend voornaamwoord, genitief 326
- wie z'n*, zie: *wie* + bezittelijk voornaamwoord
- wij*, persoonlijk voornaamwoord 237
- gebruik 238, 252-254
- wijken*, hoofdtijden 88
- wijl*, voegwoord 555
- wijs* (modus) 61
- aantonende –, zie: indicatief
- aanvoegende –, zie: conjunctief
- gebiedende –, zie: imperatief
- onbepaalde –, zie: infinitief
- wijs (-wijze)*, achtervoegsel, bijwoord op – 738, 739
- wijten*, hoofdtijden 88
- wijze*, zie: *-wijs*
- wijzen*, hoofdtijden 88
- wijzen op*, in passieve zin (bijv. *kandidaten moeten of moet erop geweest worden...*) 1409
- wil(le)*, samenstelling met bezittelijk voornaamwoord (bijv. *onzentwille*) 298, 299

- willen*, groepsvormend werkwoord
(zie ook: *willen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 1081
- in vaste uitdrukking 994, 1004
- met inf. als aanvulling 984, 985, 993, 994, 1004
- met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
- plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
- zonder inf. 1004-1007
- willen*, hulpwerkwoord van modaliteit
(zie ook: *willen*, groepsvormend werkwoord) (zie ook: modale functie werkwoordstijden) 46, 1617
- eigenlijk-modaal gebruik 993, 994
- oneigenlijk-modaal gebruik 1004
- willen*, vervoeging 98
- willen* + lijdendvoorwerpszin 1158
- winden*, hoofdtijden 90
- winnen*, hoofdtijden 90
- woord, definitie 34
- geled – 38
- grammaticale waarde 34
- lexicale betekenis 34
- morfologische valentie 34, 35
- ongeled – 38
- syntactische valentie 34
- woordaccent 1238
- woordenboekbetekenis 34
- woordgeslacht, zie: grammaticaal geslacht, genus
- woordklasse 36
- gesloten – 592
- open – 593
- woordsoort 36
- woordvolgorde
- in adjectivische constituent, alg. 889, 890
- in bijwoordelijke constituent, alg. 907
- in naamwoordelijke constituent, alg. 799-801
- in voorzetselconstituent, alg. 918, 919
- in werkwoordelijke eindgroep 1057-1076
- in zin, alg. 1225-1247
- woordvormingsprocédé 591, 592
- worden*, groepsvormend werkwoord met een passief deelwoord als aanvulling
(zie ook: *worden*, hulpwerkwoord van het passief) 959, 960, 1081
- plaats in werkw. eindgroep 1061

- in passieve zin 1403
- worden*, hoofdtijden 92
- worden*, hulpwerkwoord van het passief
(zie ook: *worden*, groepsvormend werk-
woord) 46
- worden*, koppelwerkwoord 48, 49, 1122
- betekenisschakeringen 1122
- equivalenten van – 1123
- wordt vervolgd* 1417
- worteltrekken*, hoofdtijden 91
- wou*, imperfectumvorm van *willen*
(zie ook: *willen*) 98
- wreken*, hoofdtijden 86
- wrijven*, hoofdtijden 88
- wringen*, hoofdtijden 90
- wrochten* (= *werken*), hoofdtijden 94
- wuiven*, hoofdtijden 89

X

-*xis*, woorden op –, genus 152

Y

-*yse*, woorden op –, genus 152

Z

zaaknaam 140

- zaam*, achtervoegsel, adjectief op –
711-713, 715
- bij samentrekking 1565
- zaklopen*, hoofdtijden 92
- zat*, onbepaald voornaamwoord 356
- gebruik 372, 373, 824
- zat*, versterkend bijwoord 893, 894
- ze*, bezittelijk voornaamwoord 290
- ze*, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik 243, 244, 254, 255
- *ze* (= 'men') 258
- zegge* ('ik zeg') 71
- zeggen*, groepsvormend werkwoord met
te + infinitief als aanvulling 1040, 1041,
1081
- zeggen*, hoofdtijden 86
- zeiken*, hoofdtijden 88

zeker, bijwoord, gebruik in distantieërende
tegenstelling 1494

zeker(e), onbepaald voornaamwoord 356

- gebruik 359
- zelden*, negatie-element 1646, 1647
- zelf*, aanwijzend voornaamwoord 313
- zelf*, persoonlijk voornaamwoord 267
- zelf*, wederkerend voornaamwoord 261,
263-268, 271, 272
- (-)*zelfde*, aanwijzend voornaamwoord 315,
316
- met classificerende functie 315
- met identificerende functie 315
- zelfnoemfunctie 37
- zelfs*, voegwoordelijk bijwoord 462
- zelfstandig aanwijzend voornaamwoord
302
- gebruik 303, 304, 306-309
- zelfstandig betrekkelijk voornaamwoord
328
- gebruik 332-342
- zelfstandig bezittelijk voornaamwoord
280, 295
- gebruik 296, 297
- zelfstandige *dat*-zin (onafhankelijke –)
1257
- zelfstandige *of*-zin (onafhankelijke –) 1258
- zelfstandige zin 1094
- woordvolgorde 1248-1250, 1253, 1254,
1257, 1258
- zelfstandig gebruikt adjectief/hoofdtel-
woord
- binnentekstelijk – 392, 434
- buitentekstelijk – 392, 434
- zelfstandig naamwoord, zie: substantief
- zelfstandig voornaamwoord, alg. 230
- zelfstandig vragend voornaamwoord 320
- gebruik 322-325
- zelfstandig wederkerig voornaamwoord
274
- gebruik 275-278
- zelfstandig werkwoord 46
- zelfstandigheid 139
- zelf*-vorm van wederkerend voornaam-
woord 261
- zelve*, aanwijzend voornaamwoord 313
- zenden*, hoofdtijden 91
- zetten*, groepsvormend werkwoord 1081
- in vaste verbinding 964

- met *aan het* + inf. als aanvulling 1052, 1053
- met *te* + inf. als aanvulling 1045, 1046, 1074
- zich*, wederkerend voornaamwoord 261
- gebruik 270
- plaatsing in de zin 1314-1317, 1334
- *zich* of *u*? 263
- (-) *zicht*, substantief op basis van werkwoord 643
- zichzelf*, wederkerend voornaamwoord 261
- gebruik 270-272
- plaatsing in de zin 1270, 1318, 1319
- *zichzelf* of *uzelf*? 263
- zieden*, hoofdtijden 86
- ziek*, in samenstelling, adjectief op - 731
- zien*, groepsvormend werkwoord 1081
- in vaste verbinding 964
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1053, 1054
- met inf. als aanvulling 1011-1013
- met passief deelw. als aanvulling (semi-passief) (bijv. *zich een sector toegewezen zien*) 963
- met *te* + inf. als aanvulling ('proberen', 'ervoor zorgen dat') 1038-1040
- zien*, hoofdtijden 94
- zij*, persoonlijk voornaamwoord 242
- gebruik 243, 244, 252-255
- zijds*, in samenstelling met bezittelijk voornaamwoord (bijv. *mijnerzijds*) 298
- ziigen*, hoofdtijden 88
- zijn*, bezittelijk voornaamwoord 290
- zijn* (hulpwerkwoord van tijd), groepsvormend werkwoord (zie ook: *zijn*, hulpwerkwoord van tijd) 1081
- met vervangende inf. als aanvulling 954-958
- met volt. deelw. als aanvulling 954, 959, 1403
- plaats in werkw. eindgroep 1061-1063, 1066
- zijn* (overige betekenissen), groepsvormend werkwoord 1081
- met *aan het* + inf. als aanvulling 1049, 1050
- met inf. als aanvulling 1033-1035
- met *te* + inf. als aanvulling 1035-1037, 1421, 1422
- met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
- zijn*, hulpwerkwoord van tijd (zie ook: *zijn*, groepsvormend werkwoord) 46
- gebruik, alg. 73-75
- *zijn* of *hebben*? 73-82
 - bij *bevallen* 74
 - bij combinaties van werkw. (bijv. *hij is/heeft kunnen komen*) 80-82
 - bij *gaan* 78
 - bij *nagaan* 74
 - bij *ophouden* 73
 - bij *optreden* 74
 - bij *oversteken* 76
 - bij *vergeten* 78, 79
 - bij *verleren* 76
 - bij *verliezen* 79
 - bij *volgen* (en afleidingen) 79, 80
 - bij werkwoorden die overgankelijk en onovergankelijk gebruikt kunnen worden 76, 77
 - bij werkw. van beweging (bijv. *we zijn/hebben gevlogen*) 77, 78
 - in irrealis-zinnen 75
- zijn*, koppelwerkwoord 49, 1122
- equivalenten van - 1124
- met een adjectief op -*baar* of -*lijk* ('kunnen of moeten + (passief) deelwoord + worden') 1422
- zijn*, vervoeging 99
- vorming voltooiden tijden 73
- zijne*, bezittelijk voornaamwoord, buigingsvorm 298
- zijne(n)* (*de/het* -), zelfstandig bezittelijk voornaamwoord 295-297
- zijn*, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *te zijn* *huizen*) 298
- zijn*, bezittelijk voornaamwoord (bijv. in *te zijn* *ent*) 298, 299
- zijn*, bezittelijk voornaamwoord 298
- zijn*, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255, 256
- zijns*, bezittelijk voornaamwoord 298
- zijns*, persoonlijk voornaamwoord, genitief 255, 256
- zin, alg. (zie ook: *bijzin*, *hoofdzin*, *rompzin*) 1086, 1087, 1424, 1425
- actieve - 1402
- afhankelijke - 1094
 - woordvolgorde 1248-1257

- bevelende – 1432
- eigenlijke – 1228
- elliptische –, zie: onvolledige –
- enkelvoudige – 1094
- gekloofde – 1243
- mededelende – 1426
- onvolledige – 114
- passieve – 1402
- pseudo-gekloofde – 1244
- samengestelde – 1094
- uitroepende – 1433
- vragende – 1427
- zelfstandige – 1094
- woordvolgorde 1248-1250, 1253, 1254, 1257, 1258
- zingen*, hoofdtijden 90
- zinken*, hoofdtijden 90
- zinnen*, hoofdtijden 90
- zinsaccent 1238
- zinsdeel 1087
- zinsdeelstuk 1091
- zinsinbedding 1095
- zinsnegatie (zinsontkenning) 1641
- zinsplaats 1225-1234
- eerste – 1228
- laatste – 1228
- lege – 1230
- zinsverbindend bijwoord, zie: voegwoordelijk bijwoord
- zinsverbindend element 1277
- zitten*, groepsvormend werkwoord 1081
- in vaste verbinding 964
- met passief deelw. (equivalent v. passief met *zijn*) 1421
- met *te* + inf. als aanvulling 973, 974
- weglaatbaarheid van *te* 970-973
- plaats in werkw. eindgroep 1061, 1074
- zitten*, hoofdtijden 93
- zitten* ('zijn') 1124
- zo'n*, bezittelijk voornaamwoord 289, 290
- zo*, graadaanduidend bijwoord
- in adjectivische constituent 893
- in bijwoordelijke constituent 908, 909
- zo*, voegwoord van vergelijking 570
- zo*, voegwoord van veronderstelling en voorwaarde 560
- met beknopte of onvolledige bijzin 561
- zo* + adjectief + *als* 418, 419, 902
- zo* + bijwoord + *als* 913
- zo* + bijzin (*zo... dat*) 911, 912
- zo* + *veel/weinig* + *als* 830
- zo* + *veel/weinig* + bijzin van graad-aanduidend gevolg 830
- zoals*, voegwoord van vergelijking 570
- in voegwoordbepaling 855
- zo... (dan) dat* 911, 912
- zodanig(e)*, equivalent van aanwijzend voornaamwoord 314, 315
- zodat*, voegwoord 557
- zo... dat niet* 557
- zodra*, voegwoord 550, 551, 554
- zoeken*, groepsvormend werkwoord met *te* + infinitief als aanvulling 1038, 1039, 1081
- zoeken*, hoofdtijden 94
- zo gauw (als)*, voegwoordelijke uitdrukking 550, 551
- zo iemand* (= 'een dergelijk persoon') 358
- zo iets/zoiets* (= 'een dergelijke zaak') 363
- zolang*, voegwoord 550, 551
- zolang als*, voegwoordelijke uitdrukking 550, 551
- zomin-als*, reeksvormer 544
- in gewone nevenschikking 1518
- negatie-element 1646, 1647
- zo... mogelijk*
- in adjectivische constituent 894, 895
- in bijwoordelijke constituent 908, 909
- in determinator van naamwoordelijke constituent 830
- zo'n*, aanwijzend voornaamwoord 302
- gebruik 311, 312
- *zo'n* of *zulk(e)?* 312
- *zo'n* of *zulk een?* 312
- zo'n*, uitroepend voornaamwoord 376
- als inleiding van naamwoordelijke constituent 378
- zo'n* + niet-attributief adjectief ('zo') 893
- zo'n* + telwoord 194, 828
- zo'n* + telwoord + telwoord (bijv. *zo'n drie, vier*) 441
- zonder*, voegwoord 564
- negatie-element 1646, 1647
- zonder*, voorzetsel 523
- in absolute constructie 929
- in voornaamwoordelijk bijwoord (bijv. *waarzonder*) 494

- zonder* + bijzin 922
zonder + dat-zin 564
 • met *hoeven* of *moeten*? 1001, 1002
zonder (+ lidwoord) + substantief 196-198
zonder + werkwoordelijke constituent met *te* + infinitief 922
zonder te, met *hoeven* of *moeten*? 1001, 1002
zonder twijfel 1494
zo'n zelfde 315
zou(den) (zie ook: *zullen*)
 • met infinitief (zie ook: futurum praeteriti) 994, 995, 1620-1626
 • met *hebben/zijn* plus voltooid deelwoord (zie ook: futurum exactum praeteriti) 1620-1626
 • uitdrukking van onzekerheidsmodaliteit 1615
 • uitdrukking van voorzichtige omschrijving 1613, 1630, 1631
 • zonder infinitief 1006
zouten, hoofdtijden 86
zoveel, onbepaald hoofdtelwoord 431
 • gebruik 432-434
zoveelste, onbepaald rangtelwoord 442
zover, voegwoord 565
zowel-als, reeksvormer 544, 1445
 • in gewone nevenschikking 1514
-zuchtig, adjectief op - 709
zuigen, hoofdtijden 89
zuipen, hoofdtijden 89
zulk(e), aanwijzend voornaamwoord 302
 • gebruik 311
 • *zulk(e)* of *zo'n*? 312
zulke, uitroepend voornaamwoord 376, 378
zulk(e) + niet-attributief adjectief ('zo') 893
zulk een, aanwijzend voornaamwoord 302
 • *zulk een* of *zo'n*? 312
zulken, aanwijzend voornaamwoord 302
zulks, aanwijzend voornaamwoord 302, 312
zullen, groepsvormend werkwoord (zie ook: *zullen*, hulpwerkwoord van modaliteit; *zullen*, hulpwerkwoord van tijd) (zie ook: *zou(den)*) 1081
 • met inf. als aanvulling 984, 985, 994-996, 1004
 • met *uit* + inf. als aanvulling 1054-1056
 • plaats in werkw. eindgroep 1062-1064
 • zonder inf. 1004-1007
zullen, hulpwerkwoord van modaliteit (zie ook: *zullen*, groepsvormend werkwoord; *zullen*, hulpwerkwoord van tijd) 46, 1617
 • eigenlijk-modaal gebruik 994-996
 • oneigenlijk-modaal gebruik 1004
zullen, hulpwerkwoord van tijd (zie ook: *zullen*, groepsvormend werkwoord; *zullen*, hulpwerkwoord van modaliteit) 46
 • plaats in werkw. eindgroep 1063
 • *zullen* of *gaan* + inf. als uitdrukking van toekomst 978-981
zullen, vervoeging 100
 zwakgesneden klinker 29
 zwak werkwoord, zie: regelmatig werkwoord
zweefvliegen, hoofdtijden 89
zwelgen, hoofdtijden 91
zwellen, hoofdtijden 91
zwemmen, hoofdtijden 91
zweren, hoofdtijden 90, 93
zweren, hoofdtijden 92
zwijgen, hoofdtijden 88